

ARBEIDERNES FAGLIGE
LANDSORGANISASJON
I NORGE

ÅRSMELDING 1941

ARBEIDERNE Faglige Landsorganisasjon
i Norge

ÅRSMELDING 1941

VED SEKRETÆREN

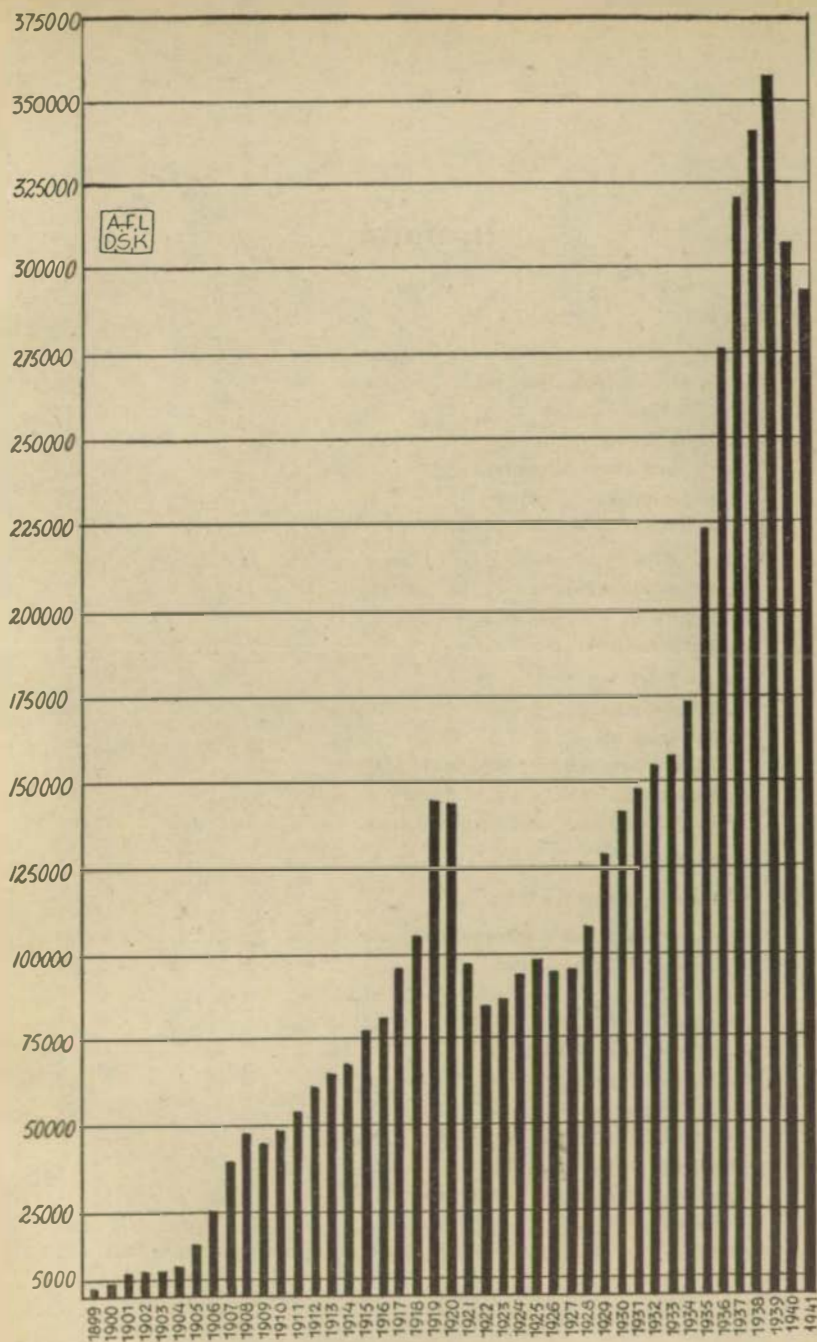
KARE REIN

OSLO 1942

KIRSTES BOKTRYKKERI

Landsleder Odd Fossum,
Landsorganisasjonens formann 10. september 1941-

Landsorganisasjonens medlemstall 1899—1941.

Innhold

I Alminnelig oversikt:

	Side
<i>A. Den politiske utvikling i fagorganisasjonen . . . . .</i>	7
<i>B. Den økonomiske utvikling . . . . .</i>	10
1. Utenrikshandelen	10
2. Produksjonen	12
3. Penger og verdipapirer	12
4. Forsyninger og priser	13
5. Sysselsetting og arbeidsinnsats	15
<i>C. Den faglige virksomhet . . . . .</i>	18
1. Arbeidsprogrammet av 13. januar - 1941	18
2. Lønns- og tariffpolitikken	21
3. Forhandlingsreglene m.v.	23
<i>D. Organisasjonen.</i>	
1. Lederskiftet	32
2. Møter m.m.	33
3. Diverse organisasjonsspørsmål	34
4. Kontingentbetaling og tillitsverv	34
5. Rasjonalisering av organisasjonen	35
<i>E. Avslutning . . . . .</i>	35

II. Spesielle oversikter:

Direktoratet for arbeidsorganisasjoner	36
Opplysningsvirksomheten	37
Fagblad	43
Bedriftsforpleining 1940—41	44
Ferieutvalgets virksomhet	48
Bedrifts- og yrkeshygiene	52
Det juridiske kontor	62
Det statistiske kontor	63
Hushjelpens Landsutvalg	63
Landsorganisasjonens pensjonskasse	64
Folkets Hus' Fond	64
Utdrag av beretningene fra de faglige samorganisasjoner året 1941	65

III. Statistisk oversikt for 1941:	Side
I. Tariffenes utløpstid	79
II. Tariffrevisjoner	79
III. Avdelings- og medlemsbevegelsen	80
IV. Tapte arbeidsdager	81
V. Tillitsmenn og funksjonærer	82

IV. Tabellariske oversikter:

I. Tariffer ved utgangen av 1941	84
II. Tariffrevisjoner i 1941	86
III. Medlemstallets forandring 1940—1941, geografisk	89
IV. Medlemstallet geografisk	90
V. Avdelings- og medlemstall pr. 31. desbr. 1940 og 1941, samt tilsluttede og uttrådte avdelinger og medlemmer i 1941	104
VI. Oppgave over tapte arbeidsdager 1941	106
VII. Bedriftsforpleining.	
Tabell 1. Undersøkelsens omfang	109
> 2. Hovedresultatene	110
> 3. Bedrifter med kjøkken og spise plass	112
> 4. Servering av mat på arbeidsplassene	115
> 5. Tilførsel av varer og andre tiltak	116
VIII. Bedrifts- og yrkeshygiene.	
> 1. Nyanskaffelser eller forbedringer	120
> 1 a. —>— —>—	122
> 2. De sosiale forhold ved bedriftene	124
> 2 a. —«— —>—	126
Tabell 3. De hygieniske og sanitære forhold ved bedriftene	128
> 3 a. —>— —>—	130

I. ALMINNELIG OVERSIKT

A. Den politiske utvikling i fagorganisasjonen.

Det kan vel hende at mange av fagorganisasjonens medlemmer gikk inn i året 1941 med håp om at krigen snart skulde være slutt. Landsorganisasjonen åpnet årets virksomhet med parolen: «Fram på ny!» og la opp et arbeidsprogram som nok i noen grad tok omsyn til de vansker den tapte krigen hadde skapt for landet, men som ikke regnet med at krigens utvikling kunde komme til å stille enda større krav og skape enda større vansker.

I stedet for fred brakte jo 1941 oss nettopp den utvidelsen av krigen som gjorde ikke bare Europa, men hele verden til krigsskueplass: Balkankrigen, den tysk-russiske krig og innen årets utgang — krig mellom Japan og U. S. A.

For våre egne indre forhold kom her utbruddet av den tysk-russiske krig til å få størst betydning. Den fløy av arbeiderbevegelsen som soknet til Sovjet-Samveldets organ i vårt land, Kommunistpartiet, var riktignok med årene blitt mindre og mindre, men bestod av meget aktive og pågående organisasjonsfolk.

Skal en søke den dypere årsak til det tydelige stemningsomslag som foregikk i organisasjonene sommeren 1941, gjør en galt i å undervurdere den innflytelse kommunistene plutselig var blitt interessert i å øve til fordel for Tysklands fiender. Det lyktes også å øve denne innflytelse på de store medlemsmasser, som så sent som under den finsk-russiske krig i 1940 hadde vært avgjort Sovjet-fiendtlig innstilt.

Landsorganisasjonens formann hadde jo som sin nærmeste medarbeider Kommunistpartiets faglige ekspert.

Den tysk-russiske krig brøt ut den 22. juni 1941. Allerede den 30. juni sendte Landsorganisasjonens sekretariat et lengre skriv til Reichskommissar om fagorganisasjonens stilling. Brevet røpet tydelig det stemningsomslag som hadde funnet sted og var nærmest et varsel om at fagorganisasjonens øverste ledelse ikke fant det formåls-

tjenlig å opprettholde organisasjonene i fortsatt samarbeid med myndighetene. Alle fagforeninger rundt omkring i landet ble gjort kjent med dette brevets innhold. Enkelte fagforeninger sendte inn skriftlige sympati- og tillitserklæringer og gav sin tilslutning til sekretariatets aksjon. Bare de som er politisk blinde, vil godta det som noen tilfældighet at disse erklæringene kom fra fagforeninger på 3 — tre — steder i vårt land, fra Bergen, Odda og Høyanger. Mens fagforeningene i det øvrige land unnlot å sende slike erklæringer, ble de innsendt av praktisk talt alle fagforeninger på de nevnte 3 steder. «Fenomenet» forklares bare ved en viss kommunistisk fagforeningstillitsmanns foredragsreise på Vestlandet — umiddelbart i forbindelse med sentralledelsens aksjon.

Så enkelt er det ikke alltid å avdekke de metoder som av uansvarlige kretser ble brukt for å opphisse arbeidsfolket mot myndighetene.

Allerede fra årsskiftet hadde forbindelsen mellom Sosialdepartementet og fagorganisasjonen vært brutt, trass i at samtlige tillitsmenn i sekretariatet, forbunds- og samorganisasjonsledelsen høsten 1940 hadde avgitt skriftlige lojalitetserklæringer til departementets sjef. —

Organisasjonsledelsen forstod nok at dette bruddet med det departement som for fagorganisasjonen har så vesentlig betydning, ikke kunde gi den noe holdbart arbeidsgrunnlag. Den søkte likevel ikke noen ordning, men motarbeidet tvert om på alle måter de norske instanser som gikk inn for en nyordning i landet. For å skape balanse i stillingen, var det organisasjonsledelsen søkte samarbeid med de tyske myndigheter. Og i forbindelsen med de tyske myndigheter manglet det aldri lojalitet og beredvillighet fra organisasjonsledelsens side. Da således der Reichskommissar i januar innbød landsorganisasjonen til å sende en delegasjon til Tyskland for som Reichskommissars gjester å studere de tyske sosiale forhold, ble innbydelsen ikke bare mottatt, men de fremste tillitsmenn kappedes om å få komme med i delegasjonen. Overfor medlemmene i fagorganisasjonen ble det framstilt som om «de dessverre var nødt til å reise for ikke å utsette fagorganisasjonen for ubehageligheter».

Den egentlige baktanke med å innta en slik velvillig holdning overfor tyskerne, er også gjennomsluktig. Det hele var et politisk spill som regnet med at krigen vilde ende med Tysklands nederlag. Derfor kunde det gis disse midlertidige tyske myndigheter konsesjoner. Samtidig regnet man altså med at det skulde lykkes på det vis å hindre reisningen av ethvert nytt norsk selvstyre.

Da det norske riksstyre på våren måtte ta skritt for å sikre den politiske effektivitet i det offentlige administrasjonsapparat for ikke å

risikere å få forvaltningen undergravet av negativt innstilte embets- og tjenestemenn, var Landsorganisasjonen med blant de 22 organisasjoner som den 3. april sendte en klage over de norske myndigheter til Reichskommissar, altså en rent politisk aksjon rettet mot det riksstyre som Reichskommissar selv hadde instituert.

Også da aksjonen ble fortsatt med et nytt klagebrev av 15. mai, var Landsorganisasjonen med blant de 43 organisasjonene som undertegnet.

Ut fra samme innstilling ble Direktoratet for Arbeidsorganisasjoner også mottatt som det gjorde. Meningen med dette direktorat var jo å skape en *norsk* instans for fagforeningsspørsmål, så fagforeningene kunde bli frigjort fra den rent tyske kontroll. Arsmeldingen har et særskilt avsnitt om Direktoratets virksomhet, hvorav framgår hvor negativt organisasjonsledelsen stilte seg til dette.

Den opphissende underhåndsagittasjon fikk utover sommeren bredere og bredere spillerom innenfor organisasjonene. Ledelsen tok ingen alvorlige skritt for å stanse den ved å gi medlemmene korrekt og nøktern opplysning om den politiske og økonomiske stilling. Den skjerpede krigsførsel i Europa måtte jo forverre ernæringssituasjonen og øke vanskene og byrdene også i vårt land; men istedenfor åpent å legge dette ubehagelige faktum fram for medlemmene, underbygget organisasjonsledelsen arbeidernes opphisselse og misnøye for å tekkes medlemmene.

Under inntrykket av den latente uro i folket, så der Reichskommissar seg nødsaget til den 2. august 1941 å proklamere sin forordning av 31. juli 1941 om at unntakelsestilstand kunde bli innført hvis situasjonen krevet det.

Tross denne klare og tydelige advarsel, skulde det dessverre lykkes uansvarlige krefter å påføre vårt land en unntakelsestilstand med dens tragiske følger.

Innføringen av melkerasjoneringen den 8. september ble påskudd for en omfattende streikeaksjon den 8. og 9. september i Oslo og omegn. Streikens omfang var så vidt stort at okkupasjonsmakten måtte behandle den som en alvorlig og utvetydig handling til fordel for Tysklands fiender. Streiken ble derfor slått ned med hard hånd, og slaget rammet naturlig nok først og fremst tillitsmennene, som ikke hadde forstått sitt betydelige sosiale ansvar i en krigs- og okkupasjonstid.

Det politiske dobbeltspill hadde dermed endt, slik mange på forhånd sa at det før eller siden måtte ende.

Ny kommissarisk ledelse ble satt inn i Landsorganisasjonen, samtlige forbund og samorganisasjoner. Medlemsskap i Nasjonal Samling var det politiske krav til disse ledere. Bare på det grunnlag kunde det

lykkes å redde fagorganisasjonen, dens midler og dens sosiale og økonomiske rettigheter for medlemmene.

Et slikt plutselig lederskifte under så tilspissede og urolige forhold kunde som rimelig er ikke bli mottatt med begeistring av medlemmene. Utover landet var de i villrede med hva som egentlig hadde foregått. Det var ikke å vente at de uten videre skulde godta de redegjørelser som de nye ledere gav på de distriktstise formannskonferanser som ble holdt utover høsten. Disse distriktskonferanser for fagforeningens fremste tillitsmenn ble likevel gjennomført i løpet av de første måneder helt opp til Mo i Rana. De foredragsholdere som Landsorganisasjonen sendte ut, fikk imidlertid uttrykkelig beskjed om «å legge alle kort på bordet» — ikke bare når det gjaldt å gjøre rede for den politiske utvikling som lå bak lederskiftet, men også når det gjaldt planene for den videre utvikling og de økonomiske og sosiale vansker man stod overfor.

Ikke med gyldne løfter og store ord, men med nøktern og saklig framstilling av de alvorlige kjensgjerninger som bestemmer hele det norske folks skjebne, ble det i løpet av kort tid skapt politisk ro omkring fagorganisasjonen, landets største og betydningsfulleste organisasjon. Landsorganisasjonens ledelse er på det rene med at denne ro ikke er ensbetydende med at medlemmene har gitt de nye ledere sin fulle tilslutning. De ofre og byrder som en tapt krig legger på det arbeidende folk, er såpass tyngende at en organisasjonsledelse som åpent gjør medlemmene oppmerksom på nødvendigheten av å bære slike ofre og byrder, ikke kan regne med popularitet og begeistret tilslutning i første omgang.

Det får heller komme siden. Ledelsen har tatt opp sin vanskelige oppgave i klar erkjennelse av den trange grense forholdene i dag setter for ethvert sosialt framskrittsarbeid, men også i trygg forvissning om at arbeidsfolkets interesser aldri har vært sikrere forankret i den politiske utvikling. Og sikkerheten ligger ikke bare i det politiske program som gir arbeidslinjen for det nye Norge, men mer i det sosiale bedrifts- og folkefellesskap som livet selv utvikler midt i krigens forvirring og på tross av dagens uenighet og meningsforskjell.

B. Den økonomiske utvikling.

1. Utenrikshandelen.

De indekstall som foreligger for 1941, viser ingen slike uregelmessige sprang og voldsomme tilbakeslag som preget den økonomiske virksomhet året forut på grunn av krigsoperasjonene i landet vårt.

Likevel måtte jo den raske utvikling av krigen til å omfatte stadig nye landområder i Europa, bety en stramning av avsperringens virkninger i forhold til 1940 for vårt land.

Innen utgangen av 1941 var det jo krig i alle fem verdensdeler og på alle verdens hav.

I Europa stod til slutt bare Sverige, Spania, Portugal, Eire, Schweiz og Tyrkia utenfor.

Norge har jo alltid vært avhengig av en stor utenrikshandel. F. eks. dekket vi over 55 % av folkets matvarebehov med *innførsel* i «normale» tider.

Krigens utvidede omfang betød nye brudd på betydningsfulle sambandslinjer for denne *innførsel*, men øket samtidig verdien av det økonomiske samarbeid mellom de kontinentaleuropeiske land innbyrdes og fremmet derved den europeiske fellesskapstanke.

Samhandelen med Tyskland har vært den viktigste, men også med andre land har vi hatt god forbindelse.

De handelsavtaler som i 1941 ble brakt i stand eller endret, bør kanskje nevnes i korthet, for å gi et bilde av utenrikshandelens karakter.

Handelsavtalen med Sverige fikk en utvidelse. Norge måtte levere hovedsakelig gjødningsstoffer, svovelkis og malm. Sverige derimot jern og stål, maskiner og levnettsmidler.

Med Danmark ble avtalen også utvidet. Vi eksporterte vesentlig kunstgjødsel, papir, papirmasse, kjemikalier og mineraler. Vi fikk igjen sukker, kjøtt og levnettsmidler.

Til Finnland utførte vi gjødning og svovel og fikk til gjengjeld treprodukter.

Med Ungarn hadde vi avtale om eksport av fisk og fiskeprodukter samt tremasse, mens Ungarn skaffet oss tomatpuré, grønnsaker, krydderier, tekstilråstoffer og tekstilprodukter.

Til Belgien måtte vi levere tremasse, cellulose og papir for å få igjen jern og stål, maskiner og verktøy.

Fra Nederland skulde vi ha grønnsaker og erter samt elektriske artikler mot at vi leverte industriprodukter. Levnettsmiddelbyttet med Holland er gjort avhengig av den hollandske innhøstning og den norske fiskefangst.

Til Italia ble levert fisk- og fiskeprodukter samt kunstsilkecellulose mot sydfrukter, ris, tekstilråstoffer, tekstilprodukter, hampegarn, vin og sprit fra Italia til Norge.

Med Frankrike ble avtalt levering av tremasse, cellulose, pelskinn og papir mot import av sydfrukter, vin, brennevin og enkelte industriprodukter fra Frankrike.

Varebyttet landene imellom måtte innskrenkes til det strengt nødvendige. Importen har nok i kroner vært gjennomgående normal, men eksporten viser mindre verditall enn i fredstid. Et betydelig importoverskudd.

Tar en omsyn til prisstigningen, betyr dette at utenrikshandelen er redusert — *mengden* av innførte og utførte varer har gått mer ned enn *verditallene* viser.

Det henger selvsagt ikke *bare* sammen med at vi også i 1941 må ta med i regningen tapet av skipsfartens og hvalfangstens inntekter som byttmiddel. Det er mer et uttrykk for at vi som alle andre europeiske land i stigende grad må bygge våre forsyninger på øket egenproduksjon. —

2. Produksjonen.

I samband med fagorganisasjonens arbeidsprogram av januar 1941, skrev Meddelelsesbladet i april samme år: «For folket i vårt land er det en livsbetingelse at produksjonen holdes oppe i størst mulig utstrekning under krigen og avsperringen.»

Det lyktes også virkelig å holde produksjonen oppe trass i alle vansker. Ved å bygge på de kraftkilder som i dypeste forstand er våre egne: jorden, skogen, havets fiskerikdommer, gruvene og arbeidskraften, var det mulig å holde produksjonen på et nivå som vi trygt kan sammenligne med andre land. Tilbakeslaget i forhold til siste fredsår var f. eks. større i Sverige og Danmark enn her.

Hos oss — som i andre land — var utviklingen forskjellig for eksport — og hjemmeindustrien. Hjemmeproduksjonen ble overalt i Europa drevet opp, og det gjaldt som aldri før å få mer ut av jorden.

I industrien viste produksjonsindeksen betydelig større tall i 1941 for bygningsindustri, jern- og metallindustri og næringsmiddelindustri, mens bekledningsindustri, kjemisk industri og treforedlingsindustri viste nedgang i forhold til siste fredsår.

3. Penger og verdipapirer.

Pengemarkedet var her som i andre land, sterkest preget av en stigende mengde *ledige* penger. Redusert forbruk, realiserte varelagre og ingen muligheter for nyinvestering av den ledige kapital skaper pengelikelighet. Den viste seg ikke bare i den sterke stigning i bankinnskott som vokste så å si fra måned til måned i 1941, men også i en jevn stigning i obligasjons- og aksjekurser. Hverken *rentenedskjæring* eller begrensning i aksjeutbyttene syntes å virke bremsende på denne utvikling. Kursstigningen gjaldt alle grupper av verdipapirer

om enn i forskjellig grad, og omsetningen av verdipapirer var i 1941 mer enn dobbelt så stor som året før.

Et bilde av pengemarkedets utvikling i 1941 sammenliknet med et fredsår, får en kanskje best av følgende tall, som viser bankenes likviditet:

	Innskudd	Utlån	Verdipapirer	I kasse og i Norges Bank
	i millioner kroner			
1938 desember	2 980	1 680	1 021	100
1941 januar	3 263	1 538	998	532
1941 desember	3 902	1 220	1 797	725

Den overlikviditet som disse tallene vitner om, hadde både lys- og skyggesider. Til lyssidene må en regne at den gav mulighet for en offentlig og privat gjeldskonvertering av stort omfang, og en betydelig lettelse i rentebyrde som bare kunde være gunstig.

Til pengerikelighetens skyggesider hører kanskje først og fremst dens virkninger på prisene under et knapt varemarked.

4. Forsyninger og priser.

Under rasjonering og priskontroll blir nok den innflytelse som knapphet på det ene og overflod på det annet bytemiddel ellers utøver, vesentlig innskrenket. Det skjer en stabilisering som ligger i hele krigsøkonomiens vesen, en planmessig kontroll som også virker retningsbestemmende for produksjonen.

De viktigste forsyningsbehov går først — ved siden av den mer krigsbetonte produksjon.

I vårt land fikk vi således mot slutten av 1941 Prisdirektoratets bestemmelser som satte forbud mot at næringsdrivende innskrenker, omlegger eller innstiller sin ervervsvirksomhet fordi de priser som er fastsatt ved en regulering finnes for lave eller at reguleringen for øvrig finnes utilfredsstillende. På like linje med innskrenkning regnes etter disse bestemmelser at en næringsdrivende ikke i rimelig utstrekning vil framstille eller omsette bestemte varer, eller utføre bestemte ytelser som naturlig hører med til den slags virksomhet vedkommende driver.

Pris- og fordelingskontroll må gå hånd i hånd. Ikke bare priskontrollen, men også rasjoneringen ble derfor utbygget og effektivisert i løpet av 1941.

Under avsnittet om utenrikshandelen er redegjort for hvordan krigens forgrening til den ble en verdensbrann, måtte gå ut over viktige tilførsler og skape vansker for forsyningen.

Før innførte vi eksempelvis over fire millioner tonn konsentrert brensel (kull, koks, brenselolje) til en verdi av 160 millioner kroner om året. Nå må dette for en stor del erstattes med mindre konsentrert brensel av innenlandsk produksjon.

Den norske kornhøsten ble i 1941 omtrent normal, ca. 350 000 tonn, men herav var bare om lag 50 000 tonn rug og hvete. Det øvrige var kornsorter som havre og bygg, altså ikke vanlig brødkorn. Vi innførte jo normalt 80 % av vårt brødkornforbruk. Slik som rasjonene var fastsatt, trengte vi i 1941 ca. 300 000 tonn melvarer.

Det manglende brødkorn søkes erstattet med poteter. Potethøsten ble imidlertid i 1941 mindre enn året før, om lag en million tonn.

En betydelig del både av korn- og potethøsten måtte brukes for å erstatte den veldige kraftforimporten (ca. ½ million tonn pr. år), som hele vårt lands produksjon av kjøtt, flesk, melk og egg før var fullstendig avhengig av.

Kraftforsituasjonen nødvendiggjorde allerede i 1940 uvanlig stor nedslaktning.

Tidlig på høsten 1941 fikk vi derfor både melkerasjonering og kjøttrasjonering.

Kjøttmangelen førte umiddelbart til en voldsom stigning i fiskeforbruket. Med rasjonering av motorolje og sperring av viktige sjøområder for fiskeriene og med økende krav på sild- og fiskeolje til margarinproduksjonen, ble naturlig nok også fisketilgangen mindre enn vanlig.

For å skaffe oss de øvrige viktige næringsmidler som korn og sukker, ble det jo nødvendig å reservere et tilstrekkelig kvantum fisk til eksport. Også for de øvrige europeiske folk har fisken i denne tiden fått øket betydning i ernæringen og er derfor blitt ett av våre viktigste byttemidler i et handelssamkvem som av gode grunner bare skjer på naturalbasis, vare byttes mot vare.

Mens krigen og avsperringen gav oss synkende varemengder, konstaterte vi i foregående avsnitt at det gav stigende «pengemengde».

Dette er en av grunnene til prisstigningen. Ikke den eneste. Noe skyldes også prisstigningen på importvarer, hvor ingen norsk pris-kontroll har hatt mulighet for å gripe inn. Som tallene for engrosprisbevegelsen nedenfor viser, var vi ikke verre stillet enn i andre land, bortsett fra Tyskland, som åpenbart har greid med beundringsverdig effektivitet å bringe det økonomiske liv under den nødvendige kontroll.

Engrosprisindeks.

	Norge	Sverige	Danmark	Tyskland
August 1939	98.4	111	111	107
Januar 1941	147.5	162	192	111
Februar »	152.9	164	198	112
Mars »	157.4	168	198	112
April »	157.6	170	200	112
Mai »	163.5	171	201	112
Juni »	165.4	173	202	112
Juli »	166.5	173	205	112
August »	167.5	174	207	113
Septbr. »	168.7	175	208	113
Oktober »	168.5	176	207	
Novbr. »	169.4	178	208	
Desbr. »	170	179	210	

5. Sysselsetting og arbeidsinnsats.

I løpet av 1941 skjer den revolusjon på vårt arbeidsmarked som mange hadde sluttet å håpe på: Arbeidsledigheten forsvinner, og mangel på arbeidskraft begynner så smått å gjøre seg gjeldende. Og arbeidskraften føres først og fremst «tilbake til naturen», til jord- og skogbruk, bergverk, og kanskje vi også må regne anleggene som et ledd i kampen for å få mest mulig ut av mor Norges fjell, jord og skog.

I stedet for usikre fredshåp ble det norske folk nødt til å mobilisere sine samlede arbeidskrefter om de oppgaver som situasjonen gjorde livsnødvendig, hvis vi som nasjon vilde bygge vår eksistens på egne evner og muligheter.

Den omstilling som for alvor tok sin begynnelse i 1941 har også sin store verdi på lengere sikt. Desto bedre det lykkes å få dirigert kreftene inn på det vi selv kan yte, og som vi best kan utnytte vår arbeidskraft på, desto bedre kan vi komme over verdensstormen. Under krigen øker vi våre produksjonsmuligheter. De kan bli nødvendige også etter krigen. Den tyske statssekretær Bache uttalte i 1941 at det ikke på lenge etter krigen vil være mulig å ty til oversjøisk korn som før. Grunnen til det er for det første mangelen på tonnasje, for det annet mangel på industrielle byttemidler og penger, og for det tredje de nye handelspolitiske forbindelser som er sluttet under krigen, og som må fortsette også etter den.

For effektivt å kunne løse de oppgaver som den nye situasjon stilte, har landets arbeidsformidling gjennomgått en fullstendig omstøpning.

Den nye forordning om arbeidsformidling er av 8. oktober 1940 og stod altså sin første prøve i 1941. Ved siden av de rent organisatoriske

endringer i arbeidsformidlingen, inneholder forordningen plikt for arbeidsledige til å melde seg til arbeidskontorene, og samtidig plikt for arbeidsgiverne til å tilsette all arbeidskraft etter tilvising fra arbeidskontoret, eller i hvert fall ikke uten arbeidsformidlingens godkjenning.

På dette vis har Staten fått en langt bedre oversikt og kontroll over arbeidskreftene og behovet. Det første resultat er en påliteligere statistikk over arbeidsmarkedets stilling til enhver tid.

Utviklingen på arbeidsmarkedet i 1941 går fram av denne tabellen:

Helt arbeidsløse:

1941	Menn	Kvinner	I alt
31. januar	34 628	6 328	40 956
28. februar	35 722	6 505	42 227
31. mars	36 057	6 457	42 514
30. april	27 278	6 278	33 556
31. mai	11 854	4 717	16 571
30. juni	5 104	3 342	8 446
31. juli	3 518	5 364	8 882
31. august	3 265	2 936	6 201
30. september	3 052	2 598	5 650
31. oktober	3 624	3 040	6 664
30. november	5 376	2 756	8 132
31. desember	7 400	2 974	10 374
Gjennomsnitt 1941	15 627	4 537	20 164

Ser en på sysselsettingsstatistikken for å se hvilken veg de har tatt de ledige som har forsvunnet fra ledighetsstatistikken, finner vi at sysselsettingen i 1941 viste størst stigning i de rene landkommuner, mindre stigning i landkommuner med bymessig preg, og minst i bykommunene.

Etter hvert som ledigheten ble mindre, ble det en hovedoppgave for arbeidsformidlingen å sørge for at de enkelte næringsgrener kunde få nok arbeidskraft.

Allerede ved forordningen av 8. oktober 1940 var det bestemt at personer i jord- og skogbruk, skipsfart eller fiskeri ikke skulde tilvises arbeid i annet yrke. Men også på andre områder ble det nødvendig å begrense retten til å bringe arbeidsforhold til opphør. Forordningen av 27. mars 1941, som trådte i kraft 1. april samme år, gav her de supplerende regler.

I følgende yrker ble det nødvendig å ha arbeidsformidlingens samtykke for å oppløse bestående arbeidsforhold:

1. Aluminiumsverker (smelteverker og bedrifter for videre forarbeiding).
2. Bergverksdrift (malmutvinning, smelteverker m. v.).
3. Den tyske forsvarsmakts tekniske bedrifter.
4. Fiskegarnfabrikker.
5. Garverier med mer enn 10 arbeidstakere.
6. Kjemiske fabrikker.
7. Lærfabrikker med mer enn 10 arbeidstakere.
8. Radio- og telefonindustri (herunder kabelindustri og elektro-optisk industri).
9. Reperbaner.
10. Sementfabrikker.
11. Snekkerfabrikker.
12. Skipsfart.
13. Skipsverfter (metall- og treskipsverfter).
14. Skofabrikker med mer enn 20 arbeidstakere.
15. Spinnerier.
16. Stål- og jernstøperier (herunder jernlegeringsverker).
17. Taufabrikker.
18. Våpen- og ammunisjonsfabrikker (herunder flymotorreparasjonsverksteder).
19. Verktøy- og maskinfabrikker.

Samtykke forutsettes bare gitt når det gjelder tilbakeføring av fagarbeidere til deres yrke, og dette yrke mangler arbeidskraft, når alvorlige omsyn til familie og helse gjør det påkrevet eller når omsynet til videre utdanning eller opplæring gjør det rimelig.

Utover våren og sommeren 1941 ble det vanskeligere å få tak i den nødvendige arbeidshjelp. Tusener av arbeidere søkte over i anlegg, byggevirksomhet og annen krigsbetonet virksomhet. Etter hvert ble det vanskelig å få nok arbeidskraft til jord- og skogbruk. En telling viste at jordbruket måtte skaffes 23 000 arbeidere. Senere viste det seg at skogbruket måtte skaffes ca. 8 000 mann til vedhogsten.

Ved forordning av 27. mai 1941 fikk arbeidsformidlingen adgang til å pålegge arbeidsføre personer midlertidig å ta arbeid i jord- og skogbruk eller annet arbeid som stedfortreder for personer som utfører slikt pålagt arbeid. Pålegg ble gitt for en viss tid.

Den 9. juli 1941 fikk vi en midlertidig forordning som tok enda et skritt på samme veg, forordningen om arbeidshjelp til særlig samfunnsviktige arbeidsoppgaver. Den trådte i kraft 12. juli og bestemmer at enhver arbeidsfør person kan pålegges arbeid som Sosialdepartementet finner samfunnsmessig særlig betydningsfullt og uoppsettelig. Som arbeid av denne kategori fastsatte Sosialdepartementet den 29. juli 1941:

- a) Bergverks- og smeltevirksomhet.
- b) Bygningsarbeid for utbygging av lettmetallindustrien.
- c) Bygningsarbeid for Organisation Todt.
- d) Skipsfart.

Senere kom arbeider ved A/S Frostfilet og for Lohmann & Co., for sildolje-, sildemel- og fiskemelproduksjonen og for Wehrmacht også med under samme bestemmelser.

Målet med disse forordningene er altså også å passe på at livsviktige arbeidsgrener for vår råvareforsyning får arbeidskraft. Det er ikke minst nødvendig for å skaffe oss byttemidler i vår utenriks-handel.

C. Den faglige virksomhet.

Den økonomiske utvikling som foran er gjort rede for, gav naturligvis grunnlaget og betingelsene for den faglige virksomhet i 1941. Derfor kunde den heller ikke gi store resultater. Noen sosial offensiv er ikke mulig under krig og avsperring.

1. Arbeidsprogrammet av 13. januar 1941.

Det arbeidsprogram som Landsorganisasjonen på grunnlag av tidligere representantskapsvedtak la opp i januar 1941, hadde følgende ordlyd:

I.

«På møter i juni og oktober har Landsorganisasjonens Representantskap drøftet den alminnelige situasjon, og trukket opp retningslinjer for fagorganisasjonens videre arbeid.

Sekretariatet viser til de arbeidsoppgaver som Representantskapet stilte opp, og konstaterer at flere av disse er tatt opp til løsning.

Driften ved de offentlige anlegg er utvidet, og mange arbeidere som ble ledige som følge av krisen, har kunnet overføres til anleggene. Husleien er påbudt nedsatt. Korttidsarbeidere kan få et visst tilskott til lønnen. Det er påbudt kontroll med omsetningen, og gjennomført rasjonering av klær, skotøy m. v.

Derimot er priskontrollen fremdeles ikke effektiv. Tilførslene og fordelingen av foreliggende varer foregår i stor utstrekning uregelmessig og planløst. Særlig har dette voldt vanskeligheter for skogsarbeidet, arbeidet ved anleggene og i fiskeriene. Særlig beklagelig er det at arbeidet med gjenoppbyggingen av de krigsherjede strøk står i stampe.

Den sterke prisstigning har ført til en betydelig ytterligere senkning av levestandarden. Dette er særlig følelig for de lavest lønnede grupper, og for folk med stor forsørgelsesbyrde. Både prisstigningen,

vareknappheten og de uregelmessige tilførsler framtvinger endringer i arbeiderbefolkningens kosthold, som en må være oppmerksom på om alvorlige konsekvenser skal unngås.

Forholdene har også ført med seg endringer i de forhold hvorunder det produktive arbeid foregår, som har skapt øket risiko for bedriftsulykker, vanskelige bedriftshygieniske forhold, og øket anspenning i arbeidet.

Endelig har krigen ført med seg en omlegning av industrien og arbeidslivet for øvrig, som en må regne med vil fortsette. Det er sannsynlig at behovet for arbeidskraft i tiden framover vil forskyve seg, slik at det blir overflødig arbeidskraft i enkelte fag, mens det i andre blir bruk for nye arbeidere. Under disse forhold vil spørsmålet om yrkesopplæring og omlæring av arbeidskraft få sterk øket betydning.

II.

Sekretariatet anser det klart, at det vil være nødvendig både for Landsorganisasjonen og de enkelte fagforeninger å ta disse forhold i betraktning ved planleggingen av fagorganisasjonens arbeid i året 1941.

Grunnlaget for virksomheten vil fremdeles være Representantskaps-vedtakene av juni og oktober 1940.

For å sikre gjennomføringen og den nødvendige supplering av disse vedtak beslutter Sekretariatet:

1. Lønnsspørsmålet.

Fagorganisasjonen må ha sin fulle oppmerksomhet henvendt på lønns- og prisspørsmålet.

Et generelt dyrtidstillegg har det hittil ikke vært mulig å gjennomføre. Landsorganisasjonen har nå igjen tatt opp med myndighetene spørsmålet om lønnstillegg, særlig for de lavest lønnede grupper.

Arbeidet med disse spørsmål fortsettes.

2. Husleie- og brennelsbidrag.

Videre må også tas opp spørsmålet om et husleie- og brennelsbidrag. Husleiebidrag bør framfor alt betales til barnerike familier. I distrikter hvor brenselutgiftene er særlig høye, reises spørsmålet om et brennelsbidrag som utligning.

3. Prisspørsmålet.

Prisene på forbruksvarer må holdes på et nivå som står i forhold til lønningene, og det må føres effektiv kontroll med at de priser myndighetene fastsetter blir overholdt. Priskontrollen er imidlertid bare en halv foranstaltning, såfremt den ikke baseres på eller suppleres med kontroll med varekvaliteten. Særlig påkrevet er en

gjennomført varekvalitetskontroll, når det gjelder levnetsmidler, bekledningsartikler og bygningsartikler. Blir ikke en slik kontroll gjennomført samtidig med priskontrollen, vil denne være helt illusorisk.

De kontrollnemnder for varepriser og prisutvalg som fagorganisasjonen har nedsatt, bør søke samarbeid med de lokale prismyndigheter.

Når det gjelder den sentrale priskontroll, bør denne utbygges slik at det blir spesielle prisutvalg for hvert fag eller bransje med representanter for forbrukerne og for vedkommende fagforbund. Det forutsettes at prisutvalgene sikres myndighet til å forlange driftsregnskaper, kalkyler, lagerbeholdninger og ordresoppgaver fra bedriftene.

4. Forsyningsspørsmålet.

Landsorganisasjonen nedsetter et utvalg på tre medlemmer til å søke løst de vanskeligheter som er oppstått med forsyningene i skogsarbeidet og ved anleggene. Utvalget får også i oppdrag å ta opp andre tilsvarende spørsmål vedrørende forsyningene som måtte melde seg i tiden utover for fagorganisasjonens medlemmer.

5. Forebyggelsen av bedriftsulykker, bedrifts- og yrkeshygiene.

I samarbeid med Norsk Folkehjelp søker Landsorganisasjonen, forbundene og samorganisasjonene organisert kurser til behandling av bedriftsulykker og deres bekjempelse, organisering av førstehjelp ved bedriftene, spørsmål vedrørende arbeidsplassenes bygning og innredning, yrkessykdommer og deres forebyggelse, spørsmålet om riktig kosthold på arbeidsplassen m. v.

Fagorganisasjonen understøtter arbeidet for den videre utbygging av bedriftssaniteten.

Fagpressen gir øket plass til omtale og behandling av disse spørsmål.

6. Yrkesopplæring.

Sekretariatet nedsetter et utvalg på tre medlemmer som får i oppdrag å utarbeide en plan for praktisk understøttelse av yrkesopplæring og en nødvendig yrkesmessig omskolering fra fagorganisasjonens side.

I samarbeid med de respektive forbund søker utvalget tilveiebrakt oversikt over hvilke fag som antas å trenge ny tilgang av arbeidere i framtiden og hvilke fag som har eller antas å få overflødig arbeidskraft. Fagorganisasjonen bør sette i gang kveldskurser for omskolering og yrkesopplæring der annen opplæring vanskelig kan skaffes. Til lærere kan brukes dyktige fagarbeidere blant medlemmene. Den praktiske gjennomføring av kursene forutsettes overtatt av de enkelte forbund og deres foreninger.

7. Ungdomsspørsmålet.

Yrkesopplæring av ungdommen bør vies særlig oppmerksomhet. Vedkommende fagforbund bør være representert i de organer som stiller med disse spørsmål på de forskjellige steder. Fagorganisasjonen bør ta initiativet til utvidelse og forbedring av igangværende skoler og opprettelse av nye. Det bør gis økonomisk støtte fra fagorganisasjonen til unge fagforeningsmedlemmer, henholdsvis fagforeningsmedlemmers barn, som er evnerike, og som av denne grunn bør støttes. I første rekke bør støtten ytes til slike ungdommer, hvor forsørgeren er arbeidsledig eller av andre grunner har dårlig råd.

Faglige ungdomsgrupper bør søkes opprettet innen alle fagforeninger, der forholdene ligger til rette for det.

Innenfor rammen av fagorganisasjonens lover og under vedkommende forenings ledelse får disse grupper i oppdrag å ta seg av de spørsmål som særlig interesserer ungdommen, — lærlingespørsmål, fremme av yrkesopplæringen m. v. — og virke for oppslutning fra ungdommen til fagorganisasjonen gjennom opplysningsarbeid, møter o. l.

Det henstilles til forbundene å finne former for lettelse i kontingenten for ungdom under en viss alder, slik at det blir økonomisk mulig for denne å slutte seg til sine respektive fagforeninger gjennom ungdomsgruppene.

8. Feriespørsmålet.

På grunn av de særlige forhold som er til stede i år, må en regne med at arbeiderbefolkningen vil bli stilt overfor store vanskeligheter, når de skal nyttiggjøre seg ferien. Det nedsettes et utvalg på tre medlemmer som gis i oppdrag å undersøke mulighetene for å få arrangert billige og tilfredsstillende feriereiser.

Det forutsettes at utvalget — foruten å søke kontakt med statsbanene, buss-selskapene, de større dampskipsselskaper og reisebyråer — også undersøker mulighetene for en bedre utnyttelse av de feriehem fagorganisasjonen rår over.

2. Lønns- og tariffpolitikken.

Lønsspørsmålet var altså gjort til et kardinalpunkt i arbeidsprogrammet. Det var forståelig og nærliggende, for prisstigningen virket tyngende på arbeiderlønningene.

Statistisk Sentralbyrås indeks for leveomkostningene viste måned for måned følgende tall for 1941: 149 - 151 - 153 - 154 - 155 - 157 - 158 - 159 - 160 - 161 - 162 - 162.

Kravet om generell kompensasjon for prisstigningen ble reist uten at de ansvarlige ledere gjorde medlemmene oppmerksom på at pris-

stigning og reallønnssynking er en nødvendig følge når vareknappheten blir stadig større slik som alle var klar over at den ble og måtte bli under krig og blokade. Generell dyrtidskompensasjon kunde under de foreliggende økonomiske forhold ikke gi annet resultat enn at et tillegg med sikkerhet vilde bli slukt av enda større prisstigning. En slik utvikling vilde jo ikke bare ha forverret vanskene for familieforsørgerne og de lavest lønnede. Det vilde også betydd en så alvorlig forstyrrelse av det økonomiske liv som helhet og øket den betydelige fare det alltid er for inflasjon under krigsforhold fordi vareknappheten ikke følges av en tilsvarende pengeknapphet. Tvertom. Vi har i et foregående kapitel redegjort for den faretruende pengerikelighet som utviklet seg i 1941 på grunn av det reduserte forbruk, realiserde varelagre og manglende nyinvesteringsmuligheter. Også for det brede arbeidende folk har det alt i alt vært en sterk stigning i arbeidsinntekten. Store arbeidergrupper har gått over fra dårlig lønnet arbeid til bedre betalt arbeid (f. eks. bygge- og anleggsvirksomheten). En rekke grupper har hatt stigning i arbeidsinntekten sin på grunn av den sterke arbeidsintensitet som har gitt mer overtidsarbeid og større akkordfortjenester. At arbeidsløsheten endelig ble effektivt overvunnet, betød selvsagt også stigning i landets samlede inntekt.

Til sammen gav dette en pengerikelighet som ikke på noe vis stod i forhold til varemengden. Hvis staten skulde ta hånd om og kontroll over det økonomiske liv, var det nødvendig med alle midler å «trekke inn» mest mulig av de «ledige» pengemidler og samtidig hindre enhver form for inntektsstigning.

Da Landsorganisasjonen i september fikk ny ledelse, brøt den helt med den linje i lønnspolitikken som fagorganisasjonen til da hadde lagt hovedvekten på. Det var på det rene at det var vesentligere for fagorganisasjonen å sikre arbeiderne rettferdig andel av de varer og forbruksartikler som stod til folkets rådighet.

Landsorganisasjonens formann, landsleder Odd Fossum, gav i en radiotale uttrykk for de retningslinjer fagorganisasjonen fortsatt vilde følge. Han uttalte bl. a.:

«Den nye ledelse vil straks gi uttrykk for at generelle krav om lønnskompensasjoner ikke vil bli tatt opp, fordi slike krav om lønnskompensasjoner bare kan bli fremmet i form av saklig begrunnet og vel funderte krav om lønnsbedringer for enkelte grupper hvis lønninger ligger særlig lavt. Det er en lønnsutjevning, ikke en generell lønnskompensasjon som Landsorganisasjonen og forbundene under den øyeblikkelige situasjon kan håpe å oppnå.

Men situasjonen i Oslo har gjort det innlysende at næringsspørsmålet i dag spiller en større rolle for storparten av de tungt arbeidende mennesker i landet enn kontantlønnen gjør. Det er under en

langvarig krig den største vanskelighet å skaffe de næringsmidler som er nødvendig for det tungt arbeidende folk og som er prismessig overkommelige. Og det er ingen tvil om at streikebevegelsen i Oslo hadde som utgangspunkt også de rent næringsmessige vanskeligheter.

Ut fra denne erkjennelse har den nye ledelse av fagorganisasjonen øyeblikkelig innledet forhandlinger så vel med Sosialdepartementet som med de tyske myndigheter for så raskt som mulig å søke praktiske løsninger av ernæringsspørsmålet, løsninger som må ta sikte på en rimeligere fordeling av de prisbillige næringsmidler, slik at disse i større utstrekning kan komme de dårligst betalte og de tyngst arbeidende mennesker i landet til gode.

Men samtidig også slik at næringsmidlene praktisk kan skaffes, og om mulig skaffes direkte på bedriftene. Det er mitt absolutte håp at disse forhandlinger raskt skal føre til resultater.»

Noen tariffvirkosomhet i vanlig omfang foregikk derfor ikke i 1941. Det betyr imidlertid ikke at fagorganisasjonens forhandlingsapparat ikke hadde arbeidsoppgaver.

Den viktigste begivenhet på tariffområdet var uten sammenligning opprettelsen av den såkalte «Rikstariffavtalen» for militære bygge- og anleggsarbeider, som trådte i kraft den 18. januar 1941.

Det er sikkert den betydningsfulleste tariffoverenskomst vi noengang har hatt, med omsyn til det antall arbeidere den fikk virkning for. Det har ikke minst vist seg i det store arbeid bygnings- og anleggsarbeidernes organisasjoner, samorganisasjonene og Landsorganisasjonen etter hvert fikk med å forklare og rettlede dem som var interessert i tariffene.

Andre viktige tariffbevegelser var at Nord-Norges fiskeriarbeidere i 1941 fikk sine lønninger hevet med gjennomsnittlig 15 % ved en ny overenskomst, mens jordbruksarbeidernes tariff fra 15. mai ble regulert med et tillegg på 12 %.

3. Forhandlingsreglene m. v.

I hovedsaken fortsatte forhandlingsarbeidet i samme spor som fastlagt ved Administrasjonsrådets forskrifter av 23. mai 1940 og tilleggsbestemmelser av 11. juni og 18. juli 1940.

Disse var imidlertid i løpet av 1941 gjenstand for nærmere utdypning, således ved Sosialdepartementets skriv av 23. og 24. januar om driftsinnskrenkninger, av 10. juni om behandlingsmåten for saker om lønns- og arbeidsvilkår. Disse skal her ikke gjengis, da Sosialdepartementet innen årets utgang oppsummerte utviklingen av og erfaringene fra forskriftene i en ny forordning av 18. desember 1941 om endringer i lønns- og arbeidsvilkår m. v.:

«Med samtykke fra der Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete og med hjemmel i Reichskommissars forordning av 28. september 1940, par. 3, annet ledd, fastsettes følgende:

Kapitel I. Lønns- og arbeidsvilkår.

Par. 1. Endring av lønns- og arbeidsvilkår må, uansett om vilkåra er fastsatt i tariffavtale eller individuell arbeidsavtale, ikke gjennomføres før endringen er godkjent av Sosialdepartementet eller den som Sosialdepartementet har gitt fullmakt. Endringer av lønns- og arbeidsvilkår som er avtalt eller gjennomført uten godkjenning, er ugyldig.

Lønns- og arbeidsvilkår for stilling i nystartet virksomhet og for ny stilling i virksomhet som er i gang, trenger like ens godkjenning som nevnt i foregående ledd. Dette gjelder også stilling som er tiltrådt mellom 1. juli 1941 og den dag denne forordning trer i kraft.

Par. 2. Framgangsmåten ved endring av lønns- og arbeidsvilkår skal være:

1. Når endring av tariff-festede lønns- og arbeidsvilkår kreves av en av tariffpartene, skal det først opptas forhandlinger mellom dem. Kreves endring av lønns- og arbeidsvilkår ved bedrifter, hvor de ikke er tariffordnet, skal forhandlinger føres med arbeidernes tilitsmenn.
2. Blir det inngått avtale om endring av lønns- og arbeidsvilkår, skal partene uten opphold sende melding til kretsmeklingsmannen.
3. Fører forhandlinger om endring av lønns- og arbeidsvilkår ikke til enighet innen to dager etter at krav om forhandlinger er reist, skal partene uten opphold sende melding om dette til Riksmeklingsmannen eller til en kretsmeklingsmann etter nærmere forskrifter gitt av Sosialdepartementet. Mekling skal straks prøves.
4. Før godkjenning er gitt, må lønns- og arbeidsvilkår ikke endres.

Reglene under 1—3 skal gjelde på tilsvarende måte så langt de høver ved fastsetting av lønns- og arbeidsvilkår for stilling i nystartet virksomhet eller ny stilling i virksomhet som er i gang. I de tilfelle som er nevnt i par. 1, siste punktum, skal melding være sendt inn til kretsmeklingsmannen innen 15. februar 1942, og de vilkåra som er gjennomført, står da ved lag til annet vedtak er gjort av Departementet eller den Departementet har gitt fullmakt.

Par. 3. Sosialdepartementet kan også fastsette lønns- og arbeidsvilkår av eget tiltak. I så fall kan Sosialdepartementet kreve at det blir opptatt forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår under ledelse av en meklingsmann. Vedkommende meklingsmann eller tariffpartene

skal i disse tilfelle innen to dager etter at forhandlingene er tatt opp, sende Sosialdepartementet forslag til ordning.

I særlige tilfelle kan Sosialdepartementet fastsette lønns- og arbeidsvilkår uten at det har vært forhandlinger eller mekling.

Kapitel II. Driftsstans og driftsinnskrenkning.

Par. 4. Driftsstans kan ikke settes i verk før 14 dager etter at melding om stansen er gitt til kretsmeklingsmannen. Det samme gjelder driftsinnskrenkning når det antas at den må strekke seg over minst én måned eller når arbeidstiden blir satt ned til 24 timer i veka eller mindre. I meldinga skal det gis opplysninger om grunnen til driftsstansen eller driftsinnskrenkningen og så vidt mulig om når den kan ventes å opphøre.

Melding skal ikke gis:

1. når det gjelder vanlig driftsstans eller driftsinnskrenkning i yrke, hvor arbeidet er sesongmessig.
2. når driftsstansen eller driftsinnskrenkningen bare har virkning for arbeidere eller funksjonærer som midlertidig og ikke over 6 måneder har arbeidet i bedriften.

Meldinga fritar ikke arbeidsgivere for å gi arbeidere og funksjonærer varsel som fastsatt i lov, arbeidsavtale eller reglement.

Par. 5. Finner kretsmeklingsmannen at bedriftens vedtak bør godkjennes, gir han straks melding til bedriften.

Finner han at vedtaket av sosiale eller økonomiske grunner bør endres, sender han henstilling til bedriften om dette. Fører henstillingen ikke til en tilfredsstillende ordning, sender kretsmeklingsmannen saka med en utgreiing til Riksmeklingsmannen som med sin innstilling legger saka fram for Sosialdepartementet til avgjerd.

Kretsmeklingsmannen kan kreve at bedriften holder fram med sin virksomhet uten innskrenkning til Sosialdepartementets avgjerd er falt.

Kapitel III. Straffebestemmelser.

Par. 6. Arbeidsgiver eller arbeidsgivers representant som forsettlig eller uaktsomt

1. i strid med denne forordning avtaler eller endrer lønns- og arbeidsvilkår, f. eks. betaler høyere lønn eller gir andre arbeidsvilkår enn fastsatt eller forutsatt i tariffavtale eller arbeidsavtale eller som i strid med forordningen gjennomfører eller opprettholder driftsinnskrenkning eller driftsstans,
2. unnlater å rette seg etter vedtak som Departementet eller meklingsmyndighetene har gjort i medhold av denne forordning eller

forskrifter av 23. mai 1940 om endringer av lønns- og arbeidsvilkår eller vedtak av 11. juni 1940 om driftsinnskrenkninger eller medvirker til det

straffes med bøter inntil kr. 500 000 eller fengsel inntil 1 år eller begge deler. I gjentakelsestilfelle skal både bøte- og fengselsstraff anvendes, med mindre overtredelse er begått av uaktsomhet eller det foreligger særlig formildende omstendigheter. Er overtredelsen begått under utøvelse av ervervsvirksomhet, kan retten til å drive denne fradømmes den skyldige for en tid av inntil 5 år.

Forsøk straffes som fullbyrdet overtredelse.

Er en overtredelse begått av noen som har handlet på vegne av et selskap eller en annen juridisk person, kan bøtestraff og tap av retten til å drive ervervsvirksomhet idømmes også den som det er handlet på vegne av. Vedkommende selskap eller juridiske person kan oppløses ved dommen.

Om saksbehandlingen gjelder de samme regler som for forseelser.

Par. 7. Påtalen i saker etter par. 6 hører under den i straffeprosesslovens åttende kapittel bestemte påtalemyndighet.

Sosialdepartementet kan dog kreve at nærmeste overordnede tjenestemann etter straffeprosesslovens par. 91 omgjør en beslutning av underordnet myndighet om å unnlate eller frafalle forfølgning i slike saker. Sosialdepartementet kan like ens kreve at forelegg eller rettsavgjerd blir påanket av påtalemyndigheten.

Påtalemyndighetens representant skal varsle kretsmeklingsmannen til rettsmøter i saker etter par. 6.

Retten skal straks sende utskrift av dom eller kjennelse i sak etter par. 6 til Sosialdepartementet.

Kapitel IV. Forskjellige bestemmelser.

Par. 8. Denne forordning gjelder for alle lønsmottakere og deres arbeidsgivere. For visse grupper av offentlige tjenestemenn kan dog Sosialdepartementet bestemme at forordningen ikke kommer til anvendelse. Sosialdepartementet gir nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne forordning.

Par. 9. Sosialdepartementets avgjerd er etter denne forordning endelige.

Par. 10. Vedtak om driftsstans av 4. mai 1940, forskrifter om endringer av lønns- og arbeidsvilkår av 23. mai 1940 med tilleggsvedtak av 1. juli 1940 og vedtak om driftsinnskrenkning av 11. juni 1940 oppheves.

Vedtak som er gjort i medhold av forskrifter av 23. mai 1940 om endringer av lønns- og arbeidsvilkår, jfr. tilleggsvedtak av 1. juli 1940,

eller i medhold av vedtak av 11. juni 1940 om driftsinnskrenkninger står ved lag til de blir endret etter denne forordning.

Reichskommissars forordning om sikring av arbeidslivet og arbeidsfreden av 17. september 1941 blir ikke endret ved denne forordning.»

Sosialdepartementet har jo gjennom de nye forhandlingsregler som krigen brakte oss, fått en langt mer sentral stilling for fagorganisasjonens arbeid og har til stadighet truffet vedtak av den største betydning for det faglige arbeid. Her skal nevnes de viktigste av Departementets vedtak:

*Departementets skriv av 14. februar 1941 om lønn under
butikkstengningen ved tekstilrasjoneringen:*

«Departementet har lagt Deres brev av 15. januar dette år fram for sjefsinspektoratet for arbeidstilsynet som uttaler:

Par. 33 — 4 i Arbeidervernloven har bare til hensikt å regulere spørsmålet om oppsigelsesfristens *lengde* når arbeidet må innstilles av force majeure-artede årsaker. Lovens regler i dette punkt tar bare sikte på de tilfeller da bedriften akter å bringe arbeidsforholdet til endelig opphør.

I det tilfelle som her er nevnt, synes det ikke å ha vært meningen å bringe arbeidsforholdet til endelig opphør. At en del av personalet ikke ble beskjeftiget i tiden mellom 3. juledag og 6. januar synes her nærmest å måtte oppfattes som en midlertidig permisjon, idet det vel har vært en gjensidig *forutsetning* at personalet skulde fortsette i arbeidet etter årsskiftet. Spørsmålet om lønnsplikt under slike permisjoner inneholder Arbeidervernloven ikke noe om.

Imidlertid er det en alminnelig rettsoppfatning at det ikke uten videre er anledning til å foreta lønnstrekk overfor månedslønte folk om de blir uten beskjeftigelse noen dager, selv om det manglende arbeid skyldes årsaker som ikke kan regnes bedriftens ledelse til last. Dersom bedriften ensidig treffer bestemmelse om permisjon noen dager, har det permitterte månedslønte personale normalt krav på å få sin månedslønn uavkortet. Noen prinsipiell rettsavgjørelse om spørsmålet kjenner ikke sjefsinspektoratet noe til, men en *ukelønnet* arbeider ved en bedrift i Bergen ble i sin tid tilkjent full lønn, også for de dager bedriften *hadde stått stille*. Utskrift av dommen kan ikke skaffes da arkivet er brent. Et kort resymé er tatt inn i Rettstidende 1912, side 765.»

Departementet slutter seg til sjefsinspektoratets uttalelse. For øvrig skal en bemerke at etter forskrifter av 23. mai 1940 må enhver endring av lønns- og arbeidsvilkår godkjennes for å bli gyldig. En

reduksjon av måneds- eller ukelønte arbeideres lønn må, i det tilfelle som det her gjelder, etter Departementets mening reknes som en lønnsendring. En antar imidlertid at det ikke vil bli tale om å gi samtykke til en lønnsendring som ikke har annen grunn enn den butikkstengning som ble gjennomført før tekstilrasjoneringen ble satt i verk.»

Departementets skriv av 10. mai 1941 om arbeidstiden i forsvarsviktige bedrifter — Arbeidervernlovens par. 20 — 3:

«Etter forhandlinger med Reichskommissar og i medhold av Arbeidervernlovens par. 20 — 3 tillater Departementet at bedrifter innen jern- og metallindustrien samt bygge- og anleggsforetagender — herunder veg- og jernbaneanlegg — bruker opp til to timer overtid pr. arbeider pr. virkedag når det gjelder for eller etter oppdrag av den tyske forsvarsmakt.

Det er et vilkår at Arbeidervernlovens arbeidstidsbestemmelser for øvrig blir overholdt og at bruken av overtidsarbeid søkes innskrenket mest mulig ved inntak av eventuelt ledig arbeidskraft.

Tillatelsen som trer i kraft straks, gjelder inntil 15. september dette år.

En antar at tillatelsen bør kunngjøres så snart som mulig ved rundskriv til de underordnede tilsynsmuligheter samt de interesserte arbeidsgiver- og arbeiderorganisasjoner. Pressemelding om saka vil bli utsendt herfra.»

Departementets skriv av 26. september 1941 om forlenget overtidsarbeid i forsvarsviktige bedrifter.

«Etter forhandlinger med Reichskommissar og i medhold av Arbeidervernlovens par. 20 — 3 forlenger Departementet inntil utgangen av inneværende kalenderår på de sanime vilkår dispensasjon av 10. mai dette år om bruk av forlenget overtidsarbeid i visse forsvarsviktige bedrifter.»

Departementets regler om utbetaling av lønn for Kristi Himmelfartsdag.

«Reichskommissariatet har bestemt at arbeidsgivere skal betale sine arbeidere lønn for Kristi Himmelfartsdag 1941 selv om det ikke er blitt arbeidet på nevnte dag. Dette gjelder uten omsyn til arbeidsgren, og uten omsyn til om arbeidsforholdet er regulert ved tariffavtale eller ikke. Om denne lønnsutbetaling er det i samråd med Reichskommissariatet fastsatt nærmere regler:

1. Betaling skjer etter den timelønn som gjelder for vanlige virkedager og på grunnlag av ordinær arbeidstid. Arbeidstakere som helt eller delvis arbeider på akkord eller med stykkelønn, får betaling etter den gjennomsnittlige dagsfortjeneste i ordinær arbeidstid de siste to veker. Folk som arbeider på provisjonsbasis med eller uten fast lønn ved siden av, får en dags provisjonsfortjeneste ekstra, beregnet etter den gjennomsnittlige daglige provisjonsfortjeneste i de siste to veker.
Den som arbeider på daglønn får en daglønn (kontantlønn) ekstra.
2. Arbeidstakere som har måneds- eller vekelønn og som ikke får fradrag i sin vanlige lønn for helgedager, har ikke krav på ekstrabetaling for Kristi Himmelfartsdag. Det samme gjelder arbeidstakere som ikke står i ordinært arbeidsforhold til noen bestemt arbeidsgiver, således som tilfellet eksempelvis som regel er med laste- og lossearbeidere.
3. I bedrifter som går med innskrenket drift skal ekstrabetalinga for Kristi Himmelfartsdag i det minste utgjøre den samme brøkdelen av full daglønn (jfr. punkt 1) som den begrensede arbeidstid utgjør av full ordinær arbeidstid. Ved bedrifter som arbeider 32 timer i veka, blir ekstrabetalinga eksempelvis minst $\frac{32}{48}$ altså $\frac{2}{3}$ av full daglønn, ved bedrifter som bare sysselsetter $\frac{1}{3}$ av arbeidsstyrken vekselvis hver tredje veke, skal der betales minst $\frac{1}{3}$ av full daglønn.
4. Arbeidstakere som i tiden omkring Kristi Himmelfartsdag er i rent midlertidig arbeid som ikke har vart eller er beregnet på å vare minst to veker, tilkommer ikke ekstrabetaling for Himmelfartsdagen.
5. Arbeidstakere som etter forordning av 28. april 1941 har krav på en fridag som erstatning for den tapte fridag 1. mai 1941, tilkommer ikke ekstrabetaling for Himmelfartsdagen. Arbeidstakere som etter nevnte forordning bare har krav på å få fri en del av en arbeidsdag skal få ekstrabetaling for den resterende del av dagen.
6. Arbeidstakere som har vært i arbeid på Kristi Himmelfartsdag, får det vanlige helgedagstillegg til sin alminnelige virkedagslønn. Foreligger ingen avtale om helgedagstillegg, skal tillegget være 100 %.

*Departementets skriv av 10. juni 1941 om uorganiserte
arbeideres rett til arbeid m. v.*

«Departementet har til forskjellig tid, også i det siste mottatt meldinger som viser eller tyder på at arbeid søkes forbeholdt medlemmer av vedkommende faglige organisasjon. Dette er ikke i samsvar med

de retningslinjer som nå skal følges, og kan også lett komme i strid med gjeldende bestemmelser om arbeidsformidling av 8. oktober 1940 med senere endringer og supplerende forskrifter.

Ved lønns- og meklingsmyndighetenes revisjon av eldre tariffavtaler etter forskriftene av 23. mai 1940 om endringer av lønns- og arbeidsvilkår er bestemmelser i tariffene om enerett eller fortrinsrett for organiserte arbeidere til å få sysselsetting etter hvert blitt strøket. Imidlertid er en blitt kjent med at det framleis fins tariffavtaler som har slike bestemmelser.

Med hjemmel i par. 3 i forskriftene av 23. mai 1940 og etter samtale med Riksmeklingsmannen gjør Departementet derfor hermed *vedtak om at ennå bestående bestemmelser i tariffavtaler eller andre arbeidsavtaler om enerett eller fortrinsrett til arbeid eller liknende særfordeler for organiserte arbeidere skal oppheves*. En skal be Landsorganisasjonen gjøre dette vedtaket kjent for alle forbund og deres underordnede avdelinger og samtidig peke på at en fra organisasjonens side ikke må søke hindre noen i å få arbeid eller søke å trakassere noen bort fra arbeidsplassen på grunn av at vedkommende ikke er medlem av fagforeningen.

Meldinger hit lyder også på at enkelte organisasjoner formidler arbeidskraft. Departementet må derfor innskjerpe at det er forbudt for organisasjonene å drive arbeidsformidling, idet som kjent ikke noen av Landsorganisasjonens avdelinger har adgang til å drive formidling med hjemmel i bevilling etter lov av 12. juni 1896 om forhyrings-, feste- og engasjementskontorer (jfr. tilleggslov av 14. juni 1926 og lov om arbeidsformidling av 12. juni 1906 par. 12). Forekommer det tilfelle hvor en organisasjon likevel driver arbeidsformidling, må denne virksomhet straks opphøre. Hvis en fagforening har klage-mål å føre fram eller råd å gi i spørsmål om arbeidsformidling, skal foreningen vende seg til arbeidsformidlingen på stedet og ikke til andre.

En ber Landsorganisasjonen gjøre forbundene og underavdelingene kjent også med dette.

Departementets forordning av 29. august 1941 om plikt til å opparbeide arbeidstid som går tapt under flyallarm.

Paragraf 1.

Fører flyallarm til at arbeid ikke kommer i gang eller må avbrytes, plikter vedkommende bedrift så vidt mulig å la opparbeide den arbeidstid som går tapt innen ei veke etter avbrytelsen. Slik opparbeiding kan bedriften kreve uten hinder av de bestemmelser om arbeidstiden som i henhold til lov eller avtale gjelder for de syssel-

sattes arbeidsforhold. Arbeidstiden må dog ikke noen enkelt dag forlenges med mer enn to timer ut over vanlig arbeidstid.

Opparbeiding kan ikke kreves på søn- eller helligdager, med mindre det gjelder arbeid som i alminnelighet er i gang på slike dager.

For de arbeidstimer som går med til å opparbeide den tapte tid, skal det ikke betales overtids-, natt- eller søn- og helligdagstillegg.

Paragraf 2.

Blir skiftavløsning hindret av flyallarm, plikter arbeiderne på det skift som skulde avløses, å fortsette arbeidet uten overtid-, natt- eller søn- og helgedagstillegg inntil avløsning kan skje. Arbeiderne skal så vidt mulig for bedriften ha tilsvarende fri senere for den tiden de har arbeid ut over den vanlige arbeidstid for skiftet.

Arbeidere som på grunn av flyallarm får færre arbeidstimer pr. skift enn fastsatt i skiftplan, og som ikke får høve til å opparbeide den tid som er tapt, skal ha vederlag som fastsatt i paragraf 3.

Paragraf 3.

For arbeidstimer som ikke er opparbeid innen ei veke etter den dag avbrytelsen fant sted, skal det betales et vederlag beregnet etter 60 % av arbeidernes vanlige timelønn eller, når timelønn ikke blir brukt, etter den timelønnen som er fastsatt i overenskomst for faget, eller som kan beregnes på grunnlag av den lønn som etter avtale eller sedvane tilkommer arbeideren. Dette gjelder dog ikke når arbeideren sjøl er skyld i at arbeidstimene ikke er opparbeid.

For avbrytelser som har vært under en halv time pr. dag eller skift, og som ikke blir opparbeid, skal det betales vanlig vederlag.»

Departementets brev av desember 1941 om julegratiale.

Idet en viser til herr Riksmeklingsmannens brev av 17. og 19. november skal Departementet etter samråd med Reichskommissariatet meddele følgende:

Ved bedrifter hvor det tidligere har vært praksis å utbetale julegratiale, vil dette også i år kunne skje, men gratiale må ikke utbetales i videre utstrekning enn tidligere. Ved bedrifter hvor julegratiale tidligere ikke har vært praksis, kan det i år utbetales arbeiderne (ikke funksjonærene) et julegratiale som svarer til en vekelønn. Adgangen til å utbetale slikt gratiale er frivillig. Departementet vil peke på at særlig godt lønte arbeidergrupper bør unntas fra gratiale. Det er forutsetningen at utbetalingen av gratiale ikke skal innvirke på bedriftens varepriser.»

Fagorganisasjonen gjorde i 1941 gjennom forbund, samorganisasjoner og foreninger en like verdifull innsats og et like betydningsfullt arbeid for å vareta medlemmenes interesser som før om årene. Ja, kanskje mere og større, selv om innsatsen og arbeidet nødvendigvis måtte få en defensiv karakter. Det krever større energi og pågangsmot å verne om arbeidsfolkets interesser i en tid da sosiale ny-erobringer er umuliggjort, men da hver dag derimot truer med sosiale tilbaketog, slik som andre land har opplevet dem i rikt monn under krig og krise.

Den skanse som ble forsvart og ikke falt, har sin uerstattelige verdi, selv om de som var beskyttet av den, ikke visste at skansen hadde stått for fall.

D. Organisasjonen.

I den spesielle oversikten er i et særskilt avsnitt redegjort for medlemsbevegelsen i 1941.

1. Lederskiftet.

Det knytter seg formodentlig større interesse til den forskyvning som fant sted i organisasjonens ledelse.

Landsorganisasjonen begynte året med følgende sammensetning av *Sekretariatet*:

Formann: Jens Tangen, nestformann: Ludvik Buland, sekretær: Erling Olsen, kasserer: I. B. Aase, og med Martin Brendberg som midlertidig reiseseekretær.

Øvrige sekretariatsmedlemmer: Hans Fladeby, Chr. Henriksen, Torbjørn Henriksen, Erling Kiil, Josef Larson, Alfred Ljøner, Albert Raaen, Rasmus Rasmussen og Nic. Næss.

Varamenn: Edvard Stenklev, Neimi Lagerstrøm, Emil Torkildsen, Polmar Aasvestad, Nils Heggland og Henry Hansen.

Den 10. september ble ledelsen skiftet både i Landsorganisasjonen, forbundene og samorganisasjonene.

Bakgrunnen for dette lederskiftet er klargjort i den politiske oversikt foran. Formelt grunner det seg på følgende skriv fra Der Höhere SS- und Polizeiführer Nord, Rediess, til Landsleder Odd Fossum:

«Med øyeblikkelig virkning gir jeg Dem i oppdrag å overta den kommissariske ledelse i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Deres mandat omfatter særlig de oppgaver som hører under ledelsen av Landsorganisasjonen og ledelsen av forbundene.»

I samsvar med dette mandat ble følgende nye ledelse innsatt:

Administrasjonen:

Formann: Odd Fossum, stedfortredende formann: Erling Olsen, sekretær: Kåre Rein. Som kasserer forutsattes I. B. Aase å fortsette i sitt verv, men under hans sykepermisjon konstituertes Kåre Bakken.

Ordningen med et sekretariat ble bibeholdt i kort tid med følgende medlemmer i tillegg til administrasjonens representanter:

Axel Schultz, Nils Bunæs, Henry Berntsen, Trygve Rockling, Petter Holm, Håkon Meyer, Birger Aamodt, Thorvald Apeland, Michael Berg, Karsten Werner.

Varamenn:

Leiv Bjerke, Torbjørn Dybendahl, Reidar Andresen, Karsten Christoffersen, Erling Øverby, Daniel Hagen, Borgar Hauger, Rolf Nilsen, Harald Johansen, Konst. Manganas.

2. Møter m. v.

Sekretariatet har i året hatt 45 møter (hvorav 4 etter 10. september), 1 felles forbundsstyremøte, 3 tillitsmannsmøter og 10 forbundslederkonferanser (hvorav 9 etter 10. september 1941).

Dessuten holdt representantskapet møte 24. og 25. mars. Represntasjonen var den samme som året forut. Følgende saker ble behandlet av representantskapet:

Den faglige situasjon, Landsorganisasjonens arbeidsprogram, opplysningsvirksomheten innen fagorganisasjonen og bevilgninger til Landsorganisasjonens opplysningsvirksomhet og pensjonskasse.

For å få brakt orientering om den nye situasjon til tillitsmennene i fagforeningene lot Landsorganisasjonen avholde en rekke tillitsmannskonferanser etter innbydelse av samorganisasjonene:

Odd Fossum talte i Moss, Trondheim og Oslo.

Erling Olsen talte i Fredrikstad og Stavanger.

Kåre Rein talte i Grimstad, Bergen, Drammen, Namsos, Mosjøen, Mo i Rana, Sandnessjøen, Oslo (2), Jessheim.

Godtfr. Gran talte i Kristiansund og Tingvoll.

Håkon Meyer talte i Molde.

Axel Schultz talte i Askim og Mysen.

Rolf Jahrman talte i Otta, Dokka, Hamar, Rena, Flisa, Kongsvinger, Tynset.

Leiv Bjerke talte i Sarpsborg og Rakkestad.

Arne Andresen talte i Kristiansand, Trondheim og Kongsberg.

Birger Aamodt talte i Stavanger.

Arthur Asch Stephensen talte i Ålesund.

Nils Bunæs talte i Halden.

Foruten ovennevnte tillitsmannsmøte hadde forbundslederne spesielle konferanser med tillitsmennene innen hvert sitt forbund.

Da «Fritt Folk» var den avis som brakte det fyldigste og mest opplysende stoff om fagorganisasjonen, dens arbeid og oppgaver i den nye situasjon, ble avisen året ut sendt tillitsmennene gratis. Slik orientering var nødvendig bl. a. fordi man midlertidig var nødt til å innstille foreningenes møtevirksomhet.

3. Diverse organisasjonsspørsmål.

Etter brevskifte med Innenriksdepartementet ble det slått fast at Landsorganisasjonen med samtlige underavdelinger var fritatt for meldeplikt til det foreningsregister som var opprettet under Departementet til kontroll over organisasjonene.

På grunnlag av arbeidsprogrammets punkt om organisering av faglige ungdomsgrupper, ble det arbeidet en del med saken. Forsøket ble ikke vellykket, og ingen faglig ungdomsgruppe fikk varig liv.

4. Kontingentbetaling og tillitsvern.

Av størst betydning for den rent organisasjonsmessige utvikling ble forordningen av 13. september 1941, fra Der Höhere SS- und Polizeiführer Nord. Den hadde følgende ordlyd:

«Som innehaver av den utøvende makt etter der Reichskommissars forordning av 10. september 1941 om den sivile unntakelsestilstand, har der Höhere SS- und Polizeiführer påbudt følgende:

For å trygge den sosiale fred er det påbudt at ingen må innstille sin betaling av kontingenten, melde seg ut eller egenmektig nedlegge det virke han hittil har utøvd i

- a) Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge og de forbund og foreninger som er tilsluttet den.
- b) Norsk Arbeidsgiverforening og de forbund og foreninger som er tilsluttet den.
- c) Norges Håndverkerforbund og de forbund og foreninger som er tilsluttet det.

I samsvar med denne ble det fastsatt regler for ordning av eventuelle kontingentrestanser, og ingen tillitsmann i forbund, samorganisasjoner eller fagforeninger fikk høve til å fratre sitt verv uten godkjenning.

Med rundskriv av 4. november fikk forbundene Landsorganisasjonens vedtak om sløyfing av gjeninntredelsesavgift (mulkt) ved gjenopptakelse av medlemskap i fagorganisasjonen. Ved et annet rundskriv av samme dag ble det gitt melding om kontingentfritakelse for dem som gjør tjeneste i:

1. Arbeidstjenesten.
2. Den norske Legion.
3. Waffen SS.

5. Rasjonalisering av organisasjonen.

Det lå i selve forutsetningene for det lederskifte som foregikk i Landsorganisasjonen 10. september 1941 at makt og ansvar måtte bli langt sterkere sentralisert. Det gav også mulighet for å ta opp arbeidet med en rasjonell ombygging av hele organisasjonen.

Landsleder Fossum la i sin radiotale fram retningslinjene for dette arbeid med følgende ord:

«Videre er den nye ledelse klar over at forholdene i høy grad gjør det berettiget å sette i gang den rasjonalisering av organisasjonene som har vært forberedt gjennom mange år, og hvis hovedlinje ble trukket opp på fagkongressen 1938. De første skritt er derfor allerede tatt for å forberede sammenslutningen av beslektede forbund. Likeså vil det bli tatt skritt til å innlemme i fagorganisasjonen en rekke utenforstående organisasjoner.»

E. Avslutning.

Som avslutning på den alminnelige oversikt gjengir vi også sluttbemerkningene i Odd Fossums før nevnte radiotale:

«Mange vil mene at ved det som nå er skjedd, står fagorganisasjonen ved avslutningen av sin lange historie. Det er ikke riktig. Men fagorganisasjonen har nå avsluttet en politikk som tilspisset sosiale motsetninger og motsetninger mellom det arbeidende folk og okkupasjonsmakten på et slikt vis at det måtte få en tragisk utgang.

Fagorganisasjonen som positivt oppbyggende samfunnsfaktor er derimot ikke til ende. Ennå har dens medlemmer de sosiale rettigheter som knytter seg til dens store hjelpekasser på mange områder. Foran oss ligger et omfattende sosialt arbeidsprogram, som skal virkeliggjøres til fordel for hele det arbeidende folk. Men denne virkeliggjørelse vil måtte skje i organisert samarbeid med alle andre positivt byggende krefter i landet, og så lenge okkupasjonen varer, i samarbeid med okkupasjonsmakten.

På vegne av Landsorganisasjonens sekretariat retter jeg med dette en inntrengende og alvorlig appell til alle ansvarsbevisste menn og kvinner innen alle arbeidsgrener i vårt land og ber dem møte fagorganisasjonens nye ledelse med lojalitet og samarbeid. — Vi er på vår side rede til å samarbeide med alle krefter som vil bidra til å sikre vårt folks nasjonale og sosiale rett på det grunnlag som her er gitt. Vi vender oss til de hundretusener arbeidere og funksjonærer i vårt land og ber dem, sammen med oss, gjøre en innsats for å bevare fagorganisasjonen som organ for våre felles interesser og forvalter av våre felles verdier.»

II. SPESEIELLE OVERSIKTER

Direktoratet for arbeidsorganisasjoner.

Under Sosialdepartementet ble den 14. juli 1941 opprettet et Direktorat for arbeidsorganisasjoner. Direktoratets oppgave ble fastlagt å være de samme som tidligere var skjøttet av Abteilung Arbeit und Sozialwesen under Reichskommissariat, nemlig kontroll med organisasjonens virksomhet, herunder kontroll med økonomien, med fagbladene osv., og videre forhandlinger om alminnelige faglige spørsmål.

Den 12. juli meldte sjefen for Sozialabteilung Landsorganisasjonen at den for framtiden, når det gjaldt disse spørsmål, hadde å henvende seg til Direktoratet. I realiteten betød altså Direktoratets opprettelse at fagorganisasjonen for framtiden i motsetning til tidligere skulde forhandle med norske myndigheter om aktuelle spørsmål.

En skulde tro at en slik ordning vilde bli mottatt med glede av fagorganisasjonens ledelse, men så viste seg ikke å være tilfelle. Sekretariatet holdt møte den 15. juli og fattet vedtak om at Landsorganisasjonen ikke ønsket noe samarbeid med Direktoratet. Dette vedtak fikk tilslutning av en rekke fagforbund, og følgen var at i de første uker etter Direktoratets opprettelse besto overhodet ingen kontakt med fagorganisasjonen.

Imidlertid endret Landsorganisasjonen sitt standpunkt i møte 12. august, og gav også forbundene beskjed om at samarbeid med Direktoratet skulde opptas. Og etter dette vedtak ble Direktoratet fra organisasjonens side oversendt det materiell det hadde utbedt seg, og regelmessig forbindelse ble opptatt.

En knapp måned etterpå inntrådte imidlertid som kjent en radikalt endret situasjon gjennom streikebevegelsen i Oslo, som førte med seg unntakelsestilstanden og skifte av ledelse i organisasjonen. Ved at så vel Landsorganisasjonen som forbund og samorganisasjoner fikk ledelse av Nasjonal Samling, bortfalt grunnlaget for Direktoratets kontrollvirksomhet, og Sosialministeren gjorde vedtak om å oppheve Direktoratet fra 1. november 1941.

Opplysningsvirksomheten.

Etter oppløsningen av Arbeidernes Opplysningsforbund den 25. september 1940 var opplysningsvirksomheten innenfor fagbevegelsen uten sentral-ledelse. Arbeidernes faglige landsorganisasjon besluttet derfor å opprette en egen avdeling med formål å tilrettelegge og drive faglig opplysningsvirksomhet.

Den nye avdeling — Arbeidernes faglige Landsorganisasjons Opplysningsavdeling — trådte i funksjon 1. desember 1940.

Kveldskolen.

Sekretariatet vedtok å sette i gang en kveldskole for Oslo, vinteren og våren 1941 med følgende plan:

- I. Undervisning i tysk for nybegynnere og viderekomne.
- II. Regnskapsføring i fagforeningene.
- III. Aktuelle økonomiske spørsmål i Norge.

Undervisningen i tysk begynte 13. januar 1941 med 129 deltakere. Den omfattet 30 kvelder à 2 timer.

Undervisningen i regnskapsføring begynte 15. januar 1941 med 16 deltakere. Lærer var revisor i Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon, Leif Aanerud. Kurset i regnskapsføring omfattet 9 kvelder à 2 timer.

Undervisningen i aktuelle økonomiske problemer i Norge begynte 14. januar 1941 med 20 deltakere, og omfattet 15 kvelder à 2 timer.

Forelesere var: Johanne Reutz, Johan Vogt og Stein Johnsen.

Regnskapskurser.

Etter henstilling fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon satte flere samorganisasjoner i gang spesielle regnskapskurser. Slike kurser ble satt i gang på følgende steder:

Sted	Leder	Timer	Antall elever
Alesund	Rutner Rønnestad	20	25
Arendal	Torjus Graver	18	13
Bergen	Hans Aas og Erling Totland	18	56
Kongsberg	Odd Krogh	24	27
Tofte i Hurum	Odd Krogh	16	28
Stavanger	J. Seljeskog	12	20
Svalerødkilen	R. Bjerkholt	12	33
Utøya	Torjus Graver (2)	48	55

Et planlagt kurs i Kristiansand S. måtte avlyses på grunn av munn og klovsyke. — Foruten de her nevnte kurser ble fagforeningsregnskaper behandlet sammen med andre emner på kurser arrangert av samorganisasjoner og forbund.

Landsorganisasjonens arbeidsprogram 1941.

I forbindelse med Landsorganisasjonens arbeidsprogram 1941 ble det satt opp en normalplan som rettleiding for kurser arrangert av samorganisasjoner og/eller forbund.

Plan A. Industriarbeidere.

1. Landsorganisasjonens arbeidsprogram.
2. Forskrifter for organisasjonenes virksomhet.
3. a) Bedriftsulykker — sikringsforanstaltninger.
b) Bedriftshygiene — sanitetsgrupper.
4. Praktisk organisasjonsarbeid — herunder avdelingenes regnskaper og rapportvirksomhet.
5. Våre behov og våre muligheter for å berge oss sjøl med mat.
6. Kvinnene i fagbevegelsen.
7. Yrkesopplæring, midler, mål, erfaringer.
8. Ungdomsspørsmålet.

Plan B,

som var beregnet på kurser for skog- og landarbeidere og fiskere, hadde tatt hensyn til de spørsmål som var aktuelle for disse yrkesgrupper. Blant annet spørsmålet om skogstuer, fiskevær og felles-husholdning.

I samsvar med planene vedtok Landsorganisasjonen å stille nødvendig beløp til disposisjon for kurser som ble gjennomført av de forskjellige samorganisasjoner.

Gjennomføringen av kursplanene ble åpnet med to kurser for tillitsmenn i forbundene og samorganisasjonene. Kursene ble holdt på L. O.-skolen, Sørmarka. På de forskjellige steder ble kurser i overensstemmelse med planen arrangert enten sammenhengende over flere døgn, eller som lørdags- og søndagskurser.

Av samorganisasjonene ble kurser arrangert på følgende steder:

Sarpsborg	24	deltakere
Mysen	36	»
Halden	44	»
Moss	38	»
Fredrikstad	59	»
Sarpsborg	43	»
Aremark	10	»
Ørsta	16	»
Utøya	28	»
»	28	»
»	76	»

Kjelsås	30	deltakere
Hakadal	18	»
Bjørkelangen	15	»
Jessheim	50	»
Nordstrand	15	»
Simensbråten	40	»
Oslo	85	»
Golia, Bryn	10	»
Lilleaker	15	»
Sponviken pr. Halden	33	»
Sarpsborg	40	»
Birkeland pr. Lillesand	30	»
Drammen	25	»
Espa, Hedmark, 5 kurs	97	»
Asa, Norderhov	12	»
Kveli, Namdal	31	»
Rindal	27	»
Kleppe, Jæren	33	»
Hanes, Telemark	11	»
Austbygda	8	»
Sørum, Leinstrand	165	»

Tilsammen 1192 deltakere

En del av de kurser som er nevnt ovenfor omfattet også undervisning i hagestell og matauking.

Av forbundene arrangerte følgende kurser:

Norsk Tekstilarbeiderforbund	1 kurs	18 deltakere
Norges Handels- og Kontorfunk. Forbund	36 »	1221 »
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	15 »	530 »
Norsk Nærings- og Nydelsesmidd.arb.forb.	4 »	80 »
N. N. N. Tobakkarbeiderforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet	1 »	45 »
Norsk Treindustriarbeiderforbund	1 »	11 »
» Beklædningsarbeiderforbund	1 »	37 »
» Arbeidsmannsforbund	4 »	85 »
» Bokbinderforbund	1 »	30 »
» Bygningsarbeiderforbund	1 »	30 »
» Jernbaneforbund	6 »	178 »
» Lokomotivmannsforbund	1 »	25 »
» Papirindustriarbeiderforbund	1 »	40 »
» Skog- og Landarbeiderforbund	8 »	167 »

Tilsammen 81 kurs   2497 deltakere

Redskapskurser.

Hedmark faglige Samorganisasjon avvirket i alt i 1941 11 opplysnings- og redskapskurs på følgende steder:

Grue	24	deltakere
Nes	20	»
Alvdal	21	»
Løten	14	»
Trysil (2)	43	»
Romedal	17	»
Rena	17	»
Flisa	8	»
Skarnes	19	»
Tynset	21	»

Tilsammen 204 deltakere

L. O.-skolen, Sørmarka.

Etter et lengre avbrekk som følge av situasjonen, kom kursene på L. O.-skolen, Sørmarka, i gang igjen i mars 1941. Det gikk da slag i slag med kurser ut året.

Kursrekken på L. O.-skolen ble åpnet med et kurs for Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund i tiden 2.—8. mai 1941. Deretter fulgte et 6-ukers omskoleringskurs, som begynte 23. mars og sluttet 2. mai.

Kurset omfattet opplæring i husstell for unge kvinner, som enten var arbeidsledige eller arbeidet på innskrenket tid.

I tiden 2.—23. mai var skolen lukket på grunn av nødvendige oppussingsarbeider.

På grunnlag av L. O.s arbeidsprogram 1941 ble det arrangert en rekke kurser for nærmere å utdype programmets forskjellige poster. Forbundskursene omfattet dessuten emner av rent organisasjonsmessig art.

Kurser ble arrangert av følgende:

Norsk Papirindustriarbeiderforbund	25.—28. mai
» Kjemisk Industriarbeiderforbund	1.— 7. juni
» Bygningsarbeiderforbund	8.—14. »
Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon for tillits-	
menn i forbund og samorganisasjoner	15.—21. »
Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforb.	22.—28. »
L. O. faglige Kvinnenemnd	29. juni—5. juli

Norsk Beklædningsarbeiderforbund	6.—12. juli
» Treindustriarbeiderforbund	13.—19. »
» Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb.	} 20. juli—2. august
» Kjøttindustriarbeiderforbund og	
» Tobakkarbeiderforbund (felleskurs)	
» Sangerforbund	3.— 9. august
» Tekstilarbeiderforbund	24.—30. »
» Skotøyarbeiderforbund og	
» Skinn- og Lærarbeiderforbund	31. august—6. sept.

I tiden 10.—16. august skulde skolen disponeres av Høvleriarbeiderforbundet, og i tiden 17.—23. august av Postforbundet. Imidlertid innstilte begge forbund sine kurser, og Landsorganisasjonens Ferieutvalg fikk derfor i stedet bruke skolen til et opphold for veteraner innen fagbevegelsen.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund begynte et kurs 7. september, men avbrøt dette den 10. september. Det etterfølgende kurs, som skulde vært arrangert av Norsk Jernbaneforbund, ble avlyst.

Lørdag 27. og søndag 28. september ble det arrangert et kurs for de nye ledere i forbundene og samorganisasjonene.

Skolen ble ikke benyttet igjen før 26. oktober, da det ble satt i gang et 2 måneders teoretisk yrkesopplæringskurs for unge arbeidere.

Yrkesopplæringen.

Som et ledd i arbeidet med yrkesopplæringen ble det — som nevnt foran — arrangert et omskoleringskurs for arbeidsledige og korttidsarbeidende kvinnelige industriarbeidere.

Kurset ble arrangert i samarbeid med Statens konsulent for husmorskolene, Statens Opplysningskontor i husstell og Kvinne- nemnda i Landsorganisasjonen. Kurset var et ledd i arbeidet med den faglige omskolering av arbeidskraft, og omfattet: husstell, rengjøring, vask, istandsetting av tøy m. v.

Som bestyrerinne og leder av kurset ble ansatt husstellærerinne frk. Bruseth.

På kurset ble det — ved siden av den teoretiske og praktiske opplæring — holdt en rekke foredrag og vist en del filmer. Det ble opptatt i alt 36 elever. Kurset kostet kr. 6 930.00.

I samband med kurset ble det sendt ut en oppfordring til samorganisasjonene om i samarbeid med de faglige kvinne- nemndene og de offentlige fagskoler (husmorskoler, landbruksskoler og hagebruks- skoler) å sette i gang liknende kurs.

Det foreligger ingen rapport om slike kurser, men det er brakt i erfaring at kurser ble arrangert i Sarpsborg og Askim.

Et ledd i yrkesopplæringen var også de tidligere omtalte redskapskurs, hvor især Hedmark har utmerket seg ved å arrangere en rekke vellykkede kurser for skogsarbeidere.

I tiden 26. oktober—21. desember rykket det teoretiske yrkesopplæringskurs for unge arbeidere inn på skolen.

Til tross for den temmelig korte frist meldte det seg over 100 søkere. Det ble opptatt i alt 35 unge arbeidere fra hele landet. Kursets plan var første års pensum ved teknisk aftenscole.

Som lærere ble ansatt: Håkon Jacobsen (norsk og regning). Arne Jacobsen (konstruksjons- og projeksjonstegning) og arkitekt Johan von Hanno (frihåndstegning).

Kurset var et ledd i bestrepelsene for å vinne fram til forståelse av at dagskoleprinsippet er å foretrekke for kveldskole.

Resultatene fra kurset viser at den linje fagorganisasjonen har hevdet — og som nå etter hvert har funnet gjenklang fra flere hold — er riktig.

Kurset kostet ca. kr. 15 000.00.

Også på andre måter har Landsorganisasjonen gjort en aktiv innsats når det gjelder yrkesopplæringen, og har bl.a. ytet bidrag til opprettelsen av en yrkesscole i Nord-Trøndelag. Også de enkelte forbund har medvirket når det gjelder så vel økonomisk som praktisk støtte til yrkeskurser.

Lov om yrkesopplæring.

Etter initiativ av Norges Håndverkerforbund ble det holdt møter for å behandle forslag til lov om yrkesopplæring. I møtene var følgende organisasjoner representert:

Norsk Arbeidsgiverforening, Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Yrkesopplæringsrådet og Norges Håndverkerforbund.

Det ble holdt en rekke møter, og i begynnelsen av desember 1941 var innstillingen ferdigbehandlet og ble oversendt departementet.

Språkundervisningen.

Etter vedtak av sekretariatet ble det satt i gang språkkurser i tysk av Landsorganisasjonen. Kursene ble arrangert av de forskjellige samorganisasjoner.

På møte i L. O.s representantskap i mars 1941 ble det fremmet forslag om å la språkundervisningen bli lagt inn under et eget institutt, for derved å befri Landsorganisasjonens Opplysningsavdeling for dette arbeid. Forslaget fikk imidlertid ingen støtte av representantskapet.

Ved opprettelsen av Direktoratet for Arbeidsorganisasjoner ble språkundervisningen lagt inn under dette, men ved oppløsningen av

Direktoratet ble språkundervisningen igjen tillagt Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon og fikk et langt videre omfang enn tidligere.

Utgiftene til denne del av opplysningsvirksomheten er i sin helhet dekket ved bevilgninger fra de forskjellige etater og kommunen.

I alt deltok i 1941 i språkundervisningen i tysk 3 454, som fordelte seg med 2 351 deltakere i undervisningen for nybegynnere og 1103 i undervisningen for viderekomne.

Film.

Ved enkelte anledninger er det på forskjellige steder vist film. Utvalget av film har vært sterkt begrenset. I alt har 3 071 overvært de forskjellige filmframvisinger.

Foruten den direkte virksomhet som ble utøvet gjennom avdelingen, har avdelingen i året bistått samorganisasjonene og forbundene med tilrettelegging av kurser, vært behjelpelig med å skaffe forelesere o. s. v.

Avdelingen lot også sende ut en håndbok i praktisk organisasjonsarbeid, samt en materialsamling. Den siste inneholdt foredrag om de viktigste poster på arbeidsprogrammet 1941.

Videre sendte den ut en liten sangbok.

Økonomien.

Som tilskudd til de kurser samorganisasjonene arrangerte yttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i alt kr. 34 886.24.

De kurser forbundene arrangerte kostet i alt kr. 92 776.60.

Administrasjon.

Avdelingens administrasjon har i året bestått av avdelingens leder samt en stenograf.

Leiet hjelp har ikke vært benyttet.

Fagblad.

I 1941 utkom Landsorganisasjonens «Meddelelsesblad» og 33 fagblad med et samlet opplag av 337 126. Bladenes navn og opplagets størrelse og hvor ofte de er utkommet vil sees av den følgende oppstilling.

	Antall nr.	Gj.sn. antall
Meddelelsesbladet	10	25 000
Arbeidsmanden	10	22 500
Norsk Baker- og Konditorforbunds Blad	11	2 500
Beklædningsarbeideren	4	10 000
Fagbladet	24	3 100
Bygningsarbeideren	12	32 000

	Antall nr.	Gj.sn. antall
Typografiske Meddelelser	26	4 500
Elektrikeren	4	4 200
Formernes Fagblad	6	3 100
Gullsmedarbeideren	5	950
Handels- og Kontorfunksjonæren	7	20 000
Restaurant og Hotellfunksjonæren	13	4 000
Høvleriarbeideren	10	6 500
Jern- og Metallarbeideren	13	29 709
Jernbanemannen + julehefte	25	15 000
Fabrikkarbeideren	11	19 000
Kjøttindustriarbeideren	12	2 050
Norsk Kommuneforbunds Fagblad	6	2 700
Norsk Litografia	4	1 200
Lokomotivmannstidende	24	2 250
Norsk Murerforbunds Fagblad + julehefte..	11	3 700
Norsk Musikerblad	12	1 200
Næringsmiddelarbeideren	10	13 500
Papirarbeideren	5	16 000
Postmannen	12	2 800
Norsk Sjømannsforbunds Medlemsblad	8	3 500
Lærarbeideren	4	2 000
Skog- og Landarbeideren	12	18 917
Skotøyarbeideren	11	4 400
Tekstilarbeideren	1	10 000
Telegraf- og Telefon	9	2 700
Transportarbeideren	4	18 000
Treindustriarbeideren	11	3 900
Tobakkarbeideren	4	1 450

Meddelelsesbladet's nr. 9—10 og nr. 11—12 er utkommet som dobbelt-nummer.

Bedriftsforpleining 1940—41.

At arbeidere og funksjonærer serveres mat på arbeidsplassene eller på annen måte hjelpes av bedriftene til å skaffe seg billige matvarer, er ikke noe nytt fenomen i vårt land. Allerede under forrige verdenskrig var det mange bedrifter som satte i gang forskjellige foranstaltninger for å motvirke dyrtiden.

I Fabrikktilsynets årsberetning av 1917 finner vi følgende uttalelse fra den kvinnelige fabrikkinspektør Betzy Kjelsberg:

«Heldigvis har dyrtiden brakt det gode med seg at en hel del arbeidsgivere har innrettet kjøkkener og har bespisning med varm mat for arbeiderne. Jeg henvendte meg 3. januar 1918 til Arbeids-

giverforeningen med anmodning om at spørsmålet om servering av varm mat for arbeidere måtte bli tatt opp til drøftelse. Den 10. januar 1918 hadde jeg en konferanse med ledelsen, og det kan konstateres at saken for mange bedrifters vedkommende nå er løst tilfredsstillende. I de større byer hvor kommunene har opprettet folkekjøkkener, sendes den ferdiglagede mat fra disse rundt til bedriftene. Det er ikke mulig ennå å ha noen full oversikt over hvor mange bedrifter der er gått over til bespisning med varm mat, men antallet av bedrifter er ennå ikke mange i forhold til behovet. Kristiania står foran som en pen nummør én.

At denne ordning har vært til stor lettelse for arbeiderne og til besparelse av deres knappe brødrasjoner er sikkert. Mange arbeidsgivere har sørget for oppkjøp av matvarer og selger disse til sine arbeidere for innkjøpspriser. Med hensyn til ordningen av det økonomiske er det valgt forskjellige framgangsmåter. Enkelte bedrifter yter fritt lokale, fri betjening, brensel, renhold o. s. v. Maten kjøpes inn av en bestyrerinne, og de direkte utgifter til maten betales av arbeiderne gjennom en fastsatt pris pr. porsjon mat. Andre steder drives foretagendene kooperativt, men da varemangelen er stor, har de små kooperative selskaper ofte vanskelig for å få varer. Ved fastsettelsen av prisen beror det selvfølgelig meget på hvor mange arbeidere der spiser daglig. Hvis arbeiderantallet ikke overstiger 60—80, kan man ikke drive matserveringen uten tap. Det er først når tallet 100 er nådd at man kan tale om balanse, og da kan muligens en liten senkning i prisene finne sted for hvert nytt hundre.

Flere bedrifter har henvendt seg til meg angående råd og veiledning under innredningen, samt bedt meg skaffe ledere for kjøkkenet. Heldigvis har jeg kunnet hjelpe en del. Spisesedler for uken er også blitt utarbeidet, nå sist for et stort gruveselskap. Vi legger da særlig vekt på å få innarbeidet bruken av sild- og fiskeretter samt bruk av grønnsaker og frukt.»

En kjente allerede da til store bedrifter, både i våre naboland og i de større industriland, hvor bedriftsforpleining var innført som varige foranstaltninger.

I årene etter den første verdenskrig har flere og flere norske bedrifter innrettet spise- og hvilerom for sine arbeidere og funksjonærer. Dette henger naturligvis sammen med den tekniske utvikling, moderniseringen av bedriftene, men også hos mange driftsledere har det spilt inn en følelse av ansvar overfor sine arbeideres og funksjonærers ve og vel og erkjennelsen av at slike sosiale foranstaltninger som sikrer arbeiderne mot farer, tretthet og økonomisk nød, skaffer bedriften selv vederlag i form av større arbeidsglede og yteevne.

Det samarbeid som må til for å skape gjensidig respekt og tillit mellom arbeidere og arbeidsgivere, må nødvendigvis begynne på den enkelte bedrift, og det er ikke tvil om at de sosiale foranstaltninger som enkelte bedrifter med Borregård, Freia, Løkken verk og mange andre i spissen begynte med etter forrige verdenskrig og som de har utvidet enda mer i den vanskeligste av alle vintre det norske arbeidsliv har gjennomlevd — krigsvinteren 1940—41 — vil skape en samfølelse innenfor bedriftene som vil få betydning langt utover det som i dag skjer.

For å få en oversikt over i hvilken utstrekning bedriftsforpleiningen var gjennomført i vårt land og hva bedriftene ellers hadde foretatt seg for å hjelpe sine arbeidere med matforsyninger, satte Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i gang en undersøkelse i oktober måned 1941.

Det ble utsendt spørreskjema til alle tillitsmennene ved bedriftene og der spurt om bedriftenes utstyr med hensyn til kjøkkener og spiserom, om det ble servert mat på arbeidsplassen, dennes kostende o. s. v. Dessuten ble det spurt om bedriften hadde kjøpt inn matvarer til arbeiderne og hvilke andre foranstaltninger som var truffet fra bedriftens side for å hjelpe på matforsyningen for arbeiderne.

Hensikten med undersøkelsen var ikke bare å konstatere i hvilken utstrekning bedriftene hadde gjort slike tiltak siden krigsutbruddet til 1. november 1941, men man ønsket også å få en oversikt over hvordan forholdene lå til rette innenfor hver enkelt bedrift for en utvidelse av bedriftsbespisningen, hvordan bedriftene var utstyrt med hensyn til kjøkken, spiserom eller spiseplass.

Bedriftenes beliggenhet har også betydning for en mulig utnyttelse av restauranter, folkekjøkkener eller skolekjøkkener som kunde påta seg å lage mat til mange bedrifter i samme distrikt, bedrifter som ikke var utstyrt med egne kjøkkener og som i denne tid vilde ha vanskelig for å innrette slike.

Landsorganisasjonen har sendt ut spørreskjema til alle sine forbund, unntatt Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Sjømannsforbund, hvor forholdene ligger slik an at saken løses på en helt annen måte.

Dette gjelder også til en viss grad grupper innenfor andre forbund, såsom elektrikergrupper innenfor bygningsfaget, anleggsvirksomheten og transporten. Men uten tvil kan en også her finne fram til løsninger med en god vilje.

I hotell- og restaurantfaget er bedriftsforpleining en selvfølge og en del av den tariffmessige lønn. Det samme gjelder for de av Kommuneforbundets medlemmer som er beskjeftiget ved sykehus og anstalter.

I alt er det kommet inn oppgave fra 4884 bedrifter, omfattende 194 067 arbeidere og 46 131 funksjonærer. I alt 240 198.

Undersøkelsens omfang framgår av tabell I.

Besvarelsesprosenten er størst innenfor industrien. Et stort antall industrier har så godt som alle sine arbeidere med.

Alle anlegg som kommer inn under Norsk Arbeidsmannsforbund er foreløpig holdt utenfor.

Hovedresultatene av undersøkelsen framgår av tabell II, som omfatter bedriftens utstyr med kjøkken etc., servering av mat på arbeidsplassen og tilførsler av varer til arbeiderne gjennom bedriftene.

Tabell III. I alt har 604 bedrifter, eller 12.4 % av samtlige bedrifter, kjøkken for 25 568 arbeidere, som utgjør 13.2 % av samtlige arbeidere. Av disse tilhørte 353 bedrifter med 8 138 arbeidere hotell- og restaurantfaget og kommunen. Resten, 251 bedrifter, omfattende 17 430 arbeidere; kommer utenfor disse grupper.

Når det gjelder servering av mat på arbeidsplassen, stiller dette seg omtrent som med kjøkken. De bedrifter som har kjøkken har i stor utstrekning også servert mat i 1940—41. Dog ikke alle.

459 bedrifter, eller 9.4 % av samtlige, omfattende 25 424 arbeidere (10.6 %) serverte mat på arbeidsplassen. 296 bedrifter med 11 444 arbeidere faller på hotell- og restaurantfaget og kommunen. Resten, 163 bedrifter, omfattende 13 980 arbeidere, faller på alle de andre grupper. Det utgjør bare 3.3 % av samtlige bedrifter undersøkelsen omfatter og 5.8 % av arbeidertallet. Matserveringen er mest utbredt innenfor Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, i Nærings- og Nydelsesmiddelindustrien, i Telegraf- og Telefon, i bedrifter innenfor Kjemisk Industriarbeiderforbund og Jern- og Metallarbeiderforbundet. En del større bedrifter har drevet matservering i flere år og flere har gått i gang 1940—41.

Serveringen har bestått av melk eller en varm drikk, te eller kaffe, kaffe- og tesurrogat, men også varme retter, enten tilberedt på bedriftens eget kjøkken eller hentet fra restaurant. Det siste har vært svært alminnelig i Oslo i løpet av høsten 1941. Tabell IV.

Langt gunstigere stiller saken seg når det gjelder bedriftens tiltak for å lette matforsyningen for sine arbeidere.

698 bedrifter med 64 579 arbeidere, eller 33.3 % av samtlige arbeidere, har på en eller annen måte besørget varer til sine arbeidere. De fleste bedrifter er innenfor Jern- og Metallarbeiderforbundet, Kjemisk Industriarbeiderforbund, Papirindustriarbeiderforbundet, Tekstilarbeiderforbundet, Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet, Kommuneforbundet, Høvleriarbeiderforbundet, Bekledningsarbeiderforbundet, Arbeidsmannsforbundet, Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund.

På den annen side er det en lang rekke bransjer hvor arbeidsgiverne lite eller ingen ting har gjort for sine arbeidere i denne sak.

I oppgavene er ikke regnet med kjøp av bedriftens egne produkter, f. eks. Samvirkelag, hos slaktere, bakere o. l.

Hvilke varesorter som er innkjøpt av bedriftene og hvilke tiltak som er gjort etc. framgår av tabell V. Av varesorter er det hovedsakelig klippfisk, tørrfisk, sild, middagshermetikk, poteter og tran, men det har også vært atskillig tilførsel av andre fiskesorter, sardiner i olje, og forskjellige slags grønnsaker, mest kålrot og gulerøtter.

Mange bedrifter har ydet sine arbeidere lån til innkjøp av matvarer. Ellers er varene omsatt til selvkostende, dels med tilskott fra bedriftens side, dels som gaver.

Noen bedrifter har latt arbeiderne hogge ved i sine skoger, ofte har de fått fri med full lønn for å drive matauk, bærplukking etc. En bedrift har t. o. m. innkjøpt 4 motorbåter med fiskeutstyr og sender sine arbeidere på fiske med full lønn, og fisken blir delt ut på bedriften.

Utdeling av potet- og grønnsakparseller er svært alminnelig, men også dyrehold, felles svineoppdretting, sauehold og kaninavl forekommer.

Innkjøpene av matvarer startet allerede sommeren 1940 og tok et sterkt oppsving sommeren og høsten 1941.

Det ser ut til at slike tiltak ligger godt til rette for våre forhold og under de nåværende vanskelige forhold. Det har også flere ganger kommet uttalelser på skjemaene som går i retning av at arbeiderne omfatter denne del av bedriftsforpleiningen med stor interesse og gjerne ser den utvidet. Men også servering av varm mat på arbeidsplassen i forbindelse med trandriking omfattes med stor interesse.

Det var å håpe at et langt større antall bedrifter vilde gå inn for saken. Enda er det slik at mesteparten av de norske arbeidere er henvist til å sitte alene ved sitt eget arbeidsbord, i ikke altfor trivelige omgivelser og spise sin medbrakte, tørre niste, som for manges vedkommende slett ikke strekker til i denne tid.

Skjemaene er bearbeidet av cand. oecon. Bergliot Lie.

Ferietvalgets virksomhet.

Landsorganisasjonens Ferietvalg besto av: Karsten Torkildsen, Sverre Bolstad og Jens Berg med sistnevnte som formann.

Retningslinjene for utvalgets arbeid ble trukket opp i et møte som utvalget hadde med Landsorganisasjonens administrasjon 12. februar.

På henvendelse til Norsk Arbeidsgiverforening fikk en opplyst at

også denne hadde oppnevnt et ferieutvalg bestående av: direktør Erlandsen, kontorsjef Horgen og sekretær Hartmann. Et nærmere samarbeid inntrådte mellom disse utvalgene.

For å kunne bli i stand til å gjennomføre oppgavene, ba utvalget Sekretariatet om sekretærhjelp, og sekretær Arne Johnsen i Norsk Folkehjelp ble stillet til disposisjon for utvalget som dets sekretær. Johnsen ble etter hvert den faktiske leder av Hovedorganisasjonenes Feriekontor.

I sammøte med N. A. F.s ferieutvalg ble spørsmålet reist om opprettelse av et Hovedorganisasjonenes Feriekontor i Oslo med lokale kontorer på de større steder utover landet.

Hovedorganisasjonenes Feriekontor trådte i virksomhet 7. mai. Kontorlokaler fikk en overlatt av N. A. F. i dens hus, Chr. Augustsgate 23, 1. etasje. I Fellesutvalget hersket det enighet om at alle kontorutgifter så vel ved sentralkontoret som de lokale kontorer skulde bæres med en halvpart av hver av organisasjonene. Etter hvert ble det tilsatt 2 kontordamer ved hovedkontoret, liksom N. A. F. på eget initiativ ansatte Finn Dahl jr. ved siden av Johnsen.

Det er opprettet lokale kontorer med midlertidig ansatte sekretærer i Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand S.

Feriekontorets formål har vært å bistå organisasjonene i deres arbeid for den best mulige hensiktsmessige utnyttelse av arbeidernes ferie, slik at ferien blir nyttet i overensstemmelse med de forutsetninger som tariffene tar sikte på.

Kontoret har bistått med forslag til de forskjellige feriereiser, ferieopphold o. l. som har vært besluttet av ferieutvalgene. Leif Tvedt har i den anledning vært knyttet til kontoret.

Videre har kontoret formidlet utbetaling av tilskott til ferieprisene for å få disse så lave som mulige; har delt ut de feriestipendier som organisasjonene har fattet beslutning om å dele ut. Kontoret har stått i kontakt med de lokale kontorer, reisebyråene o. s. v.

Kontoret har også etter forhandlinger fått stillet til disposisjon campingplasser for feriereisende.

Kontoret i Oslo har arrangert reiser og opphold for i alt 1921 personer i sommer.

Lokalkontorene hadde innen utgangen av august formidlet reiser og opphold for følgende antall:

Trondheimskontoret	604	personer
Bergenskontoret	240	»
Kristiansandskontoret	463	»
Stavangerkontoret	377	»

Det samlede tall for landet blir da 3605 personer.

Prisreduksjoner og stipendier.

Feriekontorene ordnet med prisreduksjoner på hoteller og pensjonater. N. A. F. hadde en halv million kroner til rådighet og ordnet på egen hånd med prisreduksjoner på en rekke steder. Prisreduksjonen her beløp seg til kr. 59 400.00.

Utenom dette arrangement ble det etter samarbeid med Fellesutvalget arrangert billig-reiser i tiden 22. juni—17. august. Prisreduksjonen kom i stand på den måten at begge organisasjoner ga en halvpart hver.

Tilskottene til prisreduksjoner har beløpet seg til:

Hovedkontoret i Oslo	kr. 59 400.00,	derav fra L. O.	kr. 11 750.00
Bergenskontoret	» 55 000.00,	» » » »	10 000.00
Trondheimskontoret	» 10 000.00,	» » » »	5 000.00
Stavangerkontoret	» 10 000.00,	» » » »	5 000.00
Kristiansandskontoret	» 14 000.00,	» » » »	7 000.00

Til administrasjon er medgått til Hovedkontoret kr. 12 271.36 og bevilget til:

Bergenskontoret	kr. 10 000.00,	derav fra L. O.	kr. 5 000.00
Trondheimskontoret	» 5 500.00,	» » » »	3 000.00
Stavangerkontoret	» 5 500.00,	» » » »	2 500.00
Kristiansandskontoret	» 4 000.00,	» » » »	2 000.00

Stipendier.

Ferieutvalget arbeidet sammen med Landsorganisasjonens administrasjon på spørsmålet om å komme fram til en løsning av en tilskottsordning fra Landsorganisasjonen og forbundene.

Arbeidet resulterte i at Sekretariatet etter et forslag fra en komité fastsatte en utlikning etter en norm der det var tatt hensyn til de enkelte forbunds økonomiske bæreevne. Det samlede utliknede beløp kr. 1 107 000.00 redusertes til kr. 927 000.00 på grunn av at en del forbund ikke kunde gå med på utlikning og at noen forbund har innbetalt et noe mindre beløp enn det som var utliknet på dem.

Grunnlaget for dem som hadde adgang til å søke disse ferie-stipendiene var:

- a) Medlemmer som er familieforsørgere med flere barn og hvis arbeidsforhold i fjor og i år har vært av den beskaffenhet at de helt eller delvis har arbeidet på innskrenket arbeidstid, slik at feriepengene i år er blitt sterkt redusert eller helt bortfalt.
- b) Andre medlemmer hvis arbeidsforhold er som ovenfor nemnt og hvor andre spesielle forhold også er til stede.

Ferientvalget, som fungerte som stipendiekomité, mottok i alt 14 987 søknader om feriestipendium. Av disse ble innvilget 12 473 og avslått 2 514.

Til stipendier ble det utdelt i alt kr. 516 000.00.

Tilskott til feriekolonier.

På søknad fra Akershus faglige Samorganisasjon og Norsk Folkehjelp ble det bevilget kr. 5 000.00 til førstnemntes barnekoloni på Utøya og kr. 12 000.00 til Norsk Folkehjelps feriekoloni for mødre og barn. Bevilgningen var gjort betinget av at den bare kom fagorganisertes familiemedlemmer til gode.

Beløpet til Samorganisasjonen dekket delvis opphold for 130 barn. Gjennomsnittstilskott kr. 38.46 pr. barn.

Ferieopphold for veteraner innen fagbevegelsen.

I 14 dager framover fra 11. august nyttet utvalget skolen på Sørmarka til ferieopphold for eldre og pensjonerte fagorganiserte. Det ble ordnet med 1 ukes opphold for hvert kull, som besto av 45 gamle. Altså i alt 90. Eldste deltaker var 83 år. Lengst organisasjonstid for den enkelte var 61 år. Gjennomsnittsalderen lå omkring 70 år og organisasjonen omkring 35 år gjennomsnittlig.

De gamle satte pris på dette tiltaket, og utvalget mener at en også senere bør søke å få i stand slike opphold for gamle fagforeningsfolk.

Møter.

I Landsorganisasjonens Ferientvalg er det holdt 27 utvalgsmøter. I fellesutvalget med N. A. F. er det holdt 12 møter. Med de tyske myndigheter er det holdt 7 møter. Disse siste møter har vært holdt for å drøfte utvalgets disposisjoner og for å få godkjenning til å sette planene ut i livet. 4 møter i Kontingentkomiteen foruten møter og konferanser med Landsorganisasjonens administrasjon. Utvalget sammen med Johnsen har vært på befaring på Møllearbeidernes Fornings feriehjem på Jeløya, og sekretær Johnsen har i forbindelse med møter for Norsk Folkehjelp besøkt Bergen.

Sekretærene Johnsen og Dahl har deltatt i konferanse i Prisdirektoratet om priser på bevertningssteder og herberger, og Johnsen har deltatt fast i møter i Reiselivets Kriseråd.

Gjenværende og framtidig arbeid.

En kan gjøre regning med at en av de innkomne midler vil ha stående til framtidig disposisjon kr. 320 000.00.

Ferientvalget har særlig festet seg ved savnet av ett eller to

større steder som fellesorganisasjonen kunde ha til disposisjon selv ved siden av organisasjonenes feriehjem. Utvalget tenker med dette på ett eller to større hoteller som en, om en ikke kjøpte dem, måtte sørge for å ha disposisjonsretten over.

Det er utvalgets standpunkt at feriekontoret i alle tilfeller må fortsette sin virksomhet for å planlegge det framtidige arbeid.

Bedrifts- og yrkeshygiene.

Oktober 1941.

Økonomene pleier å inndelegge produksjonsfaktorene i 3 hovedgrupper: jord, arbeid og kapital. All produksjon kan nemlig føres tilbake til et samvirke mellom disse 3 hovedfaktorer. Med jorden forstås de krefter og det stoff som gis menneskene til rådighet i jord, lys, luft og vann. Med kapitalen menes i denne forbindelse det tekniske og økonomiske produksjonsapparat, og med arbeidet forstås menneskenes økonomiske arbeid med hånd eller ånd. Dets kvalitet er gitt med individenes fysiske og psykiske nivå, faglig opplæring m.m.

Etter den klassiske oppfatning er no oppgaven for den enkelte produsent å kombinere de tre faktorer således at produksjonen gir maksimum av bytte- eller salgsverdi. Den pris han må betale for produksjonsfaktorene — deres andel av produksjonen — vil sammen med produktets salgspris være bestemmende for det økonomiske utbytte som tilfaller ham. Han vil, grovt regnet, betale minst mulig for dem og unngå alle omkostninger ved deres utnyttelse som ikke direkte gir økt produksjonsoverskudd. Hvis dette synspunkt gjennomføres fullt ut, vil det gi arbeiderne — som ved sitt arbeid i bedriften representerer en av produksjonsfaktorene — dårlige arbeidsvilkår, da nettopp en rekke forbedringer, som kommer dem til gode, ikke kan sies direkte å fremme produksjonens økonomiske utbytte. Av sparehensyn vil det lett resultere i trange arbeidslokaler, ofte mørke og triste, med dårlig orden og renhold, mangel på spise- og skiftemom, dårlig sanitæranlegg og maskiner uten forsvarlig sikring mot ulykker. Ofte kommer da også i tillegg en hensynsløs utnyttelse av selve arbeidskraften.

Det var også stort sett slike vilkår som ble budt arbeiderne i den første tid av den industrielle revolusjon, og som er blitt karakterisert gjennom uttrykket «industriell rovdrift». Den truet med i det lange løp helt å degenerere arbeiderne og derved hele samfunnet. Det arbeidet seg dog etter hvert fram en opinion som krevet radikal bedring av spesielt industriarbeidernes kår. Med den fortsatte tekniske og økonomiske utvikling, som la grunnlaget for en sterk hev-

ning av levestandarden for praktisk talt alle befolkningslag, er det også blitt gjennomført og lovfestet en rekke reformer. Samlet går de under betegnelsen av arbeidervernlovene. De søker å skaffe arbeidere og funksjonærer gode og trygge arbeidsvilkår og hindre en utilbørlig utnyttelse av dem. Lovgivningen har hittil lagt mest vekt på regulering av arbeidstiden, innskrenke nattarbeidet og innføre forbud mot barnarbeid og dessuten hindre anvendelse av kvinner og unge arbeidere i sunnhetsskadelige bedrifter.

De bedrifts- og yrkeshygieniske vilkår som bedriftene byr sine arbeidere er imidlertid stadig under forbedring. En kan trygt si at meget er alt utrettet om enn mer står igjen. Forholdene kompliseres imidlertid ved de mange arter av bedrifter, og ved at alle bedrifter skal være med og ikke bare de enkelte mønsteranlegg i storindustrien.

I Norge ble alle tidligere lover på dette sosialpolitiske område samlet i én lov ved Arbeidervernloven av 1936. Den søker også å ta seg av de hygieniske forhold på arbeidsplassen, idet lovens kapitel 2 heter: «Forebyggelse av arbeidsulykker og sikring av sunne arbeidsvilkår», og i lovens kapitel 7 oppretter staten de offentlige organer som skal sørge for at loven blir holdt: Statens arbeidstilsyn og de stedlige arbeidsnemnder. I § 6 av kapitel 2 gis en rekke forskrifter for vern mot ulykker: «Arbeidsgiveren skal sørge for at bedriften er således innrettet og vedlikeholdt og at arbeidet er ordnet og blir utført på sådan måte at arbeiderne er vernet mot skade på liv og helse så godt og hensiktsmessig som det etter forholdene lar seg gjøre. Han skal sørge for at arbeiderne blir gjort oppmerksomme på de farer som måtte være forbundet med arbeidet, og at de får veiledning i hvordan faren kan unngås. — Arbeidsgiveren skal særlig ha for øye at det i arbeidsrommene er gode lysforhold, nok luft og høvelig luftskifte, at luften så vidt mulig er passelig varm, fri for støv, vond lukt, gass eller damp, og at arbeidsrommene holdes rene. Maskiner, apparater, redskaper og transportmidler av alle slag skal være forsvarlig utført, vedlikeholdt og passet. Det skal treffes forsvarlige foranstaltninger for å trygge arbeiderne mot ildsfare. Arbeidsgiveren skal sørge for at det på eller i nærheten av arbeidsstedet finnes drikke- og vaskevann, og at det om det trengs, finnes oppvarmet spiserom og særskilt rom til å skifte og oppbevare klær i. Det skal være et passende antall klosetter. For så vidt bedriftens art og størrelse tilsier det, skal det være adgang for arbeiderne til å få bad, og det skal være truffet sådanne foranstaltninger at en første foreløpig ulykkeshjelp kan bli ytet.»

I § 7 blir det gitt nærmere regler for kjeler, beholdere og rørledninger, i § 8 om farlige maskiner og i § 22 av kapitel 3 gis anordninger om spisepausene.

Med hjemmel i loven har Statens arbeidstilsyn utarbeidet en rekke rundskriv som gir nærmere direktiver for renhold, orden og innretning av spiserom osv. Tilsynets arbeid vanskeliggjøres imidlertid meget av at loven tar så mange forbehold før effektive forbedringer kan gjennomføres. Spesielt vil det være vanskelig med modernisering av eldre og mindre økonomisk sterke bedrifter. Ved anlegg av nye bedrifter kan heller ikke Arbeidstilsynet gi direktiver, men loven gir arbeidsgiveren adgang til ved nybygging å forelegge planen for anlegget og dets anordning for tilsynet for å få dets uttalelse. Dersom dette ikke blir gjort, kommer bare de vanlige bestemmelser i bygningsloven og sunnhetsloven til anvendelse.

Men en kan si at kravet til en moderne bedrift i dag går lengre enn loven gir uttrykk for. Det innbefatter også hva tyskerne kaller «arbeidets skjønnhet», og som hos oss leilighetsvis har vært søkt realisert ved «velferdsforanstaltninger» av bedriftene. Det går da i første rekke ut på å gjøre fabrikken, dens omgivelser og selve arbeidsplassen mest mulig tiltalende. Ved ferieheim og sportshytter sørges det så for at arbeidere og funksjonærer får det beste utbytte av sin fritid, og ved boligbygging, hvor det er vanskelig for hus, å skaffe dem gode og rimelige boliger.

Disse tiltak vil dog for å kunne realiseres fordre et godt samarbeid mellom arbeidsgiveren og hans funksjonærer og arbeidere. En mønsterbedrift krever først og fremst interesse, orden og disiplin av arbeiderne, og en mer sosial innstilling av arbeidsgiveren. Han må få øynene opp for den kjensgjerning at det som er til gagn for arbeiderne og samfunnet, også i det lange løp er til gagn for hans bedrift, ved øket arbeidsglede, større interesse og flid, og derigjennom også stigende arbeidsytelse.

Som det alt er blitt gjort kjent har Arbeidernes faglige Landsorganisasjon gått inn for å bedre de hygieniske og sanitære forhold ved bedriftene. For å få en oversikt over hvorledes forholdene var etter *arbeidernes og funksjonærenes mening* ble det så i oktober 1941 sendt ut spørreskjemaer gjennom forbundene til tillitsmennene ved bedriftene. De forbund som ikke fikk skjemaer til utdeling var: Sjømannsforbundet og Kystloslaget. I Skog- og Landarbeiderforbundet ble ikke skjemaene sendt til dem som arbeidet i gårds- eller skogbruk og gartnerier. Undersøkelsen kom således stort sett til å omfatte alle arbeidere og funksjonærer som går inn under Arbeidervernloven.

På skjemaene ble det spurt om bedriften hadde tilstrekkelige sikringer mot ulykker og bedriftssykdommer, om bedriften hadde sørget for å få utdannet førstehjelp og om det var lægekontroll. Derneft skulde det svares på om arbeidslokalene var lyse, om de var riktig oppvarmet og ventilert og om belysningen på arbeidsplassen var god.

Så skulde en ha rede på om bedriften hadde skifterom med skap for alle arbeiderne, om det var bad, dusj eller hensiktsmessig vaskerom med kaldt og varmt vann og om klosettforholdene var gode. Til slutt skulde det i denne spørsmålsgruppe gis opplysning om bedriften var godt renholdt og om det var god orden. Forhold av mer sosial art ble belyst gjennom spørsmål om bedriften hadde spisesal, god oppdeling av arbeidstiden og hvor lange spisepausene var. Til sist ble det her spurt om bedriften hadde gjort noe for å skaffe personalet feriehytte, sørget for boliger, pyntet litt om bedriften eller liknende. Da skjemaet ikke kunde avfattes slik at det fikk med seg alle de spesielle forhold som det kan være i bedriftene, skulde de ovenfor nevnte opplysninger suppleres ved at oppgavegiveren ga beskjed om det som han mente det kunde rettes på med rimelige omkostninger.

Stort sett kan en si at Landsorganisasjonens undersøkelse har vært møtt med stor interesse. Det framgår også av de mange følgeskrivelser som var vedlagt besvarelsene, og som bedre skulde belyse forholdene ved bedriften enn svarene på spørreskjemaet kunde gi. I alt omfatter undersøkelsen ca. 5500 besvarelser med et arbeider- og funksjonærtall på ca. 230 000. Det er henvend 42 % av det antall beskjeftegede personer som Bedriftstellingen kom til når en sammenlikner tallene for de samme industri- og yrkesgrupper.

For å få det rette bilde av forholdene når en leser tabellene, må det dog opplyses at besvarelsene ikke alltid er blitt så gode som en kunde ønske det. Hovedårsaken er at spørreskjemaet ikke har passet like godt for alle bedrifter, og det er derfor ofte gått noe summarisk fram under utfyllelsen. De beste besvarelser er kommet fra arbeiderne i industrien, noe som er naturlig da spørsmålene lå best til rette for dem. Enn videre har mange av tillitsmennene vært forsiktige med å uttale seg. En rekke av spørsmålene omfatter forhold ved bedriften som det bare kan gis svar på etter et personlig skjønn, f. eks. renhold, orden, belysning, oppvarmning etc. Svarene er her blitt meget forbeholdne og vage, slik at det har voldt store vansker å få gruppert dem, og mange svar er derfor også blitt regnet for ubrukelige. Det gir naturligvis undersøkelsen et visst preg av usikkerhet at en rekke forhold må grupperes etter kvalitative og ikke etter kvantitative kjennetegn. Besvarelsene blir for meget basert på et subjektivt skjønn og kan ikke regnes for absolutt almengyldige utenfor den krets som har gitt dem. Som en av årsakene hertil må også regnes at oppgavegiverne ikke har hatt noen felles kvalitetsstandard å bygge på. Svarene er basert på forhold som er vanlige innen oppgavegiverens yrke og for hans hjemsted, men det er ikke sikkert at det stilles samme hygieniske krav over alt i landet selv om det gjelder den samme industri. Enno større blir usikkerheten når en

skal sammenlikne f. eks. to så forskjellige bedrifter som et mekanisk verksted og en næringsmiddelfabrikk. Oppfatningen av hva som skal være godt eller dårlig vil vanligvis være nokså forskjellig i de to bedrifter.

Undersøkelsen var blitt mest eksakt om det, som det er vanlig i boligstatistikken, mest mulig hadde vært søkt å få fram de kvalitative forhold i kvantitative eller målbare størrelser. I stedet for å spørre om god eller dårlig oppvarming kunde det ha vært spurt om temperaturen i arbeidslokalene. Belysningen ved arbeidsplassen kunde ha vært målt i lysenheter osv. De praktiske vansker som først måtte overvinnes, vilde dog ha blitt så store at det helt måtte sees bort fra denne framgangsmåte.

Før det gæes over til omtale av resultatene, må det gjøres et par supplerende bemerkninger om også et par andre forhold som har betydning. Først gjelder det arbeiderantallet ved bedriftene. Her ble det ikke leilighet til å skille mellom arbeidere og funksjonærer. På spørreskjemaene ble det nemlig bare spurt om arbeiderantallet ved bedriften, og oppgavegiveren fikk således selv avgjøre om han vilde regne med funksjonærene eller ikke. De fleste, spesielt større industribedrifter, har bare tatt med tallet på de egentlige arbeidere og gitt opplysninger om de hygieniske og sanitære forhold bare for dem. Men i mange forbund, f. eks. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, Norsk Baker- og Konditorforbund, Norsk Kommuneforbund og Norsk Jernbaneforbund, er det regnet med både funksjonærer og arbeidere, dels med tallet på de to grupper spesifisert, dels slått sammen. Under utarbeidelsen av tabellene ble det derfor funnet mest formålstjenlig å bruke samme definisjon av arbeider som i arbeidervernloven. Med arbeider mener loven enhver «som utenfor sitt hjem utfører arbeid i annen manns tjeneste.» Helt eksakte tall for antall beskjeftigede personer ved bedriftene gir derfor statistikken ikke.

Dernest er tallet på arbeidere blitt forskjøvet en del mellom forbundene. Det kommer av at tillitsmannen skulde sende inn besvarelsen til det forbund som hadde de fleste organiserte ved bedriften. Derav kommer det f. eks. at Norsk Arbeidsmannsforbund i statistikken har ca. 30 000 arbeidere mens Norsk Bygningsarbeiderforbund bare er representert ved ca. 7000 arbeidere. I dette tilfelle er bygningsarbeiderne regnet med som om de hørte hjemme i Norsk Arbeidsmannsforbund. (No er de to forbund også slått sammen.) En liknende forskyvning gjør seg gjeldende innenfor flere andre forbund.

Tabellene I, II og III gir hovedresultatene i absolutte tall for alle forbund or henholdsvis de foreslåtte nyanskaffelser eller forbedringer, de sosiale forhold og de hygieniske og sanitære forhold ved bedriftene. I tabellene I a, II a og III a er tallene omregnet i prosenter.

En mer detaljert analyse av forholdene fåes av tabellene for de enkelte forbund. Den gamle inndeling av forbundene er opprettholdt av praktiske grunner, da skjemaene var utfylt og innsendt etter den gamle ordning.

I hvert forbund er bedriftene klassifisert etter som de har fra 1—5, 6—10 arbeidere osv. I flere forbund, som f. eks. Jern- og Metallarbeiderforbundet og Kjemisk Industriarbeiderforbund, er det også foretatt en inndeling etter industrigrupper som således blir primærgrupper, mens klassifikasjonene etter bedriftenes størrelse blir undergrupper. Jern- og Metallarbeiderforbundet er f. eks. inndelt i mekaniske verksteder, skips- og båtbyggerier, bilverksteder m. v., og hver av disse grupper er igjen inndelt i klasser med arbeidere fra 1—5, 6—10 arbeidere osv. Hovedsynspunktet for inndeling i industrigrupper har vært å få samlet de bedrifter som arbeider under tilnærmedesvis samme hygieniske og sanitære forhold. En sammenlikning mellom gruppene vil da vise eventuelle mangler som en yrkesgruppe har i relasjon til de andre grupper. Denne inndeling er imidlertid kanskje ikke blitt gjennomført så langt som mange forbund vilde ønske det. Men en må også ta hensyn til at materialet for en nærmest representativ undersøkelse ikke blir for tynt. En statistisk masse må være over en minimums størrelse for at de resultater en kommer til, ikke skal bli for sterkt preget av individuelle forhold ved de enheter som går inn i undersøkelsen. De industrigrupper som derfor ikke var så tallmessig sterkt representert at de tillot en videre oppdeling, er blitt samlet i en fellesgruppe under betegnelsen «øvrige bedrifter».

For Kommuneforbundet, Lokomotivmannsforbundet og Jernbaneforbundet var det av praktiske grunner ikke mulig å foreta undersøkelsene på grunnlag av en inndeling av forbundene i bedrifter. I stedet for «bedrift» er «arbeider» her nyttet som enhet. En nøyaktig jamnføring av forholdene i disse tre forbund med de øvrige forbund er derfor ikke mulig.

Førstehjelpsutstyr og utdannet førstehjelp.

Av alle forbund unntatt Jernbaneforbundet, Kommuneforbundet og Lokomotivmannsforbundet har 41.8 % eller 2047 bedrifter førstehjelpsutstyr og 25.4 % eller 1247 har utdannet førstehjelp. Imidlertid har mange bedrifter gitt opplysning om at utdannelse av førstehjelp er under planlegging, så det kan regnes med at det i den nærmeste framtid vil komme til atskillige bedrifter. For øvrig viser tabellene at det er meget stor forskjell i prosenttallene for de enkelte forbund. Høyeste prosenttall for førstehjelpsutstyr har Jernbaneforbundet med 87.9 %, men her gjelder tallet arbeidere og ikke bedrifter. Tobakkarbeiderforbundet har 75 % og Papirindustriarbeiderforbundet 73.9 %.

Det forbund som har lavest prosenttall for førstehjelpsutstyr er Postforbundet med 16.7 %, og i Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund er det 22.5 % av bedriftene. Under normale forhold kan det dog ikke sies at førstehjelpsutstyr er så påkrevet i de fleste bedrifter i disse forbund. De forbund som vesentlig er tilknyttet industrien, har vanligvis et prosenttall på over 50. Anleggs- og byggevirksomheten er dårlig utstyrt med førstehjelpsutstyr. Murerforbundet oppgir således bare 20 % av bedriftene. Bygningsarbeiderforbundet 39.1 % og Arbeidsmannsforbundet 47.7 %. Murerforbundet omfattet imidlertid bare 20 bedrifter, så her er resultatene ikke sikre for noe grunnlag til en bedømmelse av forholdene på byggeplassene. Sammenliknet med Bygningsarbeiderforbundet ligger prosenttallet atskillig under det en kunde vente. I Arbeidsmannsforbundet legger en merke til den store forskjell i prosenttallene for førstehjelpsutstyr mellom private og offentlige bedrifter. Mens således 41.3 % av offentlige anlegg av alle slag har førstehjelpsutstyr, har 58.8 % av de private anlegg førstehjelpsutstyr, en forskjell på 17.5 %.

Stort sett viser et forbund med et høyt prosenttall for førstehjelpsutstyr også et relativt sett høyt tall for utdannet førstehjelp. Men en legger straks merke til at prosenttallene for utdannet førstehjelp ligger betydelig lavere enn for førstehjelpsutstyr. Dette gjelder alle forbund unntatt Gullsmedarbeiderforbundet, som har en ubetydelig stigning. Jernbaneforbundet har også her det høyeste tall, 78.7 %. Så kommer Skotøyarbeiderforbundet med 66.1 % og Papirindustriarbeiderforbundet med 62.5 %. Tobakkarbeiderforbundet har 50 % og må derfor se seg forbigått av flere forbund. Ett forbund — Stenindustriarbeiderforbundet — har ikke oppgitt noen bedrift med utdannet førstehjelp, og Murerforbundet har bare 5 %. Dette tall må imidlertid sammenliknes med Bygningsarbeiderforbundets tall 15.7 og ligger derfor sannsynligvis for lavt.

Sikring mot ulykker og mot yrkessykdommer.

I alt har 33.2 % eller 1629 bedrifter oppgitt at de er sikret i en eller annen grad mot ulykker og 30.4 % eller 1489 bedrifter har oppgitt at de er sikret mot yrkessykdommer. Kommuneforbundet, Jernbaneforbundet og Lokomotivmannsforbundet som har prosenttall for arbeidere, viser betydelig høyere tall, nemlig 46.3 % for sikring mot ulykker og 43.6 % for sikring mot yrkessykdommer. Prosenttallene er forbausende lave i alle forbund, men samtidig må det tas hensyn til de mange bedrifter som har unnlatt å svare tilfredsstillende på de to spørsmål. Således har 23.7 % av bedriftene overhodet ikke besvart spørsmålene.

Forholdene er også når det gjelder sikring mot ulykker og yrkesykdommer, best i industrien. Men det kan skifte meget fra industri til industri og fra forbund til forbund. Best stillet er Skotøyarbeiderforbundet med 66.1 % for både ulykker og sykdommer; dernest kommer Papirindustriarbeiderforbundet med henholdsvis 56.8 % for sikring mot ulykker og 50 % for sikring mot yrkessykdommer. Musikerforbundet oppgir at det ikke er noen bedrift hvor dette er i orden, men spørsmålene synes også å være av mindre interesse for dem da bare 37.5 % av bedriftene har gitt svar.

Statistikken sier ikke at forholdene er akkurat tilfredsstillende i bedriftene. Spesielt må det bemerkes at sikring mot ulykker og yrkesykdommer ligger meget tilbake for det en kunde vente, selv i de industrier hvor forholdene er best. Ved en gjennomgåelse av skjemaene får en inntrykk av at det ikke er så lite opplysningsarbeid som trengs når det gjelder spesielt yrkessykdommer. Mange svar tyder på at oppgavegiveren ikke i det hele tatt er oppmerksom på dem. Spesielt gjelder dette i ikke-industrielle bedrifter. I «Kontor og Handel» er det f. eks. mange som svarer at det overhodet ikke kan forekomme yrkessykdommer i deres arbeid. De synes da å være helt uvitende om de mange tilfelle av skrivekrampe og nervøsitet på grunn av ensidig arbeid og forsert tempo.

Arbeidslokalene, belysning, ventilasjon og oppvarming.

Før en kunde gå til en nærmere bearbeidelse av materialet statistisk for disse forhold, var det nødvendig å skille ut de bedrifter eller arbeidere som bare hadde utarbeid. Var det i besvarelsene referert til et verksted, lager eller liknende, ble bedriften, selv om det bare leilighetsvis ble arbeidet der, ikke oppført i rubrikken «utarbeid». Her ble det bare tatt med de bedrifter som enten ga opplysninger om det, eller det klart framgikk av besvarelsene at de ikke hadde arbeidslokaler i vanlig forstand.

Oversiktstabellen viser at forholdene i bedriftene kan sies å være relativt gode, men prosenttallene for bedrifter med slette forhold er likevel langt større enn for dem med meget gode. Spesielt dårlig er det for bedriftene i Formerforbundet, Jern- og Metallarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbundet. Likeledes er det meget dårlig for lokomotivpersonalet. I Formerforbundet har hele 67.4 % mindre god ventilasjon, 56.5 % har mindre god oppvarming og 45.7 % har mindre god belysning av arbeidsplassen. Bedriftene i Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund er derimot gode; 83.2 % har gode eller meget gode arbeidslokaler, 83.5 % god eller meget god belysning, 80.3 % god eller meget god ventilasjon og 80.1 % god eller meget god oppvarming.

Av forbund som har et høyt prosenttall med ikke oppvarmede arbeidslokaler kan framheves Høvleri-, og Skog- og Landarbeiderforbundet. Det skyldes de åpne sagbrukene på landet som sjelden er bygget slik at de kan oppvarmes.

De sanitære forhold ved bedriftene.

Av statistikken framgår det at de sanitære forhold er meget slette ved en rekke bedrifter; spesielt er det dårlig med orden og renhold. I Lokomotivmannsforbundet oppgir 57.6 % av arbeiderne og i Jernbaneforbundet 49.2 % forholdene som meget slette. I Arbeidsmannsforbundet er det 10.4 % og i Stenindustriarbeiderforbundet 9.8 % som helt mangler klosett, og statistikken for de enkelte forbund viser at i Arbeidsmannsforbundet mangler hele 15 % av de offentlige anleggs bedrifter klosettanlegg. Det høye tall skyldes de mange veganlegg, som er svært primitive i så henseende.

Skifterom med eller uten skap er også bedriftene dårlig utstyrt med. Forholdene bedømmes lettest i rubrikken «uten skifterom». Den viser at det er hele 28 forbund hvor det er over 50 % av bedriftene som er helt uten skifterom og herav er det igjen 15 forbund på over 70 %. Murerforbundet og Skog- og Landarbeiderforbundet er dårligst stillet. Men for begge disse forbund er materialet tynt i undersøkelsen, så en må konferere med henholdsvis tallene for Bygningsarbeiderforbundet og Høvleriarbeiderforbundet for å få et sikrere grunnlag for en bedømmelse av stillingen. I Bygningsarbeiderforbundet er det 83.2 % og i Høvleriarbeiderforbundet 87.7 % av bedriftene som mangler skifterom, og disse tall gir nok et bedre uttrykk for de faktiske forhold. Men i alle tilfelle er bedriftene i disse forbund meget slett stillet.

Dusj eller bad er også bedriftene dårlig utstyrt med. Men her kan det likevel sies at den slags innretninger ikke er så påkrevet i alle bedrifter. Det er først og fremst de arbeidere som har tungt eller skittent arbeid som har krav på å få vasket seg ordentlig før de går heim. Mange bedrifter som har bad eller dusj, har for få anlegg, så det klages over at det bare blir en brøkdel av arbeiderne som kan benytte seg av dem. Klager over dårlig oppvarming og lite varmt vann må skrives på de ekstraordinære tiders konto.

Spisesal eller hensiktsmessig spiseplass og samlet spisetid.

En bedrift, om den er aldri så liten eller stor, kan ha et ordentlig spisested for sine arbeidere og tilstrekkelig spisetid. En egen spisesal er naturligvis det beste. Da kobles tankene lettest av fra det en maser med om dagen, og arbeidslokalene kan i mellomtiden bli

ordentlig utluftet. Spisetiden bør alltid settes så lang at arbeiderne får spise i fred og ro og dessuten ha tid til en liten hvil.

Statistikken viser at heller ikke når det gjelder spisesal eller egen spiseplass er bedriftene godt utstyrt. I alt er det 50 % eller 2449 bedrifter som er helt uten spisesal eller spiseplass. 41.1 % har spisesal for alle arbeiderne, 4 % for en del og 1.7 % av bedriftene har spisesal kombinert med skifterom. I Gullsmedarbeiderforbundet er det hele 81.8 % av bedriftene som er uten noe eget spisested, dernest kommer Litografisk og Kjemigrafisk forbund med 77.5 %. Av forbund som har de fleste bedrifter med spisesal, kan nevnes Papirindustriarbeiderforbundet med over 86 % og Høvleriarbeiderforbundet med over 82 %.

Den vanlige lengde av samlet spisetid ligger fra $\frac{1}{2}$ time til 1 time med i alt 61.2 % av bedriftene. 5.4 % har under 30 minutter og 23.6 % over en time. Ingen fast spisetid har i alt 4.3 % av bedriftene og for Lokomotivmannsforbundet, Jernbaneforbundet og Kommuneforbundet i alt hele 21 % av arbeiderne. Lokomotivmannsforbundet setter her sitt preg på hele gruppen med 91.4 %. Av andre forbund som har høye tall for ingen fast spisetid, kan nevnes Postforbundet 36.7 % (undersøkelsen omfatter vesentlig budene), Baker- og Konditorforbundet 15.7 % og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet 14.3 %.

Oppdeling av arbeidstiden.

Den tyder på å være god i de fleste bedrifter, da bare 1.8 % har oppgitt den til mindre tilfredsstillende. De klager som er framkommet, skyldes vesentlig de ekstraordinære forhold på grunn av krigen.

Bolig for arbeiderne, feriehytter og diverse sosiale tiltak.

Av de 4901 bedrifter er det bare 38 stk. eller 0.8 % som har bolig for alle arbeiderne og 159 eller 3.2 % som har bolig for en del av arbeiderne.

Men på den annen side er det naturligvis bare et mindre tall av bedriftene som ser seg i stand til å gå til bygging av egne boliger. Arbeiderne er heller ikke alltid fornøyd med de boliger som er blitt tildelt dem av bedriftene. Etter klagenes å dømme synes mange å være dårlig vedlikeholdt og gammeldagse. De forbund som har de fleste bedrifter med egne boliger, er Papirindustriarbeiderforbundet med ca. 35 %, Tekstilarbeiderforbundet med over 18 % og Kjemisk Industriarbeiderforbund med ca. 16 %. Jernbaneforbundet kommer også høyt opp med over 25 % av arbeiderne.

Feriehytter er det ikke mange av. I alt er det bare 24 bedrifter eller 0.5 % som enten har ferieheim eller feriehytter. Jernbanefor-

bundet, Lokomotivmannsforbundet og Kommuneforbundet har oppgitt tallet til 6.1 % eller for 1947 arbeidere. Imidlertid må en være forsiktig med å legge for megen vekt på dette tall. En må være oppmerksom på at spesielt Jernbaneforbundet og Lokomotivmannsforbundet har sendt inn skjemaer som i flere tilfelle gjelder for hele distriktet. En feriehytte i distriktet vil da oppføres som om den gjelder hele distriktets personale, mens i realiteten bare et mindre tall får leilighet til å benytte den.

Diverse sosiale tiltak er blitt gjennomført av 84 bedrifter eller 1.7 %. Det omfatter da vesentlig beplantning, parkanlegg etc.

Foreslåtte forbedringer eller nyanskaffelser.

Oversiktstabellen viser først og fremst det som arbeiderne mener er påkrevet av spesielle forbedringer eller nyanskaffelser. Men ved å sammenholde denne tabell med de tidligere får en også et inntrykk av den vekt arbeiderne legger på en utbedring av de forskjellige sanitære og hygieniske mangler. Som et eksempel kan nevnes at skjønt hele 70.7 % av alle bedrifter manglet utdannet førstehjelp, er det likevel bare 7 bedrifter eller 0.1 % som foreslår at sanitetsmannskap skal utdannes. Likedan er det med sikring mot ulykker og yrkessykdommer, da bare henholdsvis 0.5 % og 0.7 % av bedriftene ønsker en forbedring av disse forhold.

Spisesal ønskes av flest bedrifter, nemlig 10.1 %, og det ønskes dessuten av alle forbund unntatt Musikerforbundet. Som en god nummer to kommer skifterom med skap for i alt 8 % av bedriftene. Ventilasjon har 4.2 %, men for et enkelt forbund som Formerforbundet kommer det opp i hele 39.1 %. Orden og renhold har 3.7 %, oppvarming 3.9 % og klosetter 4.4 %. Forandringer av spisetiden, bedre oppdeling av arbeidstiden, boliger og feriehytter har hatt liten interesse. Spesielle ønsker har derimot 3 %, men det må for øvrig her henvises til statistikken for de enkelte forbund.

Det juridiske kontor.

Ved det juridiske kontor er det i 1941 behandlet 43 arbeidsrettsaker. Av disse er 33 påstevnet i 1941, mens 10 gjensto fra 1940. 22 av sakene har vært brakt inn for Arbeidsretten og 9 for lokal arbeidsrett samt 2 for voldgiftsrett.

15 av sakene er forlikt, 10 pådømt mens 18 arbeidsrettssaker gjensto ved årets utgang.

Kontoret har dessuten behandlet 1 straffesak, 1 sak for Tjenestemannsretten, 1 boikottsak, 72 sivile saker samt 21 registersaker. Det

samlede sakantall for året 1941 har vært 138 (116). 22 sivile saker gjensto ved årets utgang.

Det er i årets løp ekspedert 1696 skriv (1694). Dessuten har kontoret utarbeidet 10 av Landsorganisasjonens rundskriv i 1941.

Tallene i parentes refererer seg til det foregående år 1940.

Kontorets juridiske konsulent er advokat Dagfinn Bech.

Det statistiske kontor.

Til beretningen ble utarbeidet tabellene: «I, Tariffer ved utgangen av 1940 fordelt forbundsvis etter utløpstid», «II, Tariffrevisjoner i 1940», «III, Konflikter i 1940», «IV, Medlemstallets forandring 1939—40, geografisk satt opp», «V, Medlemstallet geografisk satt opp», «VI, Avdelings- og medlemsantall pr. 31. desember 1939 og 1940», «VII, Tapte arbeidsdager i 1940». Dessuten ble det utarbeidet regnskapstabeller for regnskapene.

I oktober satte kontoret i gang en statistisk undersøkelse av bedriftsforpleiningen. De innsamlede skjemaer ble straks bearbeidet, og statistikken forelå ferdig ved årsskiftet i publikasjonen «Bedriftsforpleiningen 1940—41».

Ved siden av de muntlige og skriftlige besvarelser av daglige forespørsler har kontoret utarbeidet en rekke grafiske oversikter og tabeller, bl. a. «Leveomkostninger, engrospriser, reallønn og produksjon».

Hushjelpens landsutvalg.

Utvalget har bestått av: Thyra Hansen, Elias Volan, Gunnar Disenåen, Gunvor Eiddal og Anne-Lise Grorud.

Utvalget har hatt 3 styremøter og en rekke konferanser i arbeidsutvalget, som besto av Disenåen, Volan og Thyra Hansen.

Møter.

Formannen har besøkt følgende foreninger: Larvik 7. mai, Drøbak 16. mai og 6. oktober, Kongsberg 14. juni og 18. oktober, Drammen 17. september og Skien 22. oktober.

Tvistesaker.

Etter at Riksmeglingsmannen i oktober 1940 etter svar fra Sosialdepartementet ga beskjed om at han på grunn av lovgivningen ikke kunde gripe inn i forhold vedrørende husarbeid og av den grunn ikke kunde ta seg av de klager Landsutvalget hadde sendt ham, oversendte utvalget 2. april 1941 ca. 100 tvistesaker til Fri Rettshjelp. Sakene gjaldt klager som var meldt til Landsutvalget etter krigs-

utbruddet angående oppsigelser på dagen, feriepenge og for lite utbetalt lønn m. m.

Det ble av Fri Rettshjelp oppnevnt en advokat som fikk i oppdrag å bistå Landsutvalget med ordning av disse saker. En del saker gikk ut på grunn av hushjelpens reise fra byen og derav manglende adresse.

Det ble i perioden ordnet 20 saker med pengebeløp fra kr. 10.00 til kr. 100.00, og med et samlet beløp kr. 997.86. En del av disse saker måtte sendes gjennom Oslo Forliksråd, men alle er ordnet i hushjelpens favør. 2 andre saker er sendt retten gjennom Akers Forliksråd og kommer opp til behandling i begynnelsen av 1942.

Kontoret har i det forløpne år som tidligere bistått hushjelp og arbeidsgivere med råd. En rekke tvister som er meldt kontoret er ordnet i minnelighet mellom arbeidsgiver og hushjelp.

Kontoret har også formidlet hushjelp til ledige poster som ønskes besatt med organisert hushjelp.

Formannen har møtt i en nemnd i Kommunale Yrkeskurser som har arbeidet med planer for yrkesskole for hushjelp.

Landsorganisasjonens pensjonskasse.

I 1941 har nemnda for Pensjonskassen bestått av følgende medlemmer: I. B. Aase, Josef Larsson, Erling Kiil og Viggo Hansteen som sekretær. Funksjonærenes representant var Bjarne Borgå.

Fra 9. september 1941 har nemnda bestått av Kåre Bakken og Anders Gulbrandsen.

Det er i årets løp drøftet 23 saker.

Følgende antall pensjonister har hevet pensjon:

Ordinære pensjoner 27

Enkepensjoner 11

Invalidepensjon 4

Medlemstallet i pensjonskassen pr. 31. desember 1941 var 556. Det har i løpet av året vært en tilgang på 95 medlemmer, 98 er utmeldt og 7 nye pensjonister kommet til.

Folkets Hus' Fond.

I 1941 har nemnda for Folkets Hus Fond bestått av følgende medlemmer: I. B. Aase, Jens Tangen, Nic. Næss, Alfred Ljøner og Dagfinn Bech.

Det er drøftet 2 søknader om lån til en samlet sum av kr. 2 300.00. Begge søknader er innvilget.

Av fondets midler er i årets løp utbetalt kr. 1000.00 til Folkets Hus. Sørvågen.

Utdrag av beretningene fra de faglige samorganisasjoner.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 90 foreninger med et samlet medlemstall av 4 544. Ved årets utgang var tilsluttet 80 foreninger og det samlede medlemstall var 3 345.

Av nye foreninger er disse tilmeldt: Dalen Skog og Landarbeiderforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Risør kommunale Forening (Norsk Kommuneforbund), Grimstad Murer- og Murarbeideres Forening (Norsk Murerforbund). Disse har et medlemstall på 20 medlemmer.

I årets løp er disse foreningene uttrådt: Arendal Pølsemakerforening (Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund), Iveland Veiarbeiderforening, Risør og Omegns Veiarbeiderforening, Vegusdal Veiarbeiderforening, Setesdal Veiarbeiderforening, Høvåg Veiarbeiderforening, Søndeled Grubearbeiderforening, Softestad Grubearbeiderforening, Mykland Veiarbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Y. Vrådal Skog- og Landarbeiderforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Lillesand Parkettarbeiderforening (Norsk Høvleriarbeiderforbund), Arendal Tobakkarbeiderforening (Norsk Tobakkarbeiderforbund), Felle Skog- og Landarbeiderlag (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund).

Disse foreningene står framdeles utafor Samorganisasjonen: Arendal Postbudforening (Norsk Postforbund), Tvedestrand Losse- og Lastearbeiderforening (Norsk Transportarbeiderforbund), Risør typografiske Forening (Norsk Centralforening for Boktrykkere).

I årets løp har vært holdt 11 representantskapsmøter, 1 distriktsmøte, 7 medlemsmøter og 32 agitasjonsmøter.

Samorganisasjonen har vært forbundene og de stedlige avdelinger behjelpelig med forhandlinger og meklinger i større utstrekning enn tidligere.

Medlemstallet og foreningstallet er i det forløpne år gått ned. Dette skyldes vesentlig det forhold at arbeiderne har søkt til bedre betalte arbeidsplasser. Medlemmene er på denne måte kommet ut av foreningens kontroll, og når de er kommet på nye steder, har de ikke organisert seg (blitt overflyttet). Dessuten har 2 av Sjømannsforbundets avdelinger i Arendal og Risør praktisk talt alle sine medlemmer i virksomhet utafor landets grenser.

Bergen og Fylkenes faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 283 foreninger med et samlet medlemstall av 29 911. Ved årets utgang var tilsluttet 248 foreninger og det samlede medlemstall var 26 100.

Det er ikke tilmeldt noen nye foreninger, men Fykesund Arbeiderforening er blitt rekonstruert med 22 medlemmer.

Disse foreningene er i årets løp nedlagt:

Norsk Arbeidsmannsforbund.

Leikanger Veiarbeiderforening, nedlagt februar 1941 ifølge melding fra forbundet. Starnes Veiarbeiderforening, strøket av forbundet 1. august 1941.

Røddal Veiarbeiderforening, nedlagt januar 1941.

Fjell Veiarbeiderforening, nedlagt 9. februar 1941.

Bru Veiarbeiderforening, oppløst i 1939 ifølge melding fra forbundet.

Gulen Veiarbeiderforening, nedlagt juli 1941.

Luster Anleggsarbeiderforening, ifølge melding fra forbundet nedlagt 31. des. 1939.

Bremanger Veiarbeiderforening, strøket av forbundet juli 1941 ifølge melding fra forbundet.

Sogndal Veiarbeiderforening, strøket av forbundet 21. juli 1941.

Gloppen Veiarbeiderforening, strøket av forbundet den 30. juli 1941.
 Gaular Veiarbeiderforening, strøket av forbundet 18. juli 1941.
 Nesttun Garnes Veiarbeiderforening, nedlagt den 17. april 1941 ifølge melding fra forbundet.
 Asane Veiarbeiderforening, strøket av forbundet 21. juli 1941.

Norsk Skotøyarbeiderforbund.

Aurland Skotøyarbeiderforening, oppløst i juli måned 1941.

Norsk Kommuneforbund.

Fylkessjukehuspersonalets Forening, Lærdal, oppløst i 1941.
 Fylkessjukehuspersonalets Forening, Florø, nedlagt i 1941.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Skiferarbeidernes Forening, Voss, oppløst 24. februar 1941.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Bergen og Omegns Gartneriarbeiderforening, nedlagt i januar måned 1941.

Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund.

Valestrand Lærarbeiderforening, nedlagt i juni måned 1941.
 Alvørsund Lærarbeiderforening, nedlagt i august måned 1942.

Norsk Treindustriarbeiderforbund.

Søfteland Trearbeiderforening, nedlagt november 1940.
 Norheimsund Møbelsnekkerforening, nedlagt juli 1940.
 Nesttun Trearbeiderforening, nedlagt i august 1940.

Norsk Tekstilarbeiderforbund.

Innvikens Tekstilarbeiderlag, oppløst i januar 1941.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund.

Skreddersvennenes Fagforening, Voss, nedlagt 1940.

Tobakkarbeiderforbundet i Norge.

Tobakkarbeidernes Forening, Bergen, oppløst i 1939.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Alvøens Papirarbeiderforening, nedlagt i 1941.

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Follesø Hermetikkarbeiderforening, oppløst i 1941.
 Bergens Frukthforening, Torvet, nedlagt.
 Husassistentenes Forening, Bergen, oppløst.
 Fisketorvhandlernes Forening, Bergen, oppløst.
 Sildehåvernes Faggruppe, oppløst.

Disse foreningene står utafor Samorganisasjonen: Os Handel- og Kontorfunksjonærers Forening, Dale Handelsfunksjonærers Forening, (begge Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund).

Disse møter er holdt til 10. september: 20 forretningsutvalgsmøter, 1 distriktsstyremøte, 2 felles fagforeningsstyremøter, 1 møte med formennene i fagforeningene i Bergen og omegn.

Fra 10. september har Samorganisasjonens kommissariske leder i nærvær av de øvrige tillitsmenn holdt 4 møter. Videre ble den 19. oktober holdt et tillitsmannsmøte hvortil var innkalt en representant fra hver forening innen samtlige fagforeninger i Bergen og distriktene. 1 tillitsmannsmøte 10. november med formennene i fagforeninger bestående av håndverkere. 1 møte 9. desember av en del tillitsmenn.

Det er i året holdt 15 kurser for fagforeningenes tillitsmenn i distriktene og byen.

I årets løp har Samorganisasjonen deltatt i en rekke forhandlingsmøter angående driftsinnskrenkninger, samt etter oppdrag fra forbund og foreninger medvirket til ordning av en del tvistespsørsmål av forskjellig art, samt opprettelse av nye og revisjon av eldre overenskomster.

Buskerud faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 196 foreninger med et samlet medlemstall av 15 064. Ved årets utgang var tilsluttet 183 foreninger og det samlede medlemstall var 14 265.

Disse foreningene er tilmeldt Samorganisasjonen: Mjøndalen Skinn- og Lærarbeiderforening (Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund), Sørumsåsens Grubearbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Lier komm. Forening (Kommuneforbundet). Foreningene har tilsammen 194 medlemmer.

I årets løp er disse foreningene uttrådt: Øvre Eiker Veivokterforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Nedre Eiker Transportarbeiderforening (Norsk Transportarbeiderforbund), Åros Jern- og Metallarbeiderforening (Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund), Solbergelven Arbeidsmannsforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Kongsberg Sliperiarbeiderforening (Norsk Papirindustriarbeiderforbund), Røyken Transportarbeiderforening (Norsk Transportarbeiderforbund), «Framtidens» Journalistgruppe (direkte tilsluttet Samorganisasjonen), Fiskum Skog- og Landarbeiderforening, Nærnes og Omegns Skog- og Landarbeiderforening, Røyken og Spikkestad Skog- og Landarbeiderforening, Strømmen Skog- og Landarbeiderforening, Åros og Omegns Skog og Landarbeiderforening, N. Flesberg Skog og Landarbeiderforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund).

I årets løp har vært holdt 18 styremøter, 4 distriktmøter og 4 andre møter samt agitasjonsreiser i Numedal, Røyken, Hurum, Nedre Eiker, samt vært behjelpelig med studiekurser.

I en rekke tilfeller har Samorganisasjonen vært forbundene behjelpelig ved forhandlinger, likeledes ved oppretting av nye overenskomster.

Finnmark faglige Samorganisasjon har ikke sendt inn beretning for 1941.

Hedmark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 343 foreninger med et samlet medlemstall av ca. 14 000. Ved årets utgang var tilsluttet 337 foreninger med et samlet medlemstall av ca. 13 000.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Kongsvinger Trearbeiderforening, Ullern Bygningsarbeiderforening, Rena Baker- og Konditorforening. Disse har et samlet medlemstall av 33.

I året er uttrådt følgende foreninger: Femund Veiarbeiderforening, Kriiken Veiarbeiderforening, Våler Veiarbeiderforening, Elverum avd. nr. 24 N. K. F., Kirkenær Skog- og Landarbeiderforening, Trygdekassens funksjonærforening, Brumunddal Tekstilarbeiderforening, Trysil Transportarbeiderforening, Stange Lastebilforening, Romedal Lastebilforening, Nes Gartnerlag, Hamar Konfeksjonsarbeiderforening.

Disse foreningene står framdeles utafor Samorganisasjonen: Moelv Snekker-

forening; Kirkenær, Nord-Odal, Asnes og Storelvdal avdelinger av Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Moelv og Elverum Formerforeninger.

I årets løp har vært holdt 1 møte i forretningsutvalget, 16 distriktsmøter, 44 agitasjonsmøter. Dessuten har det vært holdt en rekke mindre konferanser med tillitsmenn angående organisasjonsapparatets vedlikehold.

Samorganisasjonen har vært de stedlige avdelinger og forbundene behjelpelig med forhandlinger og konflikter.

Sekretæren har i årets løp hatt 212 reisedager vedrørende agitasjon- og forhandlinger. Kassereren har hatt 90 og den kommissariske formann 16 reisedager.

Hønefoss faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 101 foreninger med 6 475 medlemmer. Ved årets utgang var det tilsluttet 105 foreninger med 4 470 medlemmer.

Disse foreningene står framdeles utafor Samorganisasjonen: Krøderen Sag- og Høvleriarbeiderforening, Vikersund Sag- og Høvleriarbeideres Forening, Modum Kommunearbeiderforening.

I årets løp har vært holdt 1 representantskapsmøte.

Samorganisasjonen har vært behjelpelig ved forhandlinger og tvister.

Namdal og Helgeland faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 133 foreninger med et samlet medlemstall av 4 500. Ved årets utgang var tilsluttet 107 foreninger med et samlet medlemstall av 4 200.

Disse foreningene er tilmeldt Samorganisasjonen: Langfjord Anleggsarbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Grong Bygningsarbeiderforening (Norsk Bygningsarbeiderforbund), Namsos Murer- og Murarbeiderforening (Norsk Murerforbund), Namsos Hotell- og Restaurantarbeiderforening (Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund). Disse foreningene har tilsammen 65 medlemmer.

Disse foreningene er oppløst i 1941:

Norsk Arbeidsmannsforbund.

Bjørnstad Jernbanearbeiderforening.	Årsak: Arbeiderne fraflyttet stedet.
Velfjord-Tosen Veiarbeiderforening.	» Opphør med arbeidet.
Grøndalen Veiarbeiderforening.	» » » »
Randalen Veiarbeiderforening.	» » » »
Eldsfjord Jernbanearbeiderforening.	» Den usikre faglige situasjon.
Hemnes Arbeidsmannsforening.	» Opphør med arbeidet.
Nesna Fagforening.	» Særlige forhold.
Rana Lastebilforening.	» Gått over i annet erverv.
Rossvold Flyplass Arbeiderforening.	» Opphør med arbeidet.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Overhalla Skogsarbeiderforening.	» Gått over i annet erverv.
Grong Skogsarbeiderforening.	» » » » » »
Austervelfsna Skogsarbeiderforening.	» » » » » »
Sjøåsen Skogsarbeiderforening.	» » » » » »
Skatthland Skogsarbeiderforening.	» » » » » »

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Namsos Næringsmiddelarbeiderforening. Årsak: Har aldri kommet i gang.

Norsk Transportarbeiderforbund.

Rana Transportarbeiderforening. » Gått over i annet erverv.

Norsk Kjøttindustriforbund.

Namsos Slakter- og Pølsemakerforening. Årsak: Usikkerhet og delvis overgang til annet erverv.

Norsk Kommuneforbund.

Mo kommunale Forening.

Gått over i annet erverv.

Andre foreninger.

Arbeidernes Presseforening.

» Gått over i annet erverv.

Hushjelpens Fagforening.

» Ikke kommet i gang etter krigsoperasjonene.

Kokkenes Fagforening.

» Nektet opptakelse i forbundet.

Mo Arbeidsløses Forening.

» Nedlagt.

Tilsammen 22 foreninger med et medlemstall av ca. 300.

Det har i årets løp vært holdt 3 møter i forretningsutvalget, 33 fellesmøter, 22 medlemsmøter, 60 agitasjonsmøter, 14 tillitsmannsmøter og 18 andre møter.

Det er drevet agitasjon på arbeidsplassene, særlig ved anleggene.

Samorganisasjonen har vært forbundene behjelpelig med oppretting av mange overenskomster, deltatt i forhandlinger vedrørende lønnstillegg, ordnet tvistesøksmål, samt deltatt i en del andre forhandlinger.

I det forløpne år er arbeidet med prissøksmålet, forsyningssøksmålet og husleien i nybygg. For siste punkt er det tatt opp statistikk, som er oversendt Landsorganisasjonen.

Kurser.

I årets løp er holdt et kurs. Dette ble holdt i Nordli, hvor det var 30 deltakere. Kurset omfattet følgende plan:

1. Landsorganisasjonens arbeidsprogram.
2. a) Skogstuer, fiskevær, felleshusholdning, hygiene.
b) Førstehjelp.
3. Praktisk organisasjonsarbeid, herunder avdelingenes regnskaper og rapportvirksomhet.
4. Våre behov og muligheter for å berge oss sjøl med mat.
5. Kvinnene i fagbevegelsen.
6. Ungdomssøksmålet.
7. Yrkesopplæring, midler, mål og erfaringer.

Som foreleser var sekretær i Samorganisasjonen, Adolf Holm.

Etter kurset ble det delt ut diplom til kursets deltakere.

Det var også bestemt holdt flere kurser, men disse ble sløffet på grunn av de forskjellige forhold som gjorde seg gjeldende innen fagbevegelsen. Men en tør håpe at det året som vi går inn i, gir anledning til å ta opp dette arbeid med fornyet styrke.

Yrkesopplæringen.

Samorganisasjonen tok opp arbeidet for reisning av en yrkeskole for Nord-Trøndelag fylke, hvorfor en henvendelse ble gjort til fylkesmannen om å ta saken opp.

Fylkesmannen stilte seg meget velvillig til tanken og ga straks tilsagn om et beløp til det videre arbeid med søksmålet. En nemnd ble så oppnevnt, og denne tok fatt på utarbeidelsen av innstilling. Denne ble avgitt til fylkesmannen ved årsskiftet, og går nå inn til fylkesrådet til behandling.

En har all grunn til å tro at denne viktige sak vil bli løst.

Samorganisasjonen sendte også samme henstilling til fylkesmannen i Nordland fylke, men denne har hittil ikke gitt noe svar.

I nemnda for Nord-Trøndelag Yrresskoler har Samorganisasjonen vært representert ved den kommissariske formann Sverre Ramberg.

Når det gjelder yrkesopplæringen for skogsarbeiderne i Namdal, så er denne nå kommet godt i gang. Det lyktes nemlig i år å reise de nødvendige midler, slik at kursene kunne komme i gang på et tidligere tidspunkt, og vil fortsette ut sesongen.

Disse kurser omfattes med stor interesse, og det er å håpe at en kan få anledning til å bygge videre på dette grunnlag.

Kursene ledes og drives av Namdal Skogselskap.

Det er søkt om å sette i gang slike kurser også i Helgeland, men de er ennå ikke kommet i gang.

Arbeidssituasjonen.

I likhet med siste delen av foregående år har også 1941 vært preget av et intens arbeidsliv. Særlig ved jernbaneanleggene og det tyske militære og anleggsarbeid.

Med de til dels store ansamlinger av folk på enkelte arbeidsplasser, har det ikke vært til å unngå at visse vanskeligheter har vært til stede. Særlig har husværet for arbeiderne vært ytterst slett, og matforsyningen har også hatt sine store vanskeligheter å få løst, noe som i første rekke må tilskrives at en ikke har sørget for forsyninger samtidig med tilstrømmingen av folk.

Hva matforsyningen angår, så har Samorganisasjonen på et tidlig tidspunkt satt seg i forbindelse med myndighetene, og det har på den måten lyktes å få en del forbedringer.

Alt i alt kan det sies at året 1941 har vært et godt arbeidsår — kanskje det beste på flere år innen Samorganisasjonens område. En har håp om at dette vil fortsette også i det nye år, selv om det på enkelte områder vil finne sted en stans, er det mange andre muligheter for et rikt arbeidsliv at en har grunn til å håpe det beste.

Nordland faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 153 foreninger med et samlet medlemstall av 8 102. Ved årets utgang var tilsluttet 119 foreninger og det samlede medlemstall var 6 442.

Ingen nye foreninger er tilmeldt.

Disse foreningene er utmeldt i 1941:

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

Glomfjord Handels- og Kontorfunksjonærforening, Rognan Handels- og Kontorfunksjonærforening, Stokmarknes Handelsfunksjonærforening, Sortland Handelsfunksjonærforening.

Norsk Arbeidsmannsforbund:

Holandsfjord Veiarbeiderforening, Beiarn Arbeidsmannsforening, Fauske og omegn Arbeiderforening, Vidrek og Sjomnes Veiarbeiderforening, Skarberget og Setran Veiarbeiderforening, Evenes Veiarbeiderforening, Tjelsund Veiarbeiderforening, Svolvær Arbeidsmannsforening, Austnesfjord Veiarbeiderforening, Veiarbeiderforeningen «Sjellhammeren», Buksnes og Hol Veiarbeiderforening, Kabelvåg Arbeiderforening, Hadsel Veiarbeiderforening, Sortland Veiarbeiderforening, Frøskeland-Myre Veiarbeiderforening, Sørbygda Veiarbeiderforening, Sigerfjord Arbeidsmannsforening.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Narvik Sjøfær- og Transportforening, Lødingen Transportarbeiderforening, Skrova Fiskearbeiderforening, Borge Fiskearbeiderforening, Sund Transportarbeiderforening, Værøy Fiskearbeiderforening, Bø Fiskearbeiderforening.

Narvik Baker- og Konditorsvenners Forening (Norsk Baker- og Konditorforbund), Narvik typografiske Forening (Norsk Centralforening for Boktrykkere), Ankenes Trearbeiderforening (Norsk Treindustriarbeiderforbund), Sigerfjord Sildoljearbeiderforening (Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund), Norsk Sjømannsforbund avd. 22 Svolvær.

Bødø og Røsvik Veiarbeiderforening har lovt å ordne sine kontingentforpliktelser til Samorganisasjonen. Ankenes Trearbeiderforening er oppløst. De øvrige foreninger har etter gjentatte henvendelser ikke svart, så vi anser ikke å regne med dem på det nåværende tidspunkt, da forholdet er det for de flestes vedkommende at medlemmene er spredt ut over hele det vidstrakte fylke på andre arbeidsplasser, uten å tenke på sitt medlemskap i foreningen.

Det har vært holdt 8 møter i forretningsutvalget og 8 andre møter.

Den 27. november ble det holdt tillitsmannsmøte i Svolvær, og den 3. desember tillitsmannsmøte i Bødø, hvor Landsorganisasjonens nye Nord-Norges-sekretær var til stede og holdt foredrag om nyordningen i Landorganisasjonen.

Samorganisasjonen har medvirket ved forhandling om revisjon av overenskomster. Den har vært representert ved meklingen med fisketilvirkerne i Lofoten og Vesterålen omfattende 354 bedrifter. Det er forhandlet i 4 tvistesaker og ført en arbeidsrettssak.

Samorganisasjonens tillitsmenn har i alt deltatt i 11 forhandlingsmøter, 4 meklingsmøter og ført en arbeidsrettssak.

Nordmøre faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 85 foreninger med et samlet medlemstall av 3850. Ved årets utgang var tilsluttet 75 foreninger og det samlede medlemstall var 3218.

Disse foreningene er tilsluttet Samorganisasjonen: Lesund Hermetikkarbeiderforening (Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund), Fryseriarbeidernes Forening (Norsk Transportarbeiderforbund). Disse 2 foreningene har tilsammen 48 medlemmer.

I årets løp er disse foreningene uttrådt:

Hotell- og Kafépersonalets Forening (Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund), Arbeidsløses forening.

Norsk Transportarbeiderforbund: Dale Fiskarbeiderforening, Kirkelandets Fiskarbeiderforening, Nordlandets Fiskbergarbeiderforening, Innlandets Fiskbergarbeiderforening, Aspøya Fiskbergarbeiderforening, Bergsøya Fiskbergarbeiderforening, Bruhagen Fiskbergarbeiderforening.

Bremsnes Bygningsarbeiderforening (Norsk Bygningsarbeiderforbund).

De endrede arbeidsmuligheter etter 9. april må ansees å være årsaken til disse foreningers uttrede. Det kan opplyses at disse foreningene trådte ut 1. halvår 1941. Ingen foreninger står utafor Samorganisasjonen.

Det har i det forløpne år vært holdt 28 møter i forretningsutvalget, 3 felles fagforeningsstyremøter og 5 andre fellesmøter. I alt 36 møter.

Både i Kristiansund og i distriktet forøvrig er det holdt mange møter med sikte på agitasjon, opplysning og organisasjonsvirksomheten.

Det ble holdt tillitsmannskonferanser i Kristiansund og Tingvoll den 23. og 24. november 1941. Til begge møter var det meget godt frammøte.

Samorganisasjonen har i året 1941 vært meget virksom med hensyn til forskjellig arbeid for forbund og foreninger. Det har vært ført tvistesak mellom Sveggen Fagforening og Fiskebergarbeiderforeningen i Bremsnes mot fisketørkerne i Ramsøy og Bjørnvik om underbetaling. Saka ble oversendt til departementet, og departementets uttalelse gikk i arbeidernes favør, og de fikk etterbetaling fra 1. januar 1941.

Likewise har det vært ført andre tvistesaker og ordnet opp i uoverensstemmelser.

Krigsutbruddet og branden i Kristiansund i april 1940 har forårsaket store forskyvninger innen arbeiderorganisasjonene i Kristiansund. Således er en del fagforeninger opphørt, atter andre mistet en del medlemmer på grunn av medlemmenes overgang til andre yrker. Men stort sett kan man si at forholdene nå ved utgangen av 1941 — alt tatt i betraktning — atter har bedret seg. Innbetaling av kontingent til Samorganisasjonen er normal.

Yrkesopplæring og bedriftsforpleining står en del tilbake på grunn av de ekstraordinære forhold i Kristiansund. En har besluttet å fremme disse ting med kraft så snart råd er.

Opland faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 195 foreninger med et samlet medlemstall av 9 656 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 187 foreninger og det samlede medlemstall var 8 878.

Otta Handel- og Kontorfunksjonærers Forening er ny og tilsluttet Samorganisasjonen. Den har 7 medlemmer.

I årets løp er disse foreninger uttrådt: Heidal Vegarbeiderforening, Røn Vegarbeiderforening, Vinstra—Kampeseter Vegarbeiderforening, Sør-Fron Vegarbeiderforening, Fåvang Sagarbeiderforening, Gjøvik Slakter- og Pølsemakerforening, Gjøvik Tekstilarbeiderforening, Gjøvik Presseforening og Gjøvik Arbeidsløses Forening.

Det står ingen forening utafor Samorganisasjonen.

Det har vært holdt 1 representantskapsmøte, 8 møter i forretningsutvalget.

I tiden 10. september til 9. november holdt Samorganisasjonen orienterende møter med samtlige avdelingsformenn innen Opland.

Den kommissariske formann har deltatt i nesten alle forhandlinger som har vært ført siden 10. september 1941. Det kan bemerkes at de fleste forhandlinger har vært ført for skog- og landarbeidere.

Da det gamle personalet ved Samorganisasjonens kontor har fratrådt sine stillinger, er beretningen skrevet etter det materiell som har vært i arkivet.

Heidal Vegarbeiderforening, Gjøvik Presseforening og Gjøvik Arbeidsløses Forening med tilsammen 54 medlemmer skulde vært strøket i 1940. Det samlede medlemstall var således pr. 31. desember 1940 9 602.

Oslo og Akershus faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 415 foreninger og et samlet medlemstall på 93 407. Ved årets utgang var tilsluttet 401 forening med et samlet medlemstall på 87 832.

Som ny forening er tilmeldt avd. 103, Moreppen (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund).

Disse foreningene er uttrådt i årets løp: Ski og As Meieriarbeiderforening (Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund), Arbeiderbladets redaksjonsgruppe (Arbeidernes Presseforbund), Grorud Skog- og Landarbeiderforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Ski Transportarbeiderforening (Norsk Transportarbeiderforbund), Skotøyarbeidernes Forening, Drøbak (Norsk Skotøyarbeiderforbund), Oslo og Omegns Sykepleierforening (Norsk Kommuneforbund), Revy,-

Cabaret- og Artistforening, Nordstrand Hushjelpforening, Bærum Hushjelpforening, Skedsmo Landarbeiderforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Frogner Skog- og Landarbeiderforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Avd. 578 Opakermoen (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Asak Sandforenings Fagforening (Norsk Skog- og Landarbeiderforbund), Oslo og Aker Arbeidsløses Forening, Lillestrøm Arbeidsløses Forening.

I årets løp har vært holdt 3 representantskapsmøter, 2 styremøter, 3 distriktsmøter, 19 forretningsutvalgsmøter.

Samorganisasjonen har vært de stedlige avdelinger behjelpelig med disse forhandlinger: 1. Lønnsforhandlinger for veiarbeiderne. 2. Tvist for Avisselegernes Forening—Narvesens Kioskkompani. 3. Avisbudenes Forening—Aftenposten m. fl. 4. Arbeidsfordelingen på brygga.

Den 10. september fratrådte formannen Gunnar Disenåen og sekretær Kåre Haugen sine stillinger i Samorganisasjonen. Bjørn Lageråen ble oppnevnt som ny formann og M. Rønning ble sekretær.

Den 12. september 1941 søkte sekretær Stav om å bli løst fra sin stilling som Samorganisasjonens sekretær.

Rogaland faglige Distriktsorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 137 foreninger med 14 727 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 136 foreninger med 13 575 medlemmer.

Disse foreninger er tilmeldt: Brusand Jernbanearbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Jærens Jernbanearbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Egersund Handel- og Kontorfunksjonærforening (Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund). Disse har et samlet medlemstall på 155.

I årets løp er disse foreninger uttrådt: «1ste Mai» Redaksjonsgruppe (Arbeidernes Presseforbund), Haugesund avd. av Arbeidernes Presseforbund, Bryn Bygningsarbeiderforening (Norsk Bygningsarbeiderforbund), Dirdal Vegarbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Hesja Kvartsbrudds Arbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund), Vigsnes Gruvearbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund).

Alle foreninger i distriktet står tilsluttet Samorganisasjonen.

Det har i årets løp vært holdt 14 styremøter, 1 distriktsmøte, 2 felles fagforeringsmøter, 2 agitasjonsmøter, samt 6 møter i opplysningsnemnda.

Samorganisasjonen har deltatt i forhandlinger rundt om i distriktene.

Romsdal faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse 33 foreninger med et samlet medlemstall på 1 275. Ved årets utgang var tilsluttet 39 foreninger og det samlede medlemstall var 1 395.

Som ny forening er tilmeldt Aukra Anleggsarbeiderforening (Norsk Arbeidsmannsforbund). Foreningen hadde ved starten 110 medlemmer.

I årets løp er ingen foreninger utmeldt.

I 1941 har vært holdt 21 møter i forretningsutvalget, 1 årsmøte samt 4 agitasjonsmøter.

Samorganisasjonen har vært forbundene behjelpelig ved forskjellige forhandlinger og konflikter, bl. a. ved Kleive Bødkerforening vedrørende lønn m. v., samt for Arbeidsmannsforbundet: Bud Veiarbeiderforening om etterbetaling av lønn, verkstygodtgjørelse, ferie etc. Bekledningsarbeiderforbundet: Molde Konfeksjonsarbeiderforening—mellom mestrene i Molde. Transportarbeiderforbundet: Forhandlinger mellom Molde Transportarbeiderforening og Romsdals Sals- og Kjøpelag. Bygningsarbeiderforbundet: Forhandlinger med byggmester E. Flåte og Molde Bygningsarbeiderforening angående etterbetaling av lønn, ferie og overtidsbetaling.

Disse sakene er alle ført til et godt resultat for arbeiderne, unntatt er saka vedrørende mellom mestrene, som går til Herredsretten.

Etter 9. september har arbeidet vært drevet så *intens*t som det etter forholdene har vært mulig.

Sunnmøre faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 77 foreninger med et samlet medlemstall av 4000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 70 foreninger med 4000 medlemmer.

Disse foreningene er tilmeldt: Aukra Anleggsarbeiderforening (Arbeidsmannsforbundet), Bilarbeidernes Gruppe (Jern- og Metallarbeiderforbundet). Nyorganisering er også foretatt i hotell- og kaféyrket og for spåfører og lagerarbeidere. Tilsammen har disse nye foreninger 157 medlemmer.

Disse foreningene er uttrådt i 1941: Sykkylven Veiarbeiderforening, Stranda Veiarbeiderforening, Ørsta Veiarbeiderforening, Vartdal Veiarbeiderforening, Bratvåg og Strømmen Veiarbeiderforening, Ørskog- og Stordal Veiarbeiderforening, Hareid og Ulstein Veiarbeiderforening, Herøy og Leikong Veiarbeiderforening, samtlig er tilsluttet Arbeidsmannsforbundet.

Grunnen for uttreddelsen er nærmest den at arbeiderne er reist på anleggsarbeid på forskjellige steder i landet.

Samlet medlemstall på de utgåtte foreninger er 166.

I årets løp har vært holdt 1 representantskapsmøte, 2 distriktsmøter, 22 møter i forretningsutvalget, 6 protokollmøter med den nye formann, 2 tillitsmannsmøter, samt agitasjonsmøter rundt om i distriktet.

Samorganisasjonen har vært forbundene behjelpelig ved forskjellige forhandlinger i byen og på forskjellige steder i distriktet.

Agitasjon har særlig vært drevet i disse yrkene: Margarinselgerne, pleiepersonalet på sykehuset, møbelarbeiderne, vei- og anleggsarbeiderne, hotell- og kaféarbeiderne, sjåførene og lagerarbeiderne, bygningsindustrien, bilarbeiderne. Resultatet av agitasjonen var en del nyorganisasjon i de forskjellige yrker.

Sørlandets faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 41 foreninger med et samlet medlemstall på 7 252. Ved årets utgang var tilsluttet 115 foreninger med 6 526 medlemmer. Hertil kommer avd. 9 Kristiansand og avd. 39 Farsund, som er tilsluttet Sjømannsforbundet; disse foreninger har om lag 700 medlemmer. I Vest-Agder er også en god del hvilende foreninger — skog- og land og veiarbeiderforeninger.

I årets løp er disse foreninger uttrådt av Samorganisasjonen: Vilevatn-Kvina Veiarbeiderforening (Arbeidsmannsforbundet), Søgne Karosseriarbeiderforening (Jern- og Metallarbeiderforbundet). Medlemmene av disse foreningene er reist til andre steder av landet.

Kristiansands Bytjenestemannsforening med ca. 60 medlemmer er ikke tilsluttet Samorganisasjonen.

I 1941 har det vært holdt 1 møte i representantskapet, 1 distriktsmøte, 2 felles fagforeningsstyremøter samt 13 møter i forretningsutvalget.

Samorganisasjonen har vært forbundene behjelpelig med 6 større og en del mindre tvister som er løst. Det er ført 10 forhandlinger, 4 meklingsmøter, 21 agitasjonsmøter og 1 større tillitsmannsmøte i Kristiansand.

Angående lønnsforholdet: I forretningsutvalgets møte den 22. april 1941 ble besluttet: «Etter søknad fra de lønnede tillitsmenn besluttet forretningsutvalget, på grunn av dyrtiden, å innvilge at det utbetales 1 måneds forskudd, samt at lønnen utbetales slik, at tillitsmennene til enhver tid har 1 måneds forskudd.»

Telemark faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 202 foreninger med et samlet medlemstall av 12 958 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 180 foreninger med et samlet medlemstall av 11 655.

Disse foreningene er tilmeldt Samorganisasjonen: Notodden Bekledningsarbeiderforening (Norsk Bekledningsarbeiderforbund), Skiens Stenindustriarbeiderforening (Norsk Stenindustriarbeiderforbund). Disse 2 foreningene har tilsammen 16 medlemmer.

Disse foreningene er uttrådt: Avisbudenes Forening, Skien, Avisbudenes Forening, Porsgrunn, Bamble Arbeidsmannsforening av N. A. F., Norsk Sjømannsforbunds avd. Kragerø, Kragerø avd. av Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund, Kvitseid kommunale Tjenestemannsforening (N. K. F.), Lårdal Ullspinneriarbeiderforening (N. T. F.), Bø Veiarbeiderforening (N. A. F.), Seljord Arbeidsmannsforening (N. A. F.), Fjågesund og Bergsto Skog- og Landarbeiderforening (N. S. L. F.), Rjukan Transportarbeiderforening (N. T. F.), Avisbudenes Klubb, Rjukan, Hushjelpens Forening, Rjukan, Hjuksebø og Tinnegrend Skog- og Landarbeiderforening (N. S. L. F.), Avisbudenes Forening, Notodden, Nes Skog- og Landarbeiderforening (N. S. L. F.), Seterbø Skog- og Landarbeiderforening (N. S. L. F.), Hushjelpens Forening, Notodden, Skiens Arbeidsløses Forening, Porsgrunn Arbeidsløses Forening, Skotfoss Arbeidsløses Forening, Notodden Arbeidsløses Forening.

Utenfor Samorganisasjonen står Skiens avd. av Norsk Postforbund med 21 medlemmer, Porsgrunns Murerforening med 15 medlemmer (Norsk Murerforbund).

Møter.

Det er i året holdt 2 møter i Samorganisasjonens styre og 13 møter i forretningsutvalget.

De faglige utvalg.

Skien: Det er holdt 3 fellesmøter av styrene for fagforeningene i Skien og omegn, et møte av fagforeningenes formenn og et tillitsmannsmøte.

Porsgrunn: Det er holdt 3 møter i arbeidsutvalget, et fellesmøte av styrene og et tillitsmannsmøte.

Brevik: Det er holdt et fellesmøte av fagforeningenes styrer og et tillitsmannsmøte.

Kragerø: Det er holdt 3 møter i arbeidsutvalget, et fellesmøte av fagforeningenes styrer og et tillitsmannsmøte.

Rjukan: Det er holdt 4 møter i arbeidsutvalget, 2 fellesmøter av fagforeningenes styrer og et tillitsmannsmøte.

Notodden: Det er holdt 4 møter i arbeidsutvalget, et fellesmøte av fagforeningenes styrer og et tillitsmannsmøte.

Ulefoss: Utvalget har sammenkalt et fellesmøte av sliperarbeiderne, et agitasjonsmøte av bygningsarbeidere og et tillitsmannsmøte.

De yrkesmessige samarbeidskomiteer.

Samorganisasjonen har sammenkalt til 7 møter i Papirarbeidernes samarbeidskomité, 6 møter i Hydroarbeidernes, 4 møter i Veiarbeidernes, 3 møter i Fløtningsarbeidernes, 2 møter i Jernarbeidernes, 2 møter i Sagbruksarbeidernes og et møte i Transportarbeidernes.

I Bygningsarbeidernes Industrigruppe er sammenkalt 2 møter.

Administrasjon.

Samorganisasjonens forretningsutvalg har i 1941 behandlet 114 protokollerte saker. Der er mottatt 671 skrivelser og telegrammer og utsendt 723. Videre er utsendt 12 forskjellige rundskriv til fagforeningene.

Lokale forhandlinger.

Kjøpmann Fosli, Dalen, Telemark. Den 17. juni ble holdt forhandlinger med kjøpmann Fosli, Dalen, Telemark, angående lønnsvilkårene for bakersvend Einar Strand. Det ble oppnådd enighet om en lønnsgodtgjørelse av kr. 7.00 pr. uke fra og med den 21. juni 1941.

Ingeniør Trondsens anlegg, Bamble. Den 18. oktober ble holdt forhandling med ingeniør Trondsens tyske militære bygge- og anleggsarbeider i Bamble angående tidsspille. Saken ble ordnet i overensstemmelse med riksavtalen.

Myrens Tresliperi, Løvenskiold. Etter oppdrag av Norsk Papirindustriarbeiderforbund ble det den 21. oktober holdt forhandling for Myrens Tresliperi, gods-eier Løvenskiold, Fossum, angående akkordarbeid for kubbkapping. Det ble oppnådd enighet om en akkordtariff som ble gjort gjeldende den 1. juni 1942.

Skien Folkerestauranter A/S. Den 24. oktober ble holdt forhandlinger med Skien Folkerestauranter A/S angående kelnerstillingen og for lite utbetalt overtid på Centrumscafeen. Det ble oppnådd enighet om overtidsspørsmålet, men kelner-saken ble henvist til arbeidsrett.

Brevik kommune. Den 27. november ble holdt forhandling med Brevik kommune angående lønnsforhøyelse for timebetalte arbeidere og for kihopersonalet. Det ble oppnådd enighet med de kommunale forhandlere om en lønnsforhøyelse, og saken oversendt til myndighetene til godkjenning.

Entreprenør Drechslers anlegg i Langesund. Den 21. november ble holdt forhandling på Samorganisasjonens kontor i Skien med entreprenør Thor R. Drechslers tyske militære anlegg i Langesund. Møtet, som ble ledet av Samorganisasjonens kommissar Sig. Keim, var meget omfattende, idet det møtte 4 forhandlere for Drechsler og 8 for arbeiderne. Saken gjaldt i alt 5 tvistespørsmål. Unntatt et par saker som nærmere skulde undersøkes, ble spørsmålene ordnet på grunnlag av riksavtalen.

Bilruten Skien—Porsgrunn A/S og Ringruten A/S, Skien. Den 2. desember ble holdt forhandling med Bilruten Skien—Porsgrunn A/S og Ringruten A/S, Skien. Saken gjaldt den innskrenkede arbeidstid som følge av ujevn ruteordning. Arbeiderne gjorde krav på full ukebetaling basert på 48 timer pr. uke. På grunn av tidligere praksis anmodet arbeiderne om full lønn under sykdom.

Om disse spørsmål ble det ikke oppnådd enighet, og arbeiderne reiste senere krav til forbundet om at det søkes opptatt nye forhandlinger om revisjon av tariffene, og at de to tariffene for selskapene slås sammen til en tariff.

Skien kommune. Den 29. desember ble holdt forhandling med Skien kommune angående oppsigelse av arbeidere hos bygartneren. Det ble enighet om at arbeiderne skulde fortsette og videre forhandlinger skulde opptas senere.

Telemark fylkes veiarbeidsdrift. Den 30. desember ble holdt konferanse med fylkesmannen og overingeniøren om en lønnsforbedring for veiarbeidere og veivoktere. Saken ble vist imøtekommenhet og det ble lovet at spørsmålet skulde tas opp i fylkets veistyre straks over nyttår. Saken ble samme dag behandlet i Vei-arbeidernes Samarbeidskomité.

Troms faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 82 foreninger med et samlet medlemstall på ca. 5 000. Ved årets utgang var tilsluttet 65 foreninger med 3 843 medlemmer.

Disse foreningene er rekonstruert: Tromsø Hotell- og Restaurantarbeiderforening og Harstad Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforening. Begge etter 9. september 1941. Foreningene var nedlagt i februar 1941. De har 21 medlemmer.

I årets løp er disse foreningene nedlagt: Nordreisa Veiarbeiderforening, Bardu Handelsfunksjonærers Forening, Senjahopens Fiskearbeiderforening, Skånland Veiarbeiderforening, Balsfjord Næringsmiddelarbeiderforening, Tromsø Veivesens Sjøførerforening, Berg Veiarbeiderforening, Arviksand Havneanleggsarbeiderforening, Gryllefjord Arbeidsmannsforening, Målselv Veiarbeiderforening, Harstad avd. av Arbeiderpartiets Presseforbund, Harstad og Omegns Arbeidsløses Forening, Harstad Hotell- og Kaféarbeiderforening, Harstad Baker- og Konditorsvenners Forening, Tromsø avd. av Arbeiderpartiets Presseforbund.

Det er ingen foreninger som står utafor Samorganisasjonen.

Samorganisasjonen har vært de stedlige avdelinger og forbundene behjelpelig med disse forhandlinger og konflikter:

Tromsø Bygningsarbeiderforening og firma I. Austad A/S, hvor firmaet gikk med på en etterbetaling av ca. kr. 100 000.00 til arbeiderne på Bardufoss. Mellom nevnte forening og A/S Tre og Betong, Tromsø, også angående etterbetaling.

Tromsø Restaurantarbeiderforening og Grand Hotell angående brannskade og feriegodtgjørelse samt om oppsigelsespenger. Opprettelse av suppekjøkken på kaia i Tromsø for Transportarbeiderne er gått i orden.

Samorganisasjonen har medvirket til oppretting av fiskearbeidertariffen av april i fjor, som forresten ennå ikke i sin helhet er godkjent av departementet.

Trøndelag faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 259 foreninger med et samlet medlemstall på 14 444. Ved årets utgang var tilsluttet 260 foreninger med et samlet medlemstall på 14 988.

Som ny forening er tilmeldt Rognes Jernbanearbeiderforening med 169 medlemmer.

I årets løp har vært holdt 16 representantskapsmøter og et medlemsmøte. 1 medlemsmøte ble holdt ved Landsorganisasjonens formanns nærvær i Trondheim.

Samorganisasjonen har vært avdelinger og forbund behjelpelig med å ordne opp i mange tvister på en helt tilfredsstillende måte. Av de foreninger som mest har hatt samarbeid med Samorganisasjonene kan vi nevne. Bygningsarbeiderforbundets avdelinger, Transportarbeiderforbundets avd. 26, Murerforbundets avd., Handel- og Kontorfunksjonærforbundets avdeling og Jern- og Metallarbeiderforbundets avdeling.

Den 10. september ble Eilif Langfeldt innsatt som kommissarisk leder av Samorganisasjonen. Formannen, Tømmerås, og sekretær Langhelle sluttet. Samorganisasjonen er senere blitt ledet av herr Langfeldt.

Vestfold faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 166 foreninger med et samlet medlemstall på 17 029 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 166 foreninger med 17 480 medlemmer.

Som ny forening er tilmeldt: Horten Elektrikerforening, avd. 66, Horten. Denne forening har 36 medlemmer.

Vestfoldbanens Anleggsarbeiderforening er overført til Drammen.

I årets løp har vært holdt 2 representantskapsmøter og 8 medlemsmøter, samt 10 agitasjonsmøter. Videre har det vært holdt 1 tillitsmannsmøte for formenn i 100 foreninger. Dette møte ble holdt den 26. oktober 1941.

Samorganisasjonen har vært de stedlige avdelinger og forbundene behjelpelig med forskjellige forhandlinger.

Østfold faglige Samorganisasjon

hadde ved årets begynnelse tilsluttet 282 foreninger med et medlemstall av 25 668. Ved årets utgang var tilsluttet 277 foreninger.

Som nye foreninger er tilmeldt disse: Nøkleby Fagforening (Norsk Høvleri-arbeiderforbund), Halden og Omegns Grubeforening (Norsk Arbeidsmannsforbund). Disse 2 foreninger har 139 medlemmer.

Ved følgende foreninger er det blitt sammenslutning eller de er blitt nedlagt: Haldens Murerforening og Murarbeideres Forening er slått sammen til en forening (Murerforbundet), Osdalen Stenhuggeriforening er overflyttet til Fagerholdt Stenhuggeriforening (Stenindustriarbeiderforbundet), avdeling av Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund i Halden har tre gjenstående medlemmer, som nå er blitt direkte tilsluttet forbundet, Råde Skog- og Landarbeiderforening, Moss og Omegn Skog- og Landarbeiderforening, Skiptvedt Skog- og Landarbeiderforening, Avisbudenes Forening, Sarpsborg, har ikke hatt forbindelse med Samorganisasjonen siden 1937, Melkearbeidernes Forening, Sarpsborg, (bedriften nedlagt, arbeiderne søkt seg annet arbeid).

Utafor forbundet står disse foreningene: Borregård Funksjonærforening, Borregård Formann- og Verksmesterforening, Hafslund A/S Funksjonærforening.

I årets løp er det blitt holdt 16 møter, 4 distriktsmøter og 25 agitasjonsmøter. Likeså er det i den tidligere opplysningskomité blitt holdt en del møter. Etter overtakelsen den 10. september 1941 av N. S. har Samorganisasjonen ved enhver anledning drevet opplysningsvirksomhet.

Samorganisasjonen har i 1941 i stor utstrekning ført forhandlinger for forbund og avdelinger. I alt har det vært holdt 19 møter hvor lønsspørsmålet har vært til behandling. Dessuten har det vært holdt flere møter for å få rettet på forskjellige arbeidsforhold.

III. STATISTISK OVERSIKT FOR 1941

I dette avsnittet er det gitt en oversikt over årets virksomhet med omsyn til tariff- og medlemsbevegelsen m. v. statistisk belyst.

Følgende tabeller er tatt med:

1. Tariffenes utløpstider samt tariffrevisjoner: 2 tabeller.
2. Avdelings- og medlemsbevegelsen: 3 tabeller.
3. Tapte arbeidsdager: 1 tabell.

I. Tariffens utløpstider.

Tabell I er utarbeidet etter forbundenes oppgaver. Alle tariffers gjeldende ved utgangen av 1941 er fordelt kvartalsvis etter utløpstiden.

Tabellen viser at de fleste tariffers har utløpstid 2. kvartal 1942, nemlig 2141 tariffers omfattende 75 879 arbeidere, hvorav 66 381 organiserte. Første kvartal 1942 viser også et stort tall, nemlig 1237 tariffers omfattende 110 443 arbeidere, hvorav 98 993 organiserte. I tredje kvartal 1942 løper det ut 1132 tariffers omfattende 67 381 arbeidere, hvorav 56 883 organiserte, og i fjerde kvartal 1942 løper det ut 846 tariffers omfattende 26 967 arbeidere, hvorav 23 583 organiserte. 3 tariffers omfattende 390 arbeidere, hvorav 137 organiserte, har utløpstid fjerde kvartal 1943, og 1 tariff omfattende 400 arbeidere, hvorav 100 organiserte, løper ut i 1944. Tabellen viser videre at for 375 tariffers omfattende 23 021 arbeidere, hvorav 21 767 organiserte, er utløpstiden ubestemt, ut driftsåret e. l., og 18 tariffers omfattende 3130 arbeidere, hvorav 2336 organiserte, var ikke avgjort ved årets utgang.

Det samlede antall tariffers meldt til Landsorganisasjonen er 5753 omfattende 307 611 arbeidere, hvorav 270 180 organiserte.

II. Tariffrevisjoner.

Tabell II er også utarbeidet etter forbundenes oppgaver. I de tilfelle hvor det samlede arbeidertall ikke er oppgitt, er oppgavene over de organiserte brukt.

Tabellen atskiller seg en del fra fjorårets.

Arbeidertallet er i år tatt med også for prolongerte og nyopprettede tariffier.

I år viser tabellen også antall reviderte tariffier med antall arbeidere og antall organiserte, mens man i fjorårets tabell hadde en kolonne for antall tariffier i alt, og for å få fram antall reviderte tariffier måtte da de prolongerte og nyopprettede trekkes fra.

«Lønnstillegg» («Lønnsreduksjon») er spesifisert i «Alminnelig tillegg», «Dyrtidstillegg» og «Akkordtillegg», mens fjorårets tabell var spesifisert i «Dyrtidstillegg» og «Akkordtillegg» ved siden av at den hadde en kolonne for «Lønnstillegg i alt».

Nye tariffier kommer ikke med under «Overtid» og «Ferie», men er tatt med under «Lønnstillegg» («Lønnsreduksjon») i de tilfelle hvor forbundet har oppgitt dette.

245 tariffier (omfattende 28 869 organiserte arbeidere) ble revidert.

31 tariffier (omfattende 2314 organiserte) ble prolongert uforandret.

Det ble opprettet 138 nye tariffier omfattende 1680 organiserte arbeidere.

255 tariffier med 24 754 organiserte har fått alminnelig lønnstillegg, 131 tariffier med 3285 organiserte har fått dyrtidstillegg, og 30 tariffier med 17 480 har fått akkordtillegg.

Videre viser tabellen at 1 tariff med 8 organiserte arbeidere har fått tillegg i overtidsprosentene, og 2 tariffier omfattende 35 organiserte har fått lengere ferie. 11 tariffier med 686 organiserte har ikke oppgitt noe om overtidbetalingen, og 6 tariffier med 126 organiserte har ikke oppgitt noe om ferie.

III. Avdelings- og medlemsbevegelsen.

Ved utgangen av 1940 sto 35 forbund tilsluttet Landsorganisasjonen med et samlet medlemstall på 306 341 fordelt på 3556 avdelinger.

Den 31. desember 1941 sto 35 forbund med et antall av 293 774 medlemmer fordelt på 3330 avdelinger tilsluttet Landsorganisasjonen.

Tabellene III, IV og V viser medlemsbevegelsen i 1941.

Tabellene III og IV viser organisasjonsforholdene ordnet geografisk.

For samtlige *byer* under ett viser tabellen et medlemstall på 205 690, hvilket er en nedgang på 5392 fra forrige år, eller 2.6 %. For *landdistriktene* viser tabellen et medlemstall på 87 158, en nedgang på 7143 fra forrige år, eller 7.6 %.

Medlemmene på *Svalbard*, som er oppført for seg sjøl, viser et medlemstall på 305, en oppgang på 17 fra i fjor, eller + 5.9 %.

Direkte medlemmer i 1941 er 621. Nedgangen fra forrige år er 49 eller 7.3 %.

Av tabell V framgår medlemstallets forandring sammenliknet med foregående år. Tabellen som bygger på forbundenes årsrapporter viser et samlet antall medlemmer ved årets utgang på 293 774. Det vil si en nedgang i medlemstallet fra året før med 12 567 eller $\div$ 4.1 %. Videre viser tabellen at det er 101 345 halvtbetalende medlemmer. Av rubrikk 13 ser vi videre at det er 49 960 kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen, eller 17 %.

*Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1923—1941.*

31. desember 1923	85 599 medl.	31. desember 1932	153 374 medl.
—»— 1924	92 767 »	—»— 1933	157 524 »
—»— 1925	95 931 »	—»— 1934	172 513 »
—»— 1926	93 134 »	—»— 1935	224 340 »
—»— 1927	94 154 »	—»— 1936	276 992 »
—»— 1928	106 182 »	—»— 1937	323 156 »
—»— 1929	127 017 »	—»— 1938	344 795 »
—»— 1930	139 591 »	—»— 1939	356 796 »
—»— 1931	144 595 »	—»— 1940	306 341 »
		—»— 1941	293 774 »

IV. Tapte arbeidsdager.

Tabell VI inneholder oppgave over tapte arbeidsdager på grunn av «mangel på arbeid», «sykdom», «reduisert arbeidstid», «A. T.» og «andre årsaker».

Ledighetstabellen omfatter 28 forbund med et gjennomsnittlig medlemstall av 267 666.

Følgende forbund har ikke sendt inn oppgave over tapte arbeidsdager: Kystloslaget, Lokomotivmannsforbundet, Musikerforbundet, Postforbundet, Sjømannsforbundet, Skog- og Landarbeiderforbundet og Stenindustriarbeiderforbundet.

De innsendte ledighetsoppgaver viser samlet 14 101 869 tapte arbeidsdager, eller i alt 52.7 tapte arbeidsdager pr. medlem.

For året 1940 var det beregnede antall tapte arbeidsdager pr. medlem 78.3.

Ledighet på grunn av «mangel på arbeid» er etter oppgavene 38.3 dager pr. medlem. I 1940 var det 63.2 tapte dager pr. medlem.

Ledighet på grunn av «sykdom» viser 8.2 tapte dager pr. medlem. I 1940 var tallet 7.8. Den største ledighet på grunn av «sykdom» viser Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund, Centralforeringen for Boktrykkere og Tekstilarbeiderforbundet med henholds-

vis 20.8, 18.3 og 17.4 tapte arbeidsdager pr. medlem. På grunn av «reduisert arbeidstid» er det 3.0 tapte arbeidsdager pr. medlem.

De forbund som har størst antall tapte arbeidsdager under denne gruppe er Norsk Skotøyarbeiderforbund, Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund med henholdsvis 114.4, 33.3 og 32.3 tapte arbeidsdager pr. medlem.

Antall tapte arbeidsdager på grunn av «A. T.» viser 0.2 dager pr. medlem, og 3.0 tapte arbeidsdager pr. medlem skyldes «andre årsaker».

Etter oppgavene har Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund den største ledighet med 88.1 tapte arbeidsdager pr. medlem på grunn av «mangel på arbeid» — dernest følger Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund med 71.1, Norsk Tekstilarbeiderforbund med 67.8 og Norsk Transportarbeiderforbund med 67.2 tapte arbeidsdager pr. medlem.

Laveste antall tapte arbeidsdager på grunn av mangel på arbeid finner vi hos Gullsmedarbeiderforbundet med 0.6 dager pr. medlem og i Formerforbundet med 3.6 dager pr. medlem.

V. Tillitsmenn og funksjonærer.

I året 1941 hadde 35 forbund og Landsorganisasjonen 128 tillitsmenn og 203 funksjonærer.

I 1940 hadde 35 forbund og Landsorganisasjonen i alt 131 tillitsmenn og 180 funksjonærer.

IV. TABELLARISKE OVERSIKTER

Tabell I

Tariffer ved utgangen av 1941 for-

Løpenummer	Forbund	Ikke avgjort ved årets utgang			1 9 4 2											
					1. kv.			2. kv.			3. kv.			4. kv.		
					Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere	
		I alt	Org.	I alt		Org.	I alt		Org.	I alt		Org.				
1	Arbeidsmannsforbundet . .	—	—	—	27	13777	9004	92	3462	2727	95	1588	1365	28	1463	870
2	Baker- og Konditorforbundet	—	—	—	3	32	26	61	2998	2511	6	48	39	2	15	15
3	Beklædningsarbeiderforb. .	1	214	162	16	1274	1115	75	1534	1330	150	5279	4606	9	513	446
4	Bokbind- og Kartonnasjef.b.	—	—	—	2	2458	2458	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Bygningsarbeiderforbundet *	7	529	508	173	19487	19055	177	8249	8121	20	308	299	9	703	700
6	Centralfor. for Boktrykkere	—	—	—	2	3450	3450	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	—	—	—	20	329	280	47	2194	1944	49	782	690	16	293	231
8	Formerforbundet	—	—	—	18	2644	2639	—	—	—	1	92	92	—	—	—
9	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	725	709
10	Handels- og Kontorf.sj.forb.	—	—	—	284	3864	3325	534	10209	8469	131	1894	1553	144	1912	1471
11	Hotell- og Restaur.arb.forb.	2	16	14	63	564	463	67	575	437	63	593	418	78	5235	4191
12	Høvleriarbeiderforbundet .	—	—	—	27	586	416	80	3278	2840	54	1889	1281	35	741	596
13	Jern- og Metallarbeiderforb.	—	—	—	165	25441	23936	165	3205	2949	21	919	887	9	149	127
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	6	4482	4476	3	47	47	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarb.forbund	—	—	—	37	1682	1521	86	5507	4956	47	7254	6546	81	4319	3900
16	Kjøttindustriarbeiderforb. .	—	—	—	71	1168	1165	18	103	103	22	233	231	18	162	162
17	Kommuneforbundet	—	—	—	76	11769	10950	318	8911	8268	261	4522	4171	52	778	699
18	Kystloslaget**	—	—	—	1	453	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Litografisk og Kjemigr. forb.	—	—	—	7	898	898	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmannsforbundet .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	82	82	—	—	—
21	Murerforbundet	—	—	—	—	—	—	29	3379	3379	2	40	40	—	—	—
22	Musikerforbundet	—	—	—	1	5	5	2	40	40	4	27	27	8	232	231
23	Nærings- og Nyd.m.arb.forb.	2	10	9	26	371	338	101	9361	7782	46	2900	2379	75	1894	1530
24	Papirindustriarbeiderforb. .	—	—	—	4	125	105	5	604	604	14	13897	13310	1	34	30
25	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet*** . . .	—	—	—	23	—	—	12	—	—	4	—	—	1	—	—
27	Skinn- og Lærarbeiderforb.	—	—	—	—	—	—	25	1175	1175	10	529	478	2	20	14
28	Skog- og Landarbeiderforb.	3	2300	1600	4	2260	1890	1	100	71	2	21500	16000	—	—	—
29	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	34	4130	3741	3	104	96	2	51	37	1	8	8
30	Stenindustriarbeiderforb. .	—	—	—	1	30	30	4	2210	1291	2	175	140	—	—	—
31	Tekstilarbeiderforbundet .	2	45	27	22	6348	5161	7	995	707	2	124	27	2	16	14
32	Telegraf- og Telefonforb. .	—	—	—	6	102	94	21	2026	1526	14	520	464	4	34	34
33	Transportarbeiderforb. ****	—	—	—	92	1485	1348	166	2607	2574	75	1187	907	254	7329	7280
34	Treindustriarbeiderforb. . .	1	16	16	26	1229	1025	38	1511	1242	34	948	814	16	392	325
35	Tobakkarbeiderforbundet .	—	—	—	—	—	—	4	1495	1194	—	—	—	—	—	—
Tilsammen		18	3130	2336	1237	110443	98993	2141	75879	66381	1132	67381	56883	846	26967	23583

* Arbeidertallet på anleggene kan ikke oppgis. ** For en tariff med ubestemt utløpstid kan ikke arbeidertallet oppgis. *** Arbeidertallet kan ikke oppgis. Bare innenriksfartens tariffer er tatt med. **** For en tariff med utløpstid 4. kvartal 1942 kan ikke arbeidertallet oppgis.

delt forbundsvis etter utløpstid.

1943												1944			Ubestemt, ut sesongen, ut driftsåret			I alt			Løpenummer
1. kv.			2. kv.			3. kv.			4. kv.												
Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		Tariffer	Arbeidere		
	I alt	Org.		I alt	Org.		I alt	Org.		I alt	Org.		I alt	Org.		I alt	Org.		I alt	Org.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	390	137	1	400	100	32	3534	3433	278	24614	17636	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72	3093	2591	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	155	152	253	8969	7811	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2458	2458	4	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	86	66	390	29362	28749	5	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3450	3450	6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	162	154	142	3760	3297	7	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	103	103	21	2839	2834	8	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	725	709	9	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163	1194	1022	1256	19073	15840	10	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	45	36	280	7028	5559	11	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	329	287	217	6823	5420	12	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2434	2171	362	32148	30070	13	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8045	8044	12	12574	12567	14	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	371	347	258	19133	17270	15	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	129	1666	1661	16	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	131	106	730	26111	24194	17	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	453	79	18	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	4	8	902	902	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	82	82	20	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	3419	3419	21	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	304	303	22	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	47	32	253	14583	12070	23	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	260	249	26	14920	14298	24	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	344	344	3	344	344	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	44	-	-	26	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	1724	1667	27	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2000	1500	18	28160	21061	28	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	5	41	4298	3887	29	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2415	1461	30	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	142	105	41	7670	6041	31	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	49	49	48	2731	2167	32	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	3490	3482	649	16098	15591	33	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	91	76	120	4187	3498	34	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1495	1194	35	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	390	137	1	400	100	375	23021	21767	5753	307611	270180	

Tabell II.

Tariffrevisjoner i 1941

Løpenummer	Forbund	Ant. tariffer			Antall arbeidere			Antall organiserte			Lønnstillegg			
		Rev.	Nyoppsett.	Prol.	i rev. tarif.	i ny-oppr. tarif.	i prol. tarif.	i rev. tarif.	i ny-oppr. tarif.	i prol. tarif.	Alm.		Dyrt.till.	
											T.	Org.	T.	Org.
1	Arbeidsmannsforbundet	11	19	-	504	1421	-	354	513	-	18	346	3	41
2	Baker- og Konditorforbundet ..	1	2	-	3	55	-	3	55	-	3	58	-	-
3	Beklædningsarbeiderforbundet.	4	1	1	92	5	30	75	5	30	6	110	1	30
4	Bokbinder-og Kartonnasjearb.f.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet* ..	12	8	-	1023	158	-	973	132	-	19	1105	3	113
6	Centralfor. for Boktrykkere ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Elektriker-og Kraftst.forbundet	1	4	1	15	22	25	13	22	25	5	35	-	-
8	Formerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunk. Forb.	25	21	6	146	61	823	129	53	597	36	130	24	90
11	Hotell- og Restaurantarb.forb.	5	13	3	48	209	36	31	102	33	13	73	4	34
12	Høvleriarbeiderforbundet	2	1	1	62	57	15	62	57	15	3	69	1	15
13	Jern- og Metallarbeiderforb. ..	3	10	2	50	121	96	50	95	90	10	96	5	60
14	Jernbaneforbundet	2	2	-	81	25	-	81	25	-	-	-	4	106
15	Kjemisk Industriarbeiderforb..	36	6	2	1191	106	466	1065	76	423	37	995	3	107
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	2	-	-	6	-	-	6	-	2	6	-	-
17	Kommuneforbundet	55	13	3	2271	86	16	2130	59	14	13	113	58	2095
18	Kystloslaget**	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litograf. og Kjemigr. Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Murerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nærings- og Nydelsesm.arb.forb.	5	9	-	78	98	-	67	73	-	13	139	2	30
24	Papirindustriarbeiderforbundet	1	-	3	40	-	522	40	-	522	1	40	1	40
25	Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet***	5	4	2	96	66	49	96	66	49	5	60	1	22
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	-	2	-	-	145	-	-	95	-	1	5	1	5
28	Skog- og Landarb.forbundet ...	13	-	-	25160	-	-	18890	-	-	13	18815	-	-
29	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Stenindustriarbeiderforbundet .	2	-	-	1600	-	-	738	-	-	1	65	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	6	-	-	134	-	-	113	-	-	5	100	1	13
32	Telegraf- og Telefonforbundet .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet****	33	9	7	3184	152	517	3178	151	516	24	1778	7	260
34	Treindustriarbeiderforbundet ..	23	10	-	1020	112	-	781	95	-	27	616	12	224
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tilsammen	245	138	31	36798	2905	2595	28869	1680	2314	255	24754	131	3285

* Arbeidertallene på anleggene kan ikke oppgis. ** Arbeidertallet kan ikke oppgis. *** Bare innenriksfartens tariffer er tatt med. Krigsrisikotilleggene er ikke tatt med. **** For en tariff kan ikke arbeidertallet oppgis.

avsluttet med følgende resultat:

Lønn.till.		Lønnsreduksjon						Overtidsprosjenter								Ferie								Løpenummer
Akkord		Alm.	Dyr.till.		Akkord		Uforandr.		Øket		Redus.		Ikke op gitt		Uforandr.		Forlen.		Redus.		Ikke oppgitt			
T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.	T.	Org.			
1	185	-	-	-	-	-	-	10	309	-	-	-	1	45	11	354	-	-	-	-	-	1		
		-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-		
2	63	-	-	-	-	-	-	5	105	-	-	-	-	-	5	105	-	-	-	-	-	3		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4		
		-	-	-	-	-	-	12	973	-	-	-	-	-	11	953	1	20	-	-	-	5		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6		
		-	-	-	-	-	-	2	38	-	-	-	-	-	2	38	-	-	-	-	-	7		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9		
		-	-	-	-	-	-	31	726	-	-	-	-	-	31	726	-	-	-	-	-	10		
		-	-	-	-	-	-	7	56	1	8	-	-	-	8	64	-	-	-	-	-	11		
		-	-	-	-	-	-	3	77	-	-	-	-	-	3	77	-	-	-	-	-	12		
		-	-	-	-	-	-	5	140	-	-	-	-	-	5	140	-	-	-	-	-	13		
		-	-	-	-	-	-	2	81	-	-	-	-	-	2	81	-	-	-	-	-	14		
11	395	-	-	-	-	-	-	35	1434	-	-	-	3	54	35	1434	-	-	-	-	3	54	15	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16		
		-	-	-	-	-	-	53	2095	-	-	-	5	49	55	2095	1	15	-	-	2	34	17	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22		
1	1	-	-	-	-	-	-	5	67	-	-	-	-	-	5	67	-	-	-	-	-	23		
		-	-	-	-	-	-	4	562	-	-	-	-	-	4	562	-	-	-	-	-	24		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25		
2	75	-	-	-	-	-	-	6	107	-	-	-	1	38	6	107	-	-	-	-	1	38	26	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27		
7	15900	-	-	-	-	-	-	12	18390	-	-	-	1	500	13	18890	-	-	-	-	-	28		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29		
1	673	-	-	-	-	-	-	2	738	-	-	-	-	-	2	738	-	-	-	-	-	30		
		-	-	-	-	-	-	6	113	-	-	-	-	-	6	113	-	-	-	-	-	31		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32		
5	188	-	-	-	-	-	-	40	3694	-	-	-	-	-	40	3694	-	-	-	-	-	33		
		-	-	-	-	-	-	23	781	-	-	-	-	-	23	781	-	-	-	-	-	34		
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35		
30	17480	-	-	-	-	-	-	264	30489	1	8	-	-	11	686	268	31022	2	35	-	-	6	126	

Tabell III.

Medlemstallets forandring 1940—1941, geografisk oppsatt.

Foreningenes hjemsted	pr. 31/12 1940		pr. 31/12 1941		Medlemstallets forandr.	
	avdelinger	medlemmer	avdelinger	medlemmer	absolutt + eller -	prosentvis + eller -
Østfold fylke	275	25 662	269	24 438	÷ 1 224	÷ 4.8
Akershus fylke	311	17 732	305	17 157	÷ 575	÷ 3.2
Oslo by	163	90 162	157	87 653	÷ 2 509	÷ 2.8
Hedmark fylke	352	14 159	340	14 995	+ 836	+ 5.9
Opland fylke	217	10 030	207	10 507	+ 477	+ 4.8
Buskerud fylke	292	22 290	292	22 510	+ 220	+ 1.0
Vestfold fylke	158	10 957	160	12 176	+ 1 219	+ 11.1
Telemark fylke	207	12 421	198	11 892	÷ 529	÷ 4.3
Aust-Agder fylke	101	3 694	92	3 683	÷ 11	÷ 0.3
Vest-Agder fylke	117	7 639	110	6 683	÷ 956	÷ 12.5
Rogaland fylke	153	14 120	146	13 585	÷ 535	÷ 3.8
Hordaland fylke	133	8 150	113	6 605	÷ 1 545	÷ 19.0
Bergens by	90	17 548	90	17 722	+ 174	+ 1.0
Sogn- og Fjordane fylke	68	2 872	52	1 963	÷ 909	÷ 31.7
Møre fylke	186	7 633	171	7 289	÷ 344	÷ 4.5
Sør-Trøndelag fylke	156	14 112	156	14 654	+ 542	+ 3.8
Nord-Trøndelag fylke	160	5 238	146	4 687	÷ 551	÷ 10.5
Nordland fylke	214	9 756	186	8 413	÷ 1 343	÷ 13.8
Troms fylke	73	4 043	70	3 694	÷ 349	÷ 8.6
Finnmark fylke	81	2 960	69	2 542	÷ 418	÷ 14.1
Byene	1 431	206 887	1 408	205 690	÷ 5 392	÷ 2.6
+ Sjømannsforbundet	47	4 195	-	-	-	-
Landdistriktene	2 076	94 301	1 921	87 158	÷ 7 143	÷ 7.6
Utlandet	-	-	-	-	-	-
Svalbard	2	288	1	305	+ 17	+ 5.9
Direkte medlemmer	-	670	-	621	÷ 49	÷ 7.3
Tilsammen	3 556	306 341	3 330	293 774	÷ 12 567	÷ 4.1

Tabell IV

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	1. Østfold fylke											
		Fylkets landdistrikt		Fredrikstad		Halden		Moss		Sarpsborg		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	8	294	1	6	1	39	-	-	1	21	3	66
2	Baker- og Konditorforbundet	1	15	1	83	1	35	1	54	1	14	4	186
3	Beklædningsarbeiderforbundet	1	18	2	271	1	51	3	337	-	-	6	659
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	1	13	1	23	1	41	-	-	1	326	3	390
5	Bygningsarbeiderforbundet	6	427	2	615	1	159	2	269	2	309	7	1352
6	Centralforeningen for Boktrykkere ..	1	21	1	41	1	46	1	25	1	31	4	143
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	6	145	1	70	-	-	1	25	2	143	4	238
8	Formerforbundet	1	1	1	188	-	-	1	26	1	37	3	251
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	1	5	-	-	1	1	-	-	2	6
10	Handels- og Kontorfunk. Forbund	3	160	1	376	1	263	2	231	1	162	5	1032
11	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	-	-	1	24	1	15	1	9	1	4	4	52
12	Høvleriarbeiderforbundet	14	1211	2	65	1	121	1	24	1	6	5	216
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	275	3	1482	1	91	1	1004	1	261	6	2838
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	938	3	677	-	-	1	359	2	290	6	1326
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	8	1	28	1	20	1	5	-	-	3	53
17	Kommuneforbundet	6	208	5	419	1	227	2	183	4	254	12	1083
18	Kystloslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	1	20	-	-	1	20
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Murerforbundet	3	60	2	54	-	-	2	39	1	66	5	159
22	Musikerforbundet	-	-	1	44	-	-	-	-	-	-	1	44
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. .	3	34	2	220	2	39	1	355	1	39	6	653
24	Papirindustriarbeiderforbundet	7	1210	-	-	4	914	1	377	9	1782	14	3073
25	Postforbundet	1	16	1	22	1	16	1	16	1	20	4	74
26	Sjømannsforbundet	-	-	1	107	-	-	1	56	-	-	2	163
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	1	60	1	33	1	220	1	4	-	-	3	257
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	29	1000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	1	466	1	716	1	97	-	-	3	1279
30	Stenindustriarbeiderforbundet	25	706	-	-	1	19	-	-	-	-	1	19
31	Tekstilarbeiderforbundet	2	353	2	175	1	54	1	74	-	-	4	303
32	Telegraf- og Telefonforbundet	2	55	1	14	-	-	1	15	-	-	2	29
33	Transportarbeiderforbundet	1	21	2	224	2	113	2	101	3	259	9	697
34	Treindustriarbeiderforbundet	4	156	2	154	1	25	2	100	1	93	6	372
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tilsammen	131	7405	43	5886	26	3224	34	3806	35	4117	138	17033

grafisk satt opp.

[illegible]

Tabell IV.

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	5. Opland fylke										6. Buskerud					
		Fylkets landdistrikt		Gjøvik		Lillehammer		Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistrikt		Drammen		Hønefoss	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	23	908	-	-	-	-	-	-	23	908	25	845	2	74	1	14
2	Baker- og Konditorforbundet ..	-	-	1	18	1	13	2	31	2	31	1	36	1	104	1	21
3	Beklædningsarbeiderforbundet.	-	-	1	106	1	5	2	111	2	111	-	-	2	271	-	-
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.f.	-	-	1	6	-	-	1	6	1	6	-	-	1	126	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet ...	15	849	1	239	1	1143	2	1382	17	2231	11	524	1	600	2	264
6	Centralfor. for Boktrykkere ...	1	5	1	35	1	30	2	65	3	70	-	-	1	99	1	7
7	Elektriker- og Kraftst.forbundet	4	65	-	-	-	-	-	-	4	65	5	58	1	29	1	9
8	Formerforbundet	1	51	1	42	-	-	1	42	2	93	1	17	1	260	-	-
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	2	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunk. Forb.	7	115	1	82	1	90	2	172	9	287	7	173	1	364	1	106
11	Hotell- og Restaurantarb.forb.	-	-	1	10	1	15	2	25	2	25	2	63	1	47	1	56
12	Høvleriarbeiderforbundet	8	129	1	45	1	100	2	145	10	274	8	136	6	255	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforb. ..	4	1313	1	157	1	106	2	263	6	1576	2	70	1	846	1	114
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	8	2728	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforb..	2	294	-	-	-	-	-	-	2	294	6	1157	3	335	1	92
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	7	1	7	1	7	-	-	1	30	1	6
17	Kommuneforbundet	4	70	2	91	1	136	3	227	7	297	11	364	10	601	1	89
18	Kystloslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigraf. Forb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	355	-	-
21	Murerforbundet	2	18	1	17	1	16	2	33	4	51	2	26	2	104	2	28
22	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	24	-	-
23	Nærings- og Nydelsesm.arb.forb.	2	60	1	29	1	67	2	96	4	156	1	4	1	135	1	47
24	Papirindustriarbeiderforbundet	6	503	-	-	1	169	1	169	7	672	27	3538	9	923	-	-
25	Postforbundet	2	48	1	8	1	7	2	15	4	63	-	-	1	57	1	16
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35	1	38	-	-
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	-	-	1	5	-	-	1	5	1	5	1	124	1	76	-	-
28	Skog- og Landarb.forbundet ...	79	2449	-	-	-	-	-	-	79	2449	67	2878	1	21	-	-
29	Skotøyarbeiderforbundet	1	2	1	16	-	-	1	16	2	18	1	25	1	226	-	-
30	Stenindustriarbeiderforbundet ..	2	68	-	-	-	-	-	-	2	68	2	63	-	-	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	1	13	1	4	1	143	2	147	3	160	4	393	2	421	-	-
32	Telegraf- og Telefonforbundet ..	1	14	-	-	1	73	1	73	2	87	3	104	1	52	-	-
33	Transportarbeiderforbundet ...	2	83	2	28	-	-	2	28	4	111	-	-	3	386	1	31
34	Treindustriarbeiderforbundet ..	-	-	2	229	1	161	3	390	3	390	2	93	1	184	1	23
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		167	7057	22	1167	18	2283	40	3450	207	10507	191	10733	68	9786	18	923

grafisk satt opp (forts.).

fylke						7. Vestfold fylke																			
Kongsberg		Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistrikt		Holmestrand		Horten		Larvik		Sandefjord		Slavern		Svelvik		Tønsberg		Fylkets byer		Fylket	
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
2	125	5	213	30	1058	8	381	1	56	1	13	1	46	1	7	-	-	-	-	-	-	4	122	12	503
1	19	3	144	4	180	-	-	1	2	1	21	1	16	1	32	-	-	-	-	1	33	5	104	5	104
-	-	2	271	2	271	-	-	-	-	-	-	1	113	-	-	-	-	-	-	1	14	2	127	2	127
-	-	1	126	1	126	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	132	1	132	2	159
1	116	4	980	15	1504	5	157	1	10	1	215	1	836	1	241	-	-	-	-	1	116	5	1418	10	1575
1	5	3	111	3	111	-	-	-	-	1	14	1	29	1	27	-	-	-	-	1	51	4	121	4	121
-	-	2	38	7	96	-	-	-	-	2	100	1	16	1	14	-	-	-	-	1	31	5	161	5	161
-	-	1	260	2	277	1	53	-	-	1	49	1	6	1	18	-	-	-	-	1	28	4	101	5	154
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	93	2	94	2	94
1	46	3	516	10	689	-	-	1	20	1	34	1	108	1	11	-	-	-	-	1	135	5	308	5	308
1	4	3	107	5	170	-	-	-	-	1	44	1	26	1	24	-	-	-	-	1	13	4	107	4	107
1	33	7	288	15	424	-	-	-	-	-	-	2	268	-	-	-	-	-	-	-	-	2	268	2	268
1	433	3	1393	5	1463	1	81	1	277	1	1182	1	321	1	1088	-	-	-	-	1	803	5	3671	6	3752
-	-	8	2728	9	2735	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	427	10	1584	3	231	-	-	-	-	-	-	1	138	-	-	-	-	1	71	2	209	5	440
-	-	2	36	2	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	1	13	1	13
1	106	12	796	23	1160	1	23	1	44	1	72	1	127	1	163	1	17	-	-	2	280	7	703	8	726
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	14	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	355	1	355	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	11	5	143	7	169	-	-	1	13	1	64	1	25	1	20	-	-	-	-	1	32	5	154	5	154
-	-	1	24	1	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	21	1	21	1	21
-	-	2	182	3	186	-	-	1	71	2	64	2	87	1	34	-	-	-	-	2	139	8	395	8	395
1	11	10	934	37	4472	2	230	-	-	-	-	2	93	-	-	-	-	-	-	-	-	2	93	4	323
1	7	3	80	3	80	-	-	-	-	1	10	1	13	1	13	-	-	-	-	1	30	4	66	4	66
-	-	1	38	2	73	-	-	1	1	1	6	1	120	1	203	-	-	-	-	1	219	5	549	5	549
-	-	1	76	2	200	1	26	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	2	32
1	69	2	90	69	2968	25	826	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	826
-	-	1	226	2	251	-	-	-	-	-	-	1	61	1	70	-	-	-	-	1	130	3	261	3	261
-	-	-	-	2	63	2	203	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25	1	25	3	228
-	-	2	421	6	814	3	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	104	1	104	4	304
-	-	1	52	4	156	1	16	-	-	1	6	1	8	1	10	-	-	-	-	1	17	4	41	5	57
-	-	4	417	4	417	-	-	2	22	1	9	2	56	2	72	-	-	-	-	2	67	9	226	9	226
1	84	3	291	5	384	1	32	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	1	40	2	54	3	86
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	36	-	-	-	-	-	-	-	-	1	36	1	36
15	1069	101	11777	292	22510	55	2486	11	516	19	1909	27	2426	19	2185	1	17	-	-	28	2637	105	9690	160	12176

Tabell IV.

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	8. Telemark													
		Fylkets landdistrikt		Brevik		Kragere		Langesund		Notodden		Porsgrunn		Rjukan	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	13	390	-	-	2	134	-	-	1	41	-	-	1	105
2	Baker- og Konditorforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	19	1	8
3	Beklædningsarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	30	-	-	1	11	-	-	-	-
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet	-	-	1	11	-	-	-	-	1	73	1	226	1	18
6	Centralforeningen for Boktrykkere ..	-	-	-	-	1	10	-	-	1	4	1	17	1	5
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	3	44	1	8	1	24	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Formerforbundet	1	179	-	-	1	8	1	8	-	-	-	-	-	-
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	20	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunks. Forbund	2	20	-	-	-	-	-	-	1	15	1	67	1	70
11	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	1	21	1	15
12	Høvleriarbeiderforbundet	8	183	-	-	1	24	-	-	-	-	1	14	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	1	8	1	189	-	-	1	187	-	-	1	413	-	-
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	399	1	254	2	66	-	-	3	720	3	1166	1	658
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7
17	Kommuneforbundet	3	32	1	52	1	33	1	9	1	47	2	160	2	77
18	Kystloslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Murerforbundet	-	-	-	-	1	3	-	-	1	5	1	32	1	5
22	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. .	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	99	-	-
24	Papirindustriarbeiderforbundet	7	841	-	-	-	-	-	-	1	64	-	-	-	-
25	Postforbundet	2	22	-	-	1	3	-	-	-	-	1	20	-	-
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1	123	-	-
27	Skinns- og Lærarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	44	1476	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Stenindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Telegraf- og Telefonforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	2	27	1	26	1	28	1	10	1	28	2	79	-	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	17	-	-
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		93	3623	6	540	16	392	4	214	14	1025	20	2479	12	1003

grafisk satt opp (forts.).

fylke						9. Aust-Agder fylke															
Skien		Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistrikt		Arendal		Grimstad		Risør		Tvedestrand		Lillesand		Fylkets byer		Fylket	
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
2	66	6	346	19	736	11	283	-	-	1	27	-	-	-	-	-	-	1	27	12	310
1	30	4	60	4	60	-	-	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	1	27	1	27
1	103	3	144	3	144	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	1	5
1	2	2	8	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	240	5	568	5	568	-	-	1	340	1	8	-	-	-	-	-	-	2	348	2	348
1	54	5	90	5	90	-	-	1	34	1	4	1	4	-	-	-	-	3	42	3	42
1	17	3	49	6	93	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11	1	11
1	26	3	42	4	221	-	-	1	50	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50	1	50
-	-	1	20	1	20	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
1	158	4	310	6	330	-	-	1	43	1	20	-	-	-	-	-	-	2	63	2	63
1	45	4	95	4	95	-	-	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25	1	25
1	22	3	60	11	243	2	54	1	12	-	-	-	-	-	-	1	38	2	50	4	104
1	137	4	926	5	934	1	67	1	322	1	23	1	61	-	-	-	-	3	406	4	473
-	-	1	35	1	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	4	1	4
-	-	10	2864	16	3263	2	439	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	439
1	28	2	35	2	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	318	13	696	16	728	1	16	2	174	-	-	1	16	-	-	-	-	3	190	4	206
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	28	6	73	6	73	-	-	1	27	1	2	-	-	-	-	-	-	2	29	2	29
1	10	1	10	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	208	2	307	3	309	-	-	1	39	1	99	-	-	-	-	-	-	2	138	2	138
4	522	5	586	12	1427	4	173	-	-	-	-	2	132	-	-	-	-	2	132	6	305
1	38	3	61	5	83	-	-	1	15	1	8	-	-	-	-	-	-	2	23	2	23
-	-	2	126	2	126	-	-	1	47	-	-	1	17	-	-	-	-	2	64	2	64
1	21	1	21	1	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	44	1476	30	785	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	785
1	357	2	363	2	363	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	5	1	5	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	23	-	-	-	-	-	-	-	-	1	23	1	23
-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	1	7
2	181	8	352	10	379	2	32	2	57	-	-	-	-	-	-	-	-	2	57	4	89
-	-	1	17	1	17	-	-	1	110	-	-	1	2	-	-	-	-	2	112	2	112
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	2616	105	8269	198	11892	53	1849	22	1369	8	191	7	232	-	-	2	42	39	1834	92	3683

Tabell IV.

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	10. Vest-Agder fylke														Fylkets landdistrikt	
		Fylkets landdistrikt		Farsund		Flekkefjord		Kristian- sand		Mandal		Fylkets byer		Fylket			
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.		
1	Arbeidsmannsforbundet	24	1292	-	-	-	-	1	47	1	32	2	79	26	1371	10	550
2	Baker- og Konditorforbundet	-	-	-	-	1	4	1	47	-	-	2	51	2	51	-	-
3	Beklædningsarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	1	33	-	-	1	33	1	33	1	10
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet	1	8	-	-	1	5	2	959	1	26	4	988	5	996	1	35
6	Centralforeningen for Boktrykkere ..	-	-	1	6	1	7	1	51	1	5	4	69	4	69	-	-
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	1	14	1	7	-	-	1	105	1	18	3	130	4	144	1	11
8	Formerforbundet	-	-	-	-	-	-	1	12	1	10	2	22	2	22	2	55
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunk. Forbund	-	-	-	-	1	12	1	170	1	7	3	189	3	189	-	-
11	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	-	-	-	-	1	1	-	-	1	8	2	9	2	9	-	-
12	Høvleriarbeiderforbundet	2	9	-	-	-	-	1	51	1	47	2	98	4	107	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	1	26	-	-	-	-	1	260	1	60	2	320	3	346	3	389
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	8	677	-	-	8	677	8	677	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	232	-	-	-	-	2	218	-	-	2	218	4	450	-	-
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	1	19	-	-	1	19	1	19	1	9
17	Kommuneforbundet	1	18	-	-	1	1	5	275	-	-	6	276	7	294	2	31
18	Kystloslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	1	122	-	-	1	122	1	122	-	-
21	Murerforbundet	-	-	-	-	-	-	1	80	-	-	1	80	1	80	-	-
22	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. .	-	-	-	-	-	-	1	97	-	-	1	97	1	97	-	-
24	Papirindustriarbeiderforbundet	2	485	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	485	-	-
25	Postforbundet	-	-	-	-	1	20	1	33	-	-	2	53	2	53	-	-
26	Sjømannsforbundet	-	-	1	9	-	-	1	49	-	-	2	58	2	58	-	-
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	-	-	-	-	4	149	2	50	-	-	6	199	6	199	-	-
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	4	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	73	1	11
29	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Stenindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	2	196	-	-	-	-	1	19	1	16	2	35	4	231	3	114
32	Telegraf- og Telefonforbundet	-	-	-	-	-	-	2	121	-	-	2	121	2	121	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	-	-	-	-	1	16	2	166	1	7	4	189	4	189	-	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	2	100	1	20	1	6	4	126	4	126	1	10
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	1	72	-	-	1	72	1	72	-	-
Tilsammen		40	2353	3	22	14	315	41	3751	12	242	70	4330	110	6683	26	1225

grafisk satt opp (forts.).

11. Rogaland fylke														12. Hordaland fylke											
Egersund		Haugesund		Kopervik		Sandnes		Stavanger		Sauda		Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistrikt		Voss		Odda		Fylkets byer		Fylket	
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
2	63	1	106	-	-	-	-	2	139	1	57	6	365	16	915	17	885	2	43	-	-	2	43	19	928
-	-	1	25	-	-	1	6	1	126	1	9	4	166	4	166	1	9	1	10	1	9	2	19	3	28
1	56	-	-	-	-	1	70	1	118	-	-	3	244	4	254	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	88	-	-	-	1	88	1	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	13	1	127	-	-	1	604	4	858	1	92	8	1694	9	1729	5	244	1	143	1	119	2	262	7	506
-	-	1	40	-	-	-	-	1	159	-	-	2	199	2	199	-	-	-	-	1	5	1	5	1	5
-	-	1	25	-	-	1	26	1	88	1	22	4	161	5	172	2	69	-	-	1	114	1	114	3	183
-	-	-	-	-	-	1	32	1	59	-	-	2	91	4	146	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	17	-	-	-	-	1	27	1	328	1	10	4	382	4	382	5	71	1	30	1	60	2	90	7	161
-	-	1	9	-	-	-	-	1	31	1	3	3	43	3	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	9	-	-	-	1	9	1	9	-	-	1	22	-	-	1	22	1	22
-	-	1	318	-	-	1	262	3	980	-	-	5	1560	8	1949	3	78	1	13	-	-	1	13	4	91
-	-	1	12	-	-	-	6	220	-	-	-	7	232	7	232	1	24	-	-	-	-	-	-	1	24
1	296	1	225	1	35	-	-	5	295	1	589	9	1440	9	1440	15	803	-	-	2	793	2	793	17	1596
-	-	1	21	-	-	1	21	2	119	-	-	4	161	5	170	-	-	1	13	-	-	1	13	1	13
1	27	5	188	-	-	1	20	5	716	-	-	12	951	14	982	7	184	1	36	1	94	2	130	9	314
-	-	-	-	-	-	-	1	27	-	-	-	1	27	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	169	-	-	-	1	169	1	169	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	54	-	-	-	1	54	1	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	31	-	-	1	16	2	94	1	6	5	147	5	147	-	-	-	-	2	35	2	35	2	35
-	-	-	-	-	-	-	1	31	-	-	-	1	31	1	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	152	1	301	1	36	4	1266	-	-	7	1755	7	1755	15	1274	1	8	-	-	1	8	16	1282
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	65	-	-	-	-	-	-	1	65
1	3	1	30	-	-	-	1	83	-	-	-	3	116	3	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	279	-	-	-	1	203	1	15	3	497	3	497	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	1	12	1	12	1	11	-	-	-	-	-	1	11	
-	-	-	-	-	-	-	1	39	1	20	-	-	-	1	11	1	14	-	-	-	-	-	1	14	
-	-	-	-	-	-	1	39	1	20	-	-	2	59	2	59	-	-	1	8	-	-	1	8	1	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	-	1	12	
-	-	-	-	-	-	2	143	-	-	-	-	2	143	5	257	7	1075	1	39	-	-	1	39	8	1114
-	-	1	12	-	-	-	2	107	-	-	-	3	119	3	119	1	43	-	-	-	-	-	-	1	43
2	60	3	546	1	5	2	83	2	475	-	-	10	1169	10	1169	-	-	1	18	1	3	2	21	2	21
1	33	-	-	-	-	1	12	1	189	-	-	3	234	4	244	6	129	-	-	-	-	-	-	6	129
-	-	-	-	-	-	-	1	40	-	-	-	1	40	1	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	568	23	2146	3	341	17	1397	57	7105	9	803	120	12360	146	13585	89	4990	13	383	11	1232	24	1615	113	6605

Tabell IV.

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	13. Bergen		14. Sogn og Fjordane fylke							
				Fylkets landdistrikt		Flora		Fylkets byer		Fylket	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	1	100	13	504	1	10	1	10	14	514
2	Baker- og Konditorforbundet	1	359	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Beklædningsarbeiderforbundet	2	674	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	1	219	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet	6	2735	5	136	-	-	-	-	5	136
6	Centralforeningen for Boktrykkere ..	1	319	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	-	-	1	35	-	-	-	-	1	35
8	Formerforbundet	1	236	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Gullsmedarbeiderforbundet	1	156	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunk. Forbund	2	1294	2	35	1	13	1	13	3	48
11	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	3	246	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Høvleriarbeiderforbundet	2	76	1	31	-	-	-	-	1	31
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	2392	1	80	1	5	1	5	2	85
14	Jernbaneforbundet	9	1261	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	180	3	393	1	36	1	36	4	429
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	105	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Kommuneforbundet	22	2438	6	83	-	-	-	-	6	83
18	Kystloslaget	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	1	86	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	1	154	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Murerforbundet	2	363	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Musikerforbundet	1	104	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. .	6	878	1	117	1	35	1	35	2	152
24	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postforbundet	1	182	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	1	703	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	2	35	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	-	-	2	50	-	-	-	-	2	50
29	Skotøyarbeiderforbundet	2	357	1	97	-	-	-	-	1	97
30	Stenindustriarbeiderforbundet	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	1	137	1	13	-	-	-	-	1	13
32	Telegraf- og Telefonforbundet	2	101	1	94	-	-	-	-	1	94
33	Transportarbeiderforbundet	2	1680	6	117	1	25	1	25	7	142
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	110	2	54	-	-	-	-	2	54
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		90	17 722	46	1839	6	124	6	124	52	1963

grafisk satt opp (forts.).

15. Møre fylke												16. Sør-Trøndelag fylke												Løpenummer
Fylkets landdistrikt		Ålesund		Kristiansund		Molde		Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistrikt		Roros		Trondheim		Fylkets byer		Fylket				
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.			
34	1065	1	11	-	-	-	-	1	11	35	1076	11	1099	3	236	2	36	5	272	16	1371	1		
-	-	1	32	1	34	1	16	3	82	3	82	-	-	-	-	1	182	1	182	1	182	2		
-	-	1	48	1	163	1	388	3	599	3	599	-	-	-	-	2	107	2	107	2	107	3		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	43	1	43	1	43	4		
8	230	1	204	1	406	1	177	3	787	11	1017	4	94	1	18	6	1893	7	1911	11	2005	5		
-	-	1	33	1	28	1	6	3	67	3	67	1	7	1	10	1	156	2	166	3	173	6		
2	20	2	38	1	33	1	18	4	89	6	109	2	20	-	-	1	137	1	137	3	157	7		
2	12	1	15	1	5	1	13	3	33	5	45	1	11	-	-	2	119	2	119	3	130	8		
-	-	1	3	-	-	-	-	1	3	1	3	-	-	-	-	1	17	1	17	1	17	9		
-	-	1	121	1	131	1	33	3	285	3	285	6	144	1	20	2	540	3	560	9	704	10		
-	-	1	11	-	-	1	3	2	14	2	14	-	-	1	8	3	312	4	320	4	320	11		
2	27	-	-	-	-	-	-	-	-	2	27	4	183	-	-	1	77	1	77	5	260	12		
4	141	1	177	1	136	1	76	3	389	7	530	2	44	1	23	2	1008	3	1031	5	1075	13		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1889	9	1889	9	1889	14		
15	428	-	-	1	10	-	-	1	10	16	438	5	290	-	-	1	185	1	185	6	475	15		
-	-	-	-	1	16	1	6	2	22	2	22	-	-	-	-	1	105	1	105	1	105	16		
1	36	4	219	2	200	2	71	8	490	9	526	8	272	1	10	16	1232	17	1302	25	1574	17		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	45	1	45	1	45	19		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	246	1	246	1	246	20		
1	17	1	34	1	13	1	27	3	74	4	91	1	16	-	-	2	322	2	322	3	338	21		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	70	1	70	1	70	22		
5	114	4	303	2	65	1	14	7	382	12	496	2	181	-	-	7	902	7	902	9	1083	23		
1	78	-	-	-	-	-	-	-	-	1	78	1	287	-	-	-	-	-	-	1	287	24		
-	-	1	55	1	54	1	8	3	117	3	117	-	-	-	-	1	147	1	147	1	147	25		
3	35	1	120	1	75	-	-	2	195	5	230	2	28	-	-	1	131	1	131	3	159	26		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	18	1	18	1	18	27		
1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10	14	509	1	46	-	-	1	46	15	555	28		
1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	1	21	-	-	1	77	1	77	2	98	29		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	1	7	3	93	30		
2	168	-	-	-	-	1	9	1	9	3	177	-	-	1	14	1	9	2	23	2	23	31		
-	-	1	38	1	68	-	-	2	106	2	106	-	-	-	-	2	63	2	63	2	63	32		
14	217	3	235	2	450	2	42	7	727	21	944	3	121	-	-	2	681	2	681	5	802	33		
7	142	1	8	1	24	1	21	3	53	10	195	-	-	-	-	1	40	1	40	1	40	34		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35		
103	2745	28	1705	21	1911	19	928	68	4544	171	7289	70	3413	11	385	75	10856	86	11241	156	14654			

Tabell IV.

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	17. Nord-Trøndelag fylke											
		Fylkets landdistrikt		Løvanger		Namsos		Steinkjer		Fylkets byer		Fylket	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	10	519	-	-	2	48	-	-	2	48	12	567
2	Baker- og Konditorforbundet	1	8	1	12	-	-	1	30	2	42	3	50
3	Beklædningsarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	1	5	1	5	1	5
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet	2	37	1	31	1	94	2	235	4	360	6	397
6	Centralforeningen for Boktrykkere ..	-	-	1	5	1	10	1	11	3	26	3	26
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	1	7	-	-	-	-	2	59	2	59	3	66
8	Formerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunk. Forbund	12	170	1	33	1	34	1	84	3	151	15	321
11	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	-	-	-	-	-	-	1	3	1	3	1	3
12	Høvleriarbeiderforbundet	4	263	1	8	1	89	1	90	3	187	7	450
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	-	-	1	11	-	-	1	17	2	28	2	28
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	330	-	-	-	-	-	-	-	-	6	330
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	1	13	1	13	1	13
17	Kommuneforbundet	5	46	1	63	1	30	1	49	3	142	8	188
18	Kystloslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Murerforbundet	1	9	-	-	1	16	1	54	2	70	3	79
22	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. .	4	113	1	32	-	-	-	-	1	32	5	145
24	Papirindustriarbeiderforbundet	6	409	-	-	-	-	-	-	-	-	6	409
25	Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	1	22	-	-	1	5	-	-	1	5	2	27
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	46	1266	-	-	-	-	1	19	1	19	47	1285
29	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Stenindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	2	47	-	-	1	20	1	8	2	28	4	75
32	Telegraf- og Telefonforbundet	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12
33	Transportarbeiderforbundet	4	93	1	16	1	24	2	59	4	99	8	192
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	1	12	-	-	-	-	1	12	1	12
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		107	3358	10	223	11	370	18	736	39	1329	146	4687

grafisk satt opp (forts.).

18. Nordland fylke																							
Fylkets landdistrikt		Bodo		Brønnøysund		Mo		Mosjøen		Narvik		Sandnessjøen		Svolvær		Fylkets byer		Fylket		Løpenummer			
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.				
56	2491	-	-	1	6	3	231	1	72	-	-	-	-	-	-	5	309	61	2800	1			
1	20	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	1	12	2	32	2			
1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	3			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4			
4	291	1	705	-	-	1	12	1	6	1	157	1	14	1	48	6	942	10	1233	5			
1	6	1	21	-	-	-	-	-	-	1	9	-	-	1	17	3	47	4	53	6			
1	45	-	-	-	-	1	15	-	-	-	-	-	-	1	14	2	29	3	74	7			
-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	4	8			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9			
10	195	1	102	1	14	1	58	1	9	1	65	1	4	1	29	7	281	17	476	10			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12			
3	141	1	57	-	-	-	-	-	-	1	4	1	15	1	25	4	101	7	242	13			
1	33	-	-	-	-	-	-	-	-	9	383	-	-	-	-	9	383	10	416	14			
4	364	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	1	39	2	51	6	415	15			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8	-	-	-	-	1	8	1	8	16			
3	82	2	204	-	-	1	13	1	37	3	243	1	10	1	5	9	512	12	594	17			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	108	-	-	-	-	2	108	2	108	20			
-	-	1	53	-	-	-	-	-	-	1	27	-	-	-	-	2	80	2	80	21			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22			
3	58	1	107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	107	4	165	23			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24			
-	-	1	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	29	1	29	25			
1	1	1	34	1	12	-	-	-	-	1	26	-	-	1	7	4	79	5	80	26			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27			
5	139	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29			
1	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30			
2	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31			
-	-	2	118	-	-	-	-	-	-	1	57	-	-	-	-	3	175	3	175	32			
17	534	1	57	1	23	1	4	-	-	3	426	1	15	1	115	8	640	25	1174	33			
1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35			
115	4516	14	1491	4	55	8	333	5	136	26	1525	5	58	9	299	71	3897	186	8413				

Tabell IV.

Medlemstallet geo-

Løpenummer	Forbund	19. Troms fylke													
		Fylkets landdistrikt		Harstad		Tromsø		Fylkets byer		Fylket		Fylkets landdistrikt		Hammerfest	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	22	811	1	36	-	-	1	36	23	847	12	352	-	-
2	Baker- og Konditorforbundet	-	-	1	6	1	21	2	27	2	27	-	-	1	5
3	Beklædningsarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bygningsarbeiderforbundet	2	39	1	57	1	662	2	719	4	758	1	13	1	77
6	Centralforeningen for Boktrykkere ..	-	-	1	10	1	28	2	38	2	38	-	-	-	-
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Formerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Handels- og Kontorfunk. Forbund	-	-	1	19	1	146	2	165	2	165	1	17	1	38
11	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	-	-	-	-	1	4	1	4	1	4	-	-	-	-
12	Høvleriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	-	-	1	146	1	143	2	289	2	289	-	-	1	12
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	3	169	1	86	2	122	3	208	6	377	1	82	-	-
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	-	-	1	14	1	7	2	21	2	21	-	-	-	-
17	Kommuneforbundet	2	23	1	81	1	144	2	225	4	248	2	34	1	46
18	Kystloslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Murerforbundet	-	-	1	7	1	13	2	20	2	20	-	-	1	3
22	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. .	2	8	1	39	1	58	2	97	4	105	-	-	-	-
24	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postforbundet	-	-	-	-	1	34	1	34	1	34	1	16	-	-
26	Sjømannsforbundet	-	-	1	12	1	96	2	108	2	108	-	-	1	12
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Skotøyarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Stenindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tekstilarbeiderforbundet	1	26	1	16	-	-	1	16	2	42	-	-	-	-
32	Telegraf- og Telefonforbundet	1	92	-	-	-	-	-	1	92	-	-	-	1	108
33	Transportarbeiderforbundet	8	175	1	88	1	256	2	344	10	519	25	973	2	241
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		41	1343	14	617	15	1734	29	2351	70	3694	44	1493	10	542

grafisk satt opp (forts.).

20. Finnmark fylke								Svalbard		Utlandet		Direkte medl.		Byene		Land- distriktene		Hele landet		Løpenummer	
Vardø		Kirkenes		Fylkets byer		Fylket															
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.		
1	29	3	78	4	107	16	459	1	305	-	-	-	-	55	3802	342	14150	398	18257	1	
1	9	1	7	3	21	3	21	-	-	-	-	-	9	45	2501	6	94	51	2604	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	35	8226	7	84	42	8316	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	12	2888	5	174	17	3067	4	
1	14	1	10	3	101	4	114	-	-	-	-	-	10	89	28037	97	4510	186	32557	5	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	3968	5	48	52	4016	6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	2745	39	638	79	3383	7	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	2347	15	616	43	2963	8	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	701	1	4	13	705	9	
1	18	1	50	3	106	4	123	-	-	-	-	-	139	67	14923	81	1750	148	16812	10	
-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	41	5312	4	291	45	5603	11	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	38	2123	82	3275	120	5408	12	
-	-	-	-	1	12	1	12	-	-	-	-	-	-	71	26692	51	5254	122	31946	13	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	13287	4	111	74	13398	14	
-	-	-	-	-	-	1	82	-	-	-	-	-	-	28	51	9940	86	7365	137	17333	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	28	1462	5	191	33	1661	16
1	42	1	23	3	111	5	145	-	-	-	-	-	-	29	180	21964	104	4247	284	26240	17
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	82	-	-	3	82	18	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	910	-	-	7	910	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1820	-	-	9	1820	20	
-	-	-	-	1	3	1	3	-	-	-	-	-	-	51	3332	16	372	67	3704	21	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	786	-	-	8	786	22	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	67	9859	47	2238	114	12102	23	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	4987	75	9398	109	14385	24	
-	-	-	-	-	-	1	16	-	-	-	-	-	254	35	1755	8	135	43	2144	25	
-	-	-	-	1	12	1	12	-	-	-	-	-	92	30	3479	8	121	38	3692	26	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	1433	7	256	30	1689	27	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	517	613	23062	633	23579	28	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	3788	5	150	23	3938	29	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	7	266	36	1225	43	1505	30	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	2895	34	3440	57	6335	31	
-	-	-	-	1	108	1	108	-	-	-	-	-	12	35	1638	16	532	51	2182	32	
2	212	1	15	5	468	30	1441	-	-	-	-	-	-	85	13199	87	2474	172	15673	33	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	2641	35	953	72	3594	34	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1385	-	-	7	1385	35	
7	324	8	183	25	1049	69	2542	1	305	-	-	-	621	1408	205690	1921	87158	3330	293774		

Tabell V.

Avdelings- og medlemstall pr. 31/12 40 og 41, samt

Løpnr. 1	Forbund 2	Antall avdelinger			
		pr. 31/12 1940 3	tilsluttet i årets løp 4	utgått eller nedlagt i årets løp 5	pr. 31/12 1941 6
1	Arbeidsmannsforbundet	507	13	122	398
2	Baker- og Konditorforbundet	55	—	4	51
3	Beklædningsarbeiderforbundet	46	1	5	42
4	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	18	—	1	17
5	Bygningsarbeiderforbundet	199	6	19	186
6	Centralforeningen for Boktrykkere	53	—	1	52
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	80	—	1	79
8	Formerforbundet	43	—	—	43
9	Gullsmedarbeiderforbundet	5	8	—	13
10	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	147	2	1	148
11	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	51	—	6	45
12	Høvleriarbeiderforbundet	130	—	10	120
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	126	—	4	122
14	Jernbaneforbundet	74	—	—	74
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	138	1	2	137
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	43	—	10	33
17	Kommuneforbundet	290	2	8	284
18	Kystloslaget	3	—	—	3
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	7	—	—	7
20	Lokomotivmannsforbundet	9	—	—	9
21	Murerforbundet	66	2	—	68
22	Musikerforbundet	9	—	1	8
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb. ..	116	—	2	114
24	Papirindustriarbeiderforbundet	109	—	—	109
25	Postforbundet	42	—	—	42
26	Sjømannsforbundet	47	—	9	38
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	30	2	2	30
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	658	4	29	633
29	Skotøyarbeiderforbundet	24	—	1	23
30	Stenindustriarbeiderforbundet	45	1	3	43
31	Tekstilarbeiderforbundet	62	—	5	57
32	Telegraf- og Telefonforbundet	52	—	1	51
33	Transportarbeiderforbundet	186	2	16	172
34	Treindustriarbeiderforbundet	78	—	6	72
35	Tobakkarbeiderforbundet	8	—	1	7
Tilsammen		3 556	44	270	3 330

tilsluttede og uttrådte avdelinger og medlemmer i 1941.

Antall medlemmer							Medlemstallets forandr.			Løpnr.
pr. 31/12 1940		inntrådt i årets løp	uttrådt i årets løp	pr. 31/12 1941		herav kvinner	absolutt + eller -	prosentvis + eller -		
i alt	herav halvtbet.			i alt	herav halvtbet.					
7	8			9	10				11	
24 398	12 829	3 579	9 720	18 257	9 200	1 165	÷ 6 141	÷ 25.2	1	
2 660	285	56	112	2 604	276	194	÷ 56	÷ 2.1		
8 926	7 529	516	1 126	8 316	7 005	7 139	÷ 610	÷ 6.8	3	
2 773	2 001	294	-	3 067	2 267	2 144	+ 294	+ 10.6	4	
31 973	4 322	7 297	6 713	32 557	3 640	202	+ 584	+ 1.8	5	
4 190	1 011	130	304	4 016	919	750	÷ 174	÷ 4.2	6	
3 378	800	561	556	3 383	570	97	+ 5	+ 0.1	7	
2 984	325	190	211	2 963	296	-	÷ 21	÷ 0.7	8	
708	126	21	24	705	114	95	÷ 3	÷ 0.4	9	
18 571	9 148	893	2 652	16 812	8 444	8 518	÷ 1 759	÷ 9.5	10	
4 331	3 173	1 272	-	5 603	4 063	3 661	+ 1 272	+ 29.4	11	
5 460	1 517	648	700	5 408	1 532	80	÷ 52	÷ 1.0	12	
32 606	10 048	3 920	4 580	31 946	-	-	÷ 660	÷ 2.0	13	
13 429	602	255	286	13 398	619	200	÷ 31	÷ 0.2	14	
19 171	4 279	1 350	3 188	17 333	3 613	3 000	÷ 1 838	÷ 9.6	15	
1 890	390	28	257	1 661	274	185	÷ 229	÷ 12.1	16	
27 156	10 166	1 364	2 280	26 240	9 478	7 075	÷ 916	÷ 3.4	17	
81	-	1	-	82	-	-	+ 1	+ 1.2	18	
942	375	33	65	910	361	247	÷ 32	÷ 3.4	19	
1 729	-	136	45	1 820	-	-	+ 91	+ 5.3	20	
3 915	-	32	243	3 704	-	-	÷ 211	÷ 5.4	21	
828	263	56	98	786	245	81	÷ 42	÷ 5.1	22	
11 003	4 660	1 099	-	12 102	4 856	5 200	+ 1 099	+ 10.0	23	
15 000	2 050	293	908	14 385	1 716	966	÷ 615	÷ 4.1	24	
2 151	-	41	48	2 144	785	-	÷ 7	÷ 0.3	25	
4 195	3 892	-	503	3 692	3 462	-	÷ 503	÷ 12.0	26	
1 715	792	300	326	1 689	770	670	÷ 26	÷ 1.5	27	
20 615	20 615	8 684	5 720	23 579	23 579	-	+ 2 964	+ 14.4	28	
4 397	2 478	94	553	3 938	2 478	1 882	÷ 459	÷ 10.4	29	
1 575	-	70	140	1 505	-	-	÷ 70	÷ 4.4	30	
7 538	5 487	259	1 462	6 335	4 539	4 439	÷ 1 203	÷ 16.0	31	
2 534	644	79	431	2 182	490	242	÷ 352	÷ 13.9	32	
18 238	5 200	688	3 253	15 673	4 034	639	÷ 2 565	÷ 14.1	33	
3 778	1 219	620	804	3 594	956	91	÷ 184	÷ 4.9	34	
1 503	814	34	152	1 385	764	998	÷ 118	÷ 7.9	35	
306 341	117 040	34 893	47 460	293 774	101 345	49 960	÷ 12 567	÷ 4.1		

Tabell VI.

●oppgave over

Løpe-nr.	Forbund	Arbeids-			
		Mangel på arbeid		Sykdom	
		i alt	pr. medl.	i alt	pr. medl.
1	Arbeidsmannsforbundet	732 227	34.3	150 040	7.0
2	Baker- og Konditorforbundet	54 238	20.6	20 217	7.7
3	Beklædningsarbeiderforbundet	521 292	60.5	64 133	7.4
4	Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet	31 855	10.9	60 665	20.8
5	Bygningsarbeiderforbundet	1 648 642	51.1	305 338	9.5
6	Centralforeningen for Boktrykkere.....	96 652	23.5	75 000	18.3
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	48 424	14.3	32 580	9.6
8	Formerforbundet	10 695	3.6	26 480	8.9
9	Gullsmedarbeiderforbundet	455	0.6	—	—
10	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	487 125	27.5	—	—
11	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	153 064	30.8	40 138	8.1
12	Høvleriarbeiderforbundet	306 099	56.3	59 803	11.0
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	550 978	17.1	491 785	15.2
14	Jernbaneforbundet	205 725	15.3	29 200	2.2
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 298 100	71.1	240 300	13.2
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	105 012	59.2	15 426	8.7
17	Kommuneforbundet	469 002	17.6	135 546	5.1
18	Kystloslaget*	—	—	—	—
19	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	21 778	23.5	10 493	11.3
20	Lokomotivmannsforbundet*	—	—	—	—
21	Murerforbundet	15 096	4.0	—	—
22	Musikerforbundet*	—	—	—	—
23	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet ..	1 017 494	88.1	85 295	7.4
24	Papirindustriarbeiderforbundet	553 781	37.7	80 495	5.5
25	Postforbundet*	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet*	—	—	—	—
27	Skin- og Lærarbeiderforbundet	28 972	17.0	24 264	14.2
28	Skog- og Landarbeiderforbundet*.....	—	—	—	—
29	Skotøyarbeiderforbundet	100 772	24.2	46 917	11.3
30	Stenindustriarbeiderforbundet*	—	—	—	—
31	Tekstilarbeiderforbundet	470 099	67.8	121 115	17.4
32	Telegraf- og Telefonforbundet	15 137	6.4	5 378	2.3
33	Transportarbeiderforbundet	1 138 976	67.2	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	87 485	23.7	45 724	12.4
35	Tobakkarbeiderforbundet	81 052	56.1	22 686	15.7
Tilsammen for 28 forbund		10 250 227	38.3	2 189 018	8.2

* Disse forbund har ikke sendt inn oppgave over tapte arbeidsdager.

tapte arbeidsdager 1941.

ledighetens årsak								Gjennomsnitt av medlemstall 3 ¹ /12, 40—3 ¹ /12, 41	Løpe-nr.
Redusert arbeidstid		A.T.		Andre årsaker		Tilsammen			
i alt	pr. medl.	i alt	pr. medl.	i alt	pr. medl.	i alt	pr. medl.		
—	—	862	0.04	60 938	2.9	944 067	44.3	21 328	1
—	—	203	0.1	35 771	13.6	110 429	42.0	2 632	2
—	—	227	0.03	11 511	1.3	597 163	69.2	8 621	3
4 365	1.5	—	—	—	—	96 885	33.2	2 920	4
—	—	—	—	74 119	2.3	2 028 099	62.9	32 265	5
—	—	—	—	—	—	171 652	41.8	4 103	6
10 574	3.1	3 678	1.1	—	—	95 256	28.1	3 380	7
—	—	1 710	0.6	58 380	19.6	97 265	32.7	2 973	8
420	0.6	—	—	—	—	875	1.2	706	9
—	—	—	—	—	—	487 125	27.5	17 692	10
—	—	600	0.1	6 210	1.3	200 012	40.3	4 967	11
—	—	2 712	0.5	30 720	5.7	399 334	73.5	5 434	12
—	—	32 000	1.0	122 922	3.8	1 197 685	37.1	32 276	13
—	—	—	—	—	—	234 925	17.5	13 413	14
—	—	3 900	0.2	309 600	17.0	1 851 900	101.5	18 252	15
—	—	114	0.06	—	—	120 552	67.9	1 775	16
—	—	450	0.02	—	—	604 998	22.7	26 698	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	271	0.3	—	—	32 542	35.1	926	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	15 096	4.0	3 810	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	144	0.01	—	—	1 102 933	95.5	11 552	23
—	—	1 551	0.1	—	—	635 827	43.3	14 692	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
56 616	33.3	—	—	22 637	13.3	132 489	77.8	1 702	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
477 012	114.4	716	0.2	14 390	3.4	639 807	153.5	4 168	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
223 786	32.3	1 005	0.1	—	—	816 005	117.6	6 937	31
—	—	409	0.2	982	0.4	21 906	9.3	2 358	32
—	—	—	—	—	—	1 138 976	67.2	16 956	33
—	—	2 844	0.8	69 484	18.9	205 537	55.8	3 686	34
18 156	12.6	635	0.4	—	—	122 529	84.8	1 444	35
790 929	3.0	54 031	0.2	817 664	3.0	14 101 869	52.7	267 666	

VII. Bedriftsforpleining.

Tabell 1.

Undersøkelsens omfang.

Forbund	Antall bedrif- ter	Antall arbeidere			Antall funksjonærer			Merknader
		Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvin.	I alt	
Arbeidsmannsforbundet .	47	5226	67	5293	423	11	434	
Baker- og Konditorforb...	251	2090	408	2498	183	834	1017	
Bekledningsarbeiderforb.	246	1125	6103	7228	622	606	1228	
Bokbinder- og Kart.arb.f.	86	1518	2397	3915	221	141	362	
Bygningsarbeiderforb. ...	201	18971	144	19115	823	132	955	
Centralf. for Boktrykkere	172	2501	736	3237	534	309	843	
Elektriker- og Kraftst.f..	191	3140	93	3233	771	177	948	
Formerforbundet	42	2081	5	2086	239	32	271	
Gullsmedarbeiderforb. ...	38	626	139	765	70	101	171	
Handels-og Kontorfunk.f.	674	1702	726	2428	4444	3973	8417	
Hotell-og Restaurantarb.f.	230	1460	3453	4913	123	241	364	
Høvleriarbeiderforbundet	170	7406	88	7494	607	89	696	
Jern- og Metallarb.forb. .	412	33394	2048	35442	4878	739	5617	
Derav: Oslo	160	11610	812	12422	2487	404	2891	
Jernbaneforbundet	19	8520	70	8590	125	4	129	
Kjemisk Industriarb.forb.	233	15524	2887	18411	2925	549	3474	
Kjøttindustriarb.forb. ...	108	832	244	1076	190	194	384	
Kommuneforbundet	491	9863	3041	12904	5862	4920	10782	
Litogr. og Kjemigr. Forb.	37	459	215	674	54	38	92	
Murerforbundet	1	6	0	6	1	0	1	
Nærings- og Nyd.m.arb.f.	290	6554	7277	13831	1365	767	2132	
Papirindustriarb.forb. ...	82	12135	1009	13144	1078	107	1185	
Skin- og Lærarb.forb. ..	55	1173	542	1715	153	75	228	
Skotøyarbeiderforbundet	55	1762	1759	3521	334	136	470	
Stenindustriarbeiderforb.	78	1441	0	1441	79	0	79	
Tekstilarbeiderforbundet	76	2446	5273	7719	592	213	805	
Telegraf- og Telefonforb.	41	1145	244	1389	1148	1609	2757	
Transportarbeiderforb. ..	303	6849	329	7178	1104	380	1484	
Treindustriarbeiderforb. .	237	3496	144	3640	289	41	330	
Tobakkarb.forb. i Norge..	18	408	773	1181	338	138	476	
	4884	153853	40214	194067	29575	16556	46131	

Tabell 2.

Hoved-

Forbund	Bedrifter med kjøkken			
	Bedr.	Arb.	% Bedr.	% Arb.
Arbeidsmannsforbundet	1	238	2.1	4.5
Baker- og Konditorforbundet	14	314	5.6	12.6
Bekledningsarbeiderforbundet	16	760	6.5	10.5
Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	0	0	0	0
Bygningsarbeiderforbundet	0	0	0	0
Centralforeningen for Boktrykkere	6	368	3.5	11.4
Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	3	123	1.6	3.8
Formerforbundet	0	0	0	0
Gullsmedarbeiderforbundet	0	0	0	0
Handels- og Konforunksjonærers forbund	59	906	8.8	37.3
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	230	4 913	100.0	100.0
Høvleriarbeiderforbundet	8	258	4.7	3.4
Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	3 625	3.2	10.2
Jernbaneforbundet	1	3	5.3	0
Kjemisk Industriarbeiderforbund	25	2 456	10.7	13.3
Kjøttindustriarbeiderforbundet	12	303	11.1	28.2
Kommuneforbundet	123	3 225	25.0	25.0
Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	1	35	2.7	5.2
Murerforbundet	0	0	0	0
Musikerforbundet	Se Hotell- og restaurant-			
Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	59	3 531	20.3	25.5
Papirindustriarbeiderforbundet	3	2 096	3.7	15.9
Skinn- og Lærarbeiderforbundet	0	0	0	0
Skotøyarbeiderforbundet	0	0	0	0
Stenindustriarbeiderforbundet	0	0	0	0
Tekstilarbeiderforbundet	2	681	2.6	8.8
Telegraf- og Telefonforbundet	8	402	19.5	28.9
Transportarbeiderforbundet	14	810	4.6	11.3
Treindustriarbeiderforbundet	3	90	1.3	2.5
Tobakkarbeiderforbundet i Norge	3	431	16.7	36.5
	604	25 568	12.4	13.2

resultatene.

Servering				Tilførsel av varer gjennom bedriften				Merknader
Bedr.	Arb.	% Bedr.	% Arb.	Bedr.	Arb.	% Bedr.	% Arb.	
1	80	2.1	1.5	4	1 858	8.5	35.1	
9	202	3.6	8.1	13	332	5.2	13.3	
3	140	1.2	1.9	30	1 938	12.2	26.8	
6	242	7.0	6.2	19	1 468	22.1	37.5	
2	550	1.0	2.9	7	352	3.5	1.8	
3	57	1.7	1.8	16	939	9.3	29.0	
4	88	2.1	2.7	14	376	7.3	11.6	
0	0	0	0	13	806	31.0	38.6	
0	0	0	0	4	190	10.5	24.8	
58	2 585	8.6	* 23.8	34	1 784	5.0	73.5	* av arbeidere og funksjonærer
225	4 854	97.8	98.8	-	-	-	-	
0	0	0	0	34	3 150	20.0	42.0	
13	1 330	3.2	3.8	114	11 888	27.7	33.5	
0	0	0	0	-	-	-	-	
10	2 109	4.3	11.5	81	10 098	34.8	54.8	
8	211	4.7	19.6	6	247	5.6	23.0	
71	6 590	14.5	* 27.8	70	4 503	14.3	34.9	* av arbeidere og funksjonærer
1	60	2.7	8.9	5	177	13.5	26.3	
0	0	0	0	-	-	-	-	
arbeiderforbundet			-	-	-	-	-	
24	2 063	8.3	14.9	41	3 476	14.1	25.1	
1	400	1.2	3.0	29	4 915	35.4	37.4	
0	0	0	0	14	690	25.5	40.2	
0	0	0	0	18	1 430	32.7	40.6	
0	0	0	0	-	-	-	-	
3	686	3.9	8.9	25	4 948	32.9	64.1	
3	2 364	7.3	* 57.0	3	219	7.3	15.8	* av arbeidere og funksjonærer
9	347	3.0	4.8	37	889	12.2	12.4	
3	51	1.3	1.4	9	443	3.8	12.2	
2	415	11.1	35.1	8	978	44.4	82.8	
459	25 424	9.4	10.6	698	64 579	14.3	33.3	

Tabell 3.

Bedrifter med kjøk-

Forbund	Med kjøkken				Med spiserom			
	Bedr.	Arb.	% Bedr.	% Arb.	Bedr.	Arb.	% Bedr.	% Arb.
Arbeidsmannsforbundet	1	238	2.1	4.5	13	842	27.6	15.9
Baker- og Konditorforbundet .	14	314	5.6	12.6	27	561	10.7	22.5
Bekledningsarbeiderforbundet	16	760	6.5	10.5	47	2 684	19.1	37.1
Bokbinder- og Kartonasjearb.f.	0	0	0	0	19	1 102	22.1	28.1
Bygningsarbeiderforbundet ..	0	0	0	0	70	9 110	34.8	47.7
Centralfor. for Boktrykkere ..	6	368	3.5	11.4	25	987	14.5	30.5
Elektriker- og Kraftst.forb. ..	3	123	1.6	3.8	14	1 291	7.3	39.9
Formerforbundet	0	0	0	0	12	454	28.6	21.8
Gullsmedarbeiderforbundet ..	0	0	0	0	3	141	7.9	18.4
Handels- og Kontorfunksj.forb.	59	906	8.8	37.3	93	424	13.8	17.5
Hotell- og Restaurantarb.forb.	230	4 913	100.0	100.0	0	0	0	0
Høvleriarbeiderforbundet	8	258	4.7	3.4	68	3 560	40.0	47.5
Jern- og Metallarbeiderforb. .	13	3 625	3.2	10.2	174	17 027	42.2	48.0
Derav: Oslo	6	1 981	3.8	15.9	64	5 085	40.0	40.9
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforb.	25	2 456	10.7	13.3	101	8 559	43.3	46.5
Kjøttindustriarbeiderforb. ...	12	303	11.1	28.2	28	295	25.9	27.4
Kommuneforbundet	123	3 225	25.0	25.0	48	1 575	9.8	12.2
Litogr. og Kjemigr. Forbund	1	35	2.7	5.2	5	214	13.5	31.8
Murerforbundet	0	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og Nydelsesmid.arb.f.	59	3 531	20.3	25.5	89	4 680	30.7	33.8
Papirindustriarbeiderforb. ...	3	2 096	3.7	15.9	26	3 693	31.7	28.0
Skin- og Lærarbeiderforb. ..	0	0	0	0	21	770	38.2	44.9
Skotøyarbeiderforbundet	0	0	0	0	17	1 789	30.9	50.8
Stenindustriarbeiderforbundet	0	0	0	0	23	513	29.5	35.6
Tekstilarbeiderforbundet	2	681	2.6	8.8	28	2 919	36.8	37.8
Telegraf- og Telefonforbundet	8	402	19.5	28.9	3	138	7.3	9.9
Transportarbeiderforbundet ..	14	810	4.6	11.3	93	2 306	30.7	32.1
Treindustriarbeiderforbundet .	3	90	1.3	2.5	17	538	7.2	14.8
Tobakkarbeiderforb. i Norge..	3	431	16.7	36.5	3	120	16.7	10.2
	604	25 568	12.4	13.2	1 070	66 402	21.9	34.2

ken og spiseplass.

Med spiseplass		Med spiserom og spiseplass		Intet		Tilsammen		Merknader
Bedr.	Arb.	Bedr.	Arb.	Bedr.	Arb.	Bedr.	Arb.	
21	2 329	5	393	7	1 491	47	5 293	Anlegg utenom
112	847	2	44	96	732	251	2 498	
48	1 038	3	157	132	2 589	246	7 228	
17	332	3	176	47	2 305	86	3 915	
35	5 442	3	102	93	4 461	201	19 115	
41	395	0	0	100	1 487	172	3 237	
35	429	0	0	139	1 390	191	3 233	
9	505	0	0	21	1 127	42	2 086	
15	357	0	0	20	267	38	765	
201	195	31	416	290	487	674	2 428	
0	0	0	0	0	0	230	4 913	
61	2 760	16	532	17	384	170	7 494	
93	8 158	15	2 895	117	3 737	412	36 442	
38	3 576	4	388	48	1 392	160	12 422	
-	-	-	-	-	-	-	-	
65	5 041	17	1 810	25	545	233	18 411	
28	261	2	91	38	126	108	1 076	
150	3 072	16	2 668	154	2 364	491	12 904	
10	74	0	0	21	351	37	674	
1	6	0	0	0	0	1	6	
72	2 661	14	864	56	2 095	290	13 831	
29	3 683	15	2 783	9	889	82	13 144	
10	320	0	0	24	625	55	1 715	
5	318	4	672	29	742	55	3 521	
35	593	4	140	16	195	78	1 441	
21	1 633	7	450	18	2 036	76	7 719	
8	541	1	17	21	291	41	1 389	
82	2 031	13	223	101	1 808	303	7 178	
58	891	0	0	160	2 121	237	3 640	
8	470	1	95	3	65	18	1 181	
1 273	44 529	177	21 346	1 761	36 222	4 884	194 067	

Tabell 4. Servering av mat på arbeidsplassen.

Forbund	Melk, kaf.-te-surrog.			Varm. rett. fra eg. kj.			Varmeretter hentet			Merknader
	Bedr.	Arbeidere		Bedr.	Arbeidere		Bedr.	Arbeidere		
		I alt	% ****		I alt	% ****		I alt	% ****	
Arbeidsmannsforbundet**	0	0	—	1	80	33.6	0	—	—	
Baker- og Konditorforb..	*2	5	100	7	197	97.5	0	—	—	* Frokost
Bekleddningsarbeiderforb.	1	110	100	*2	ca. 30	11.2	0	—	—	* Samme kjøk. (Drives av en dame f. e. reg.)
Bokbinder- og Kart.arb.f.	0	—	—	0	—	—	6	242	100	
Bygningsarbeiderforb. ...	0	—	—	0	—	—	*2	550	85.9	* Salg fra bod— en bedrift
Centralf. for Boktrykkere	0	—	—	0	—	—	3	57	100	
Elektriker- og Kraftst.f..	1	36	100	0	—	—	3	52	56.5	
Formerforbundet	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Gullsmedarbeiderforb. ...	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Handels-og Kontorfunk.f.	18	1 184	79.4	16	592	67.7	24	809	100	Vesentlig funk.
Hotell-ogRestaurantarb.f.	0	—	—	225	4 854	100	0	—	—	Vesentlig full kost
Høvleriarbeiderforbundet	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Jern- og Metallarb.forb. .	*1	150	64.9	1	40	10.5	11	1 140	89.0	* Inntil okt. 1941
Derav: Oslo	0	—	—	1	40	10.5	11	1 140	89.0	
Jernbaneforbundet	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Kjemisk Industriarb.forb.	3	336	100	0	—	—	7	1 773	97.3	
Kjøttindustriarb.forb. ...	1	9	100	7	202	91.4	0	—	—	
Kommuneforbundet*** ..	4	1 259	76.4	*65	5 093	79.4	2	238	100	* Sykehus og anstalter full kost (arb. og funksj. under ett)
Litogr. og Kjemigr. Forb.	0	—	—	0	—	—	1	60	100	
Murerforbundet	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Nærings- og Nyd.m.arb.f.	8	320	87.0	15	1 623	92.2	1	120	100	
Papirindustriarb.forb. ...	0	—	—	1	400	23.6	0	—	—	Borregaard
Skin- og Lærarb.forb. ..	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Skotøyarbeiderforbundet	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Stenindustriarbeiderforb.	0	—	—	0	—	—	0	—	—	
Tekstilarbeiderforbundet	0	—	—	0	—	—	3	686	96.6	
Telegraf- og Telefonforb.	*1	161	100	**2	2 203	100	0	—	—	* Oslo ** Bergen
Transportarbeiderforb. ..	4	90	100	2	190	31.5	3	67	62.6	
Treindustriarbeiderforb. .	1	30	100	0	—	—	2	21	100	
Tobakkarb.forb. i Norge ..	1	320	100	0	—	—	1	95	100	
	46	4 010		344	15 504		69	5 910		

** Ikke anlegg.

*** Funksj. og arb. vanskelig å skille.

**** Av bedriftens arb.

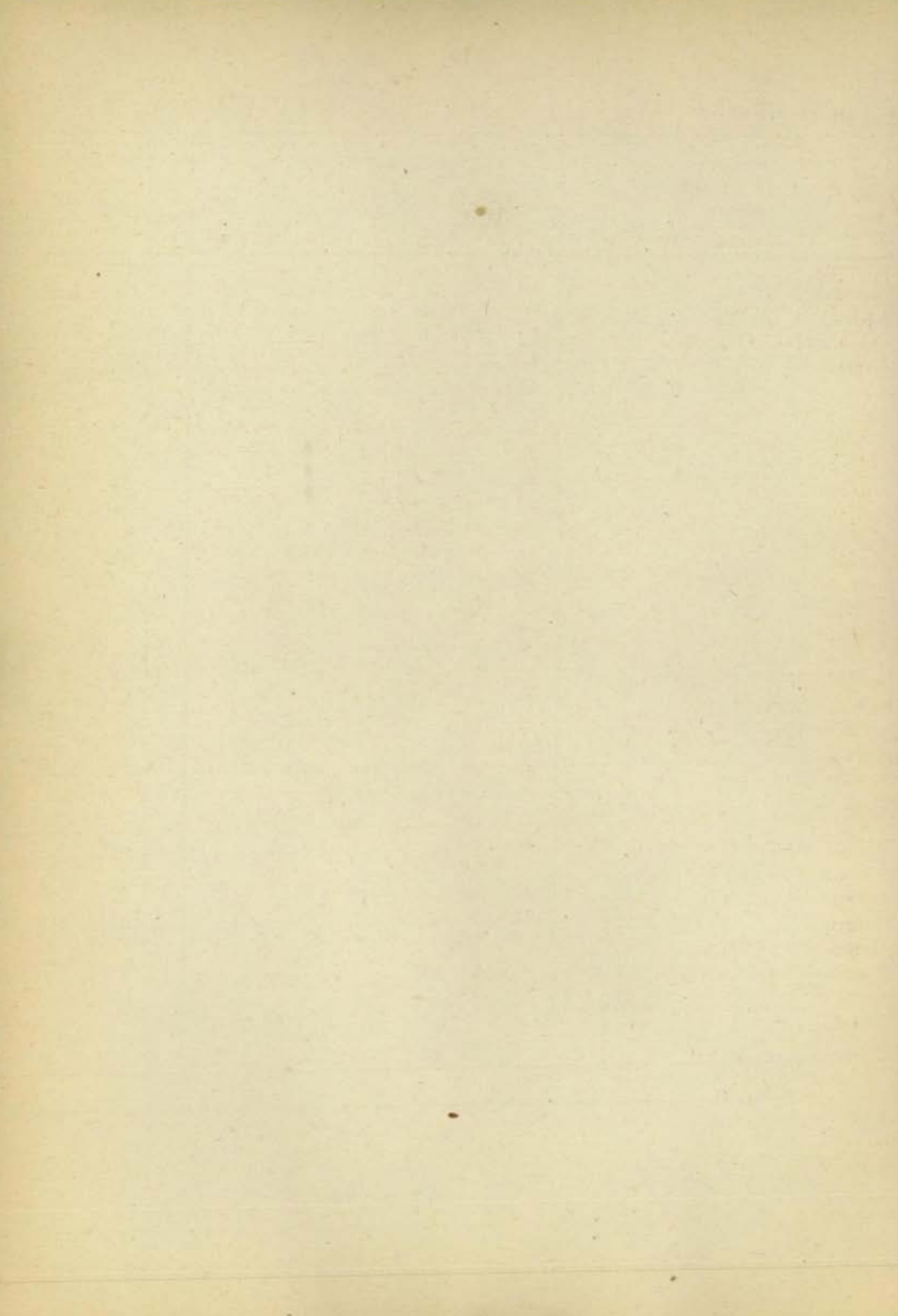
Tabell 5.

Tilførsel av varer

[illegible]

og andre tiltak.

Hermetikk						Grønnsaker, frukt og bær							Kjøtt, fetev., kolonial		
Midd. hermet.	Sar-diner	Sardi-ner av Oslo Kr.	Kav.	Krab.	Kond. melk	Potet.	Grøn-saker	Frukt	Eple-saft	Tytte-bær	Herm. plom-mer	Mar-me-lade	Kjøtt	Hval-kjøtt	Ost
-	-	-	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	Ja	-	Ja	Ja	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	Ja	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	-	Ja	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	Ja	Ja	Ja	Ja	-	Ja	-	-	Ja	Ja	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	Ja	-	-	Ja	-	-	-	Ja	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	Ja	Ja	Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	-	Ja
Ja	-	-	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	Ja	-	-
-	Ja	Ja	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	Ja	Ja	-	Ja	Ja	Ja	-	-	-
-	Ja	-	-	-	-	Ja	Ja	-	Ja	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	Ja	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	Ja
Ja	-	-	-	-	-	Ja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	Ja	Ja	-	-	-	-	Ja	Ja	-
Ja	-	-	-	-	-	Ja	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-
Ja	Ja	Ja	-	-	-	Ja	Ja	-	-	-	-	-	-	-	Ja

Tilførsel av varer og andre tiltak.

[illegible]

VII. Bedrifts-

Tabell 1.

Nyanskaffelser

	Antall be- drifter	Antall arbeidere			Utstyr for førstehjelp	Utdannet førstehjelp	Sikring mot ulykker	Sikring mot yrkessyk.
		Menn	Kv.	I alt				
	1	2	3	4	5	6	7	8
Arbeidsmannsforbundet	193	30 396	883	31 279	14	1	1	5
Baker- og Konditorforbundet	287	2 113	610	2 723	—	—	—	—
Beklædningsarbeiderforbundet	256	1 433	7 240	8 673	4	—	2	1
Bokbinder- og Kartonnasjearb. forb.	79	1 089	1 721	2 810	1	—	—	—
Bygningsarbeiderforbundet	191	6 694	88	6 782	—	—	—	—
Centralforeningen for Boktrykkere..	172	2 442	782	3 224	2	—	—	—
Elektriker- og Kraftstasjonsforb. ...	197	2 475	71	2 546	3	—	1	—
Formerforbundet	46	1 873	7	1 880	—	—	—	—
Gullsmedarbeiderforbundet	33	491	120	611	—	—	—	—
Handels- og Kontorfunksj. Forbund .	889	6 807	5 652	12 459	—	—	—	—
Hotell- og Restaurantarb.forbundet .	237	1 487	3 463	4 950	4	—	—	1
Høvleriarbeiderforbundet	179	7 136	102	7 238	2	—	—	5
Jern- og Metallarbeiderforbundet ..	417	33 199	2 174	35 373	7	2	8	3
Kjemisk Industriarbeiderforbund ...	255	13 120	3 037	16 157	5	—	3	1
Kjøttindustriarbeiderforbundet	117	1 195	408	1 603	2	—	—	—
Litografisk og Kjemigrafisk Forb. ...	40	862	625	1 487	—	—	—	—
Murerforbundet	20	224	—	224	1	—	—	—
Musikerforbundet	8	36	—	36	—	—	—	—
Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb.	292	7 248	7 031	14 279	7	2	1	—
Papirindustriarbeiderforbundet	88	11 598	965	12 563	1	—	1	—
Postforbundet	30	1 145	58	1 203	—	—	—	—
Skinn- og Lærarbeiderforbundet	62	1 229	815	2 044	2	1	—	—
Skog- og Landarbeiderforbundet	15	300	4	304	2	—	—	1
Skotøyarbeiderforbundet	56	1 808	1 767	3 575	1	—	—	—
Stenindustriarbeiderforbundet	82	1 366	—	1 366	2	—	—	2
Tekstilarbeiderforbundet	69	2 370	4 438	6 808	4	1	1	—
Telegraf- og Telefonforbundet	40	1 908	1 788	3 696	—	—	—	—
Transportarbeiderforbundet	298	6 279	489	6 768	1	—	1	2
Treindustriarbeiderforbundet	237	3 680	186	3 866	6	—	4	11
Tobakkarbeiderforbundet	16	227	557	784	—	—	—	—
I alt	4 901	152 230	45 081	197 311	71	7	23	32

Jernbaneforbundet	6 905	126	7 031	—	220	—	—
Kommuneforbundet	14 582	8 373	22 955	179	—	31	25
Lokomotivmannsforbundet	1 792	—	1 792	—	—	—	—
I alt	23 279	8 499	31 778	179	220	31	25

og yrkeshygiene.

eller forbedringer.

Antall bedrifter som har foreslått:

Løgekon- troll	Arbeids- lokale	Arbeids- belysning	Ventilasjon	Oppvarm.	Orden og renhold	Klosetter	Skifterom m. skap for hver arb.	Bad eller dusj	Vaskerom	Spisesal	Lengere spisetid	Fast spisetid	Oppdel. av arbeids- tiden	Boliger	Feriehytter	Spesialle ønsker
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2	-	-	3	3	2	12	9	14	4	32	-	-	2	9	-	17
-	2	-	2	5	-	4	18	14	2	8	-	-	-	-	-	-
1	4	16	13	9	14	6	23	2	8	24	1	-	1	-	-	10
-	1	3	2	1	5	3	7	1	2	5	-	-	-	-	-	1
-	5	5	6	5	7	7	19	13	6	30	-	-	1	-	-	8
-	9	6	9	1	14	7	16	3	1	16	-	-	-	-	-	10
-	3	1	3	2	3	4	5	3	9	14	-	-	-	-	1	1
-	4	3	18	13	5	4	4	3	5	3	-	-	-	-	-	4
-	-	1	1	2	3	1	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-
-	9	7	11	21	9	20	25	3	7	38	8	-	7	-	-	2
1	2	3	14	3	7	3	29	7	6	21	1	-	-	2	-	6
-	1	4	-	4	8	17	8	6	9	22	-	-	-	1	-	18
3	17	25	38	48	34	33	58	17	36	56	1	1	-	-	-	16
-	6	10	29	7	13	16	33	27	22	38	-	-	-	2	-	-
2	2	2	-	7	-	2	10	2	-	6	-	-	1	-	-	1
1	-	1	4	2	6	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	3	2	-	-	7	-	-	-	-	-	2
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
1	2	4	10	11	5	13	34	16	18	31	-	2	2	-	-	18
1	4	5	10	7	6	12	10	15	1	15	-	1	1	-	-	5
-	6	1	-	-	-	-	5	2	-	3	-	-	-	-	-	-
1	3	4	5	5	6	3	6	1	-	7	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
-	-	4	5	2	2	2	3	1	1	7	-	-	-	-	-	2
-	-	1	-	2	5	2	1	-	4	6	-	-	-	-	-	7
-	1	6	5	4	3	5	9	3	3	10	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	3	5	1	2	3	-	-	1	-	-	4
2	4	8	4	6	9	23	30	21	23	54	1	1	1	2	-	7
1	8	15	13	20	15	7	14	2	5	31	-	-	-	1	-	6
-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-
16	94	137	206	191	181	214	392	177	177	495	13	5	17	17	1	148

Antall arbeidere som har foreslått:

100	402	955	601	20	715	2072	1759	3707	1029	2976	-	-	-	-	-	853
36	877	2181	1983	405	414	1006	1716	1712	864	3309	-	191	975	952	79	314
-	-	-	-	-	1508	-	324	-	-	-	-	-	44	-	-	454
136	1279	3136	2584	425	2637	3078	3799	5419	1893	6285	-	191	1019	952	79	1621

Tabell 1 a.

Nyanskaffelser

	Antall bedrifter						
	Utstyr for første- hjelp	Ut- dan- net første- hjelp	Sik- ring mot ulyk- ker	Sik- ring mot yrkes- sykd.	Læge- kon- troll	Ar- beids- lokale	Ar- beids- belys- ning
	1	2	3	4	5	6	7
Arbeidsmannsforbundet	7.3	0.5	0.5	2.6	1.0	-	-
Baker- og Konditorforbundet	-	-	-	-	-	0.7	-
Beklædningsarbeiderforbundet	1.6	-	0.8	0.4	0.4	1.6	6.3
Bokbinder- og Kartonnasjearb.forbundet	1.3	-	-	-	-	1.3	3.8
Bygningsarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	2.6	2.6
Centralforeningen for Boktrykkere	1.2	-	-	-	-	5.2	3.5
Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet ..	1.5	-	0.5	-	-	1.5	0.5
Formerforbundet	-	-	-	-	-	8.7	6.5
Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	3.0
Handels- og Kontorfunk. Forbund	-	-	-	-	-	1.0	0.8
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet ..	1.7	-	-	0.4	0.4	0.8	1.3
Høvleriarbeiderforbundet	1.1	-	-	2.8	-	0.6	2.2
Jern- og Metallarbeiderforbundet	1.7	0.5	1.9	0.7	0.7	4.1	6.0
Kjemisk Industriarbeiderforbund	2.0	-	1.2	0.4	-	2.4	3.9
Kjøttindustriarbeiderforbundet	1.7	-	-	-	1.7	1.7	1.7
Litografisk og Kjemigrafisk Forbund ..	-	-	-	-	2.5	-	2.5
Murerforbundet	5.0	-	-	-	-	-	10.0
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb.	2.4	0.7	0.3	-	0.3	0.7	1.4
Papirindustriarbeiderforbundet	1.1	-	1.1	-	1.1	4.5	5.7
Postforbundet	-	-	-	-	-	20.0	3.3
Skinn- og Lærarbeiderforbundet	3.2	1.6	-	-	1.6	4.8	6.5
Skog- og Landarbeiderforbundet	13.3	-	-	6.7	-	-	-
Skotøyarbeiderforbundet	1.8	-	-	-	-	-	7.1
Stenindustriarbeiderforbundet	2.4	-	-	2.4	-	-	1.2
Tekstilarbeiderforbundet	5.8	1.4	1.4	-	-	1.4	8.7
Telegraf- og Telefonforbundet	-	-	-	-	-	2.5	-
Transportarbeiderforbundet	0.3	-	0.3	0.7	0.7	1.3	2.7
Treindustriarbeiderforbundet	2.5	-	1.7	4.6	0.4	3.4	6.3
Tobakkarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-
I alt	1.4	0.1	0.5	0.7	0.3	1.9	2.8

Antall arbeidere

Jernbaneforbundet	-	3.1	-	-	1.4	5.7	13.6
Kommuneforbundet	0.8	-	0.14	0.11	0.2	3.8	9.5
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-
I alt	0.6	0.7	0.1	0.08	0.4	4.0	10.0

eller forbedringer.

i prosenter som har foreslått:

Ventila- sjon	Opp- varm- ing	Orden & ren- hold	Klo- setter	Skifte- rom med skap f. hv. arb.	Bad eller dusj	Vas- kerom	Spise- sal	Len- gere spise- tid	Fast spise- tid	Opp- deling av arb.s- tiden	Bo- liger	Ferie- hytter	Spesi- elle øn- sker
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1.6	1.6	1.0	6.2	4.7	7.3	2.1	16.6	-	-	1.0	4.7	-	8.8
0.7	1.7	-	1.4	6.3	4.9	0.7	2.8	-	-	-	-	-	-
5.1	3.5	5.5	2.3	9.0	0.8	3.1	9.4	0.4	-	0.4	-	-	3.9
2.5	1.3	6.3	3.8	8.9	1.3	2.5	6.3	-	-	-	-	-	1.3
3.1	2.6	3.7	3.7	9.9	6.8	3.1	15.7	-	-	0.5	-	-	4.2
5.2	0.6	8.1	4.1	9.3	1.7	0.6	9.3	-	-	-	-	-	5.8
1.5	1.0	1.5	2.0	2.5	1.5	4.6	7.1	-	-	-	-	0.5	0.5
39.1	28.3	10.9	8.7	8.7	6.5	10.9	6.5	-	-	-	-	-	8.7
3.0	6.1	9.1	3.0	3.0	-	3.0	6.1	3.0	-	-	-	-	-
1.2	2.4	1.0	2.2	2.8	0.3	0.8	4.3	0.9	-	0.8	-	-	0.2
5.9	1.3	3.0	1.3	12.2	3.0	2.5	8.9	0.4	-	-	0.8	-	2.5
-	2.2	4.5	9.5	4.5	3.4	5.0	12.3	-	-	-	0.6	-	10.1
9.1	11.5	8.2	7.9	13.9	4.1	8.6	13.4	0.2	0.2	-	-	-	3.8
11.4	2.7	5.1	6.3	12.9	10.6	8.6	14.9	-	-	-	0.8	-	-
-	6.0	-	1.7	8.5	1.7	-	5.1	-	-	0.9	-	-	0.9
10.0	5.0	15.0	2.5	12.5	-	-	2.5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15.0	10.0	-	-	35.0	-	-	-	-	-	10.0
12.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37.5
3.4	3.8	1.7	4.5	11.6	5.5	6.2	10.6	-	0.7	0.7	-	-	6.2
11.4	8.0	6.8	13.6	11.4	17.0	1.1	17.0	-	1.1	1.1	-	-	5.7
-	-	-	-	16.7	6.7	-	10.0	-	-	-	-	-	-
8.1	8.1	9.7	4.8	9.7	1.6	-	11.3	-	-	-	-	-	-
-	6.7	-	6.7	-	-	6.7	20.0	-	-	-	-	-	-
8.9	3.6	3.6	3.6	5.4	1.8	1.8	12.5	-	-	-	-	-	3.6
-	2.4	6.1	2.4	1.2	-	4.9	7.3	-	-	-	-	-	8.5
7.2	5.8	4.3	7.2	13.0	4.3	4.3	14.5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7.5	12.5	2.5	5.0	7.5	-	-	2.5	-	-	10.0
1.3	2.0	3.0	7.7	10.1	7.0	7.7	18.1	0.3	0.3	0.3	-	-	2.3
5.5	8.4	6.3	3.0	5.9	0.8	2.1	13.1	-	-	-	0.4	-	2.5
-	-	-	-	18.8	-	6.3	12.5	-	-	-	-	-	-
4.2	3.9	3.7	4.4	8.0	3.6	3.6	10.1	0.3	0.1	0.3	0.3	0.02	3.0

i prosenter som har foreslått:

8.5	0.3	10.2	29.5	25.0	52.7	14.6	42.3	-	-	-	-	-	12.1
8.6	1.8	1.8	4.4	7.5	7.5	3.8	14.4	-	0.8	4.2	4.1	0.3	1.4
-	-	84.2	-	18.1	-	-	-	-	-	2.5	-	-	25.3
8.1	1.3	8.3	9.7	12.0	17.1	6.0	20.0	-	0.6	3.2	3.0	0.2	5.1

Tabell 2.

De sosiale forhold

	Antall bedrifter	Antall arbeidere			Spise- eller
		Menn	Kvinner	I alt	For alle arb.
	1	2	3	4	5
Arbeidsmannsforbundet	193	30 396	883	31 279	82
Baker- og Konditorforbundet	287	2 113	610	2 723	93
Beklædningsarbeiderforbundet	256	1 433	7 240	8 673	63
Bokbinder- og Kartonnasjearb.forbundet	79	1 089	1 721	2 810	20
Bygningsarbeiderforbundet	191	6 694	88	6 782	69
Centralforeningen for Boktrykkere	172	2 442	782	3 224	41
Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet ..	197	2 475	71	2 546	30
Formerforbundet	46	1 873	7	1 880	21
Gullmedarbeiderforbundet	33	491	120	611	4
Handels- og Kontorfunksjonærenes Forb.	889	6 807	5 652	12 459	282
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet..	237	1 487	3 463	4 950	102
Høvleriarbeiderforbundet	179	7 136	102	7 238	140
Jern- og Metallarbeiderforbundet	417	33 199	2 174	35 373	207
Kjemisk Industriarbeiderforbund	255	13 120	3 037	16 157	174
Kjøttindustriarbeiderforbundet	117	1 195	408	1 603	55
Litografisk og Kjemigrafisk Forbund....	40	862	625	1 487	7
Murerforbundet	20	224	-	224	7
Musikerforbundet	8	36	-	36	1
Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb.	292	7 248	7 031	14 279	180
Papirindustriarbeiderforbundet	88	11 598	965	12 563	63
Postforbundet	30	1 145	58	1 203	10
Skin- og Lærarbeiderforbundet	62	1 229	815	2 044	27
Skog- og Landarbeiderforbundet.....	15	300	4	304	8
Skotøyarbeiderforbundet	56	1 808	1 767	3 575	17
Stenindustriarbeiderforbundet	82	1 366	-	1 366	57
Tekstilarbeiderforbundet	69	2 370	4 438	6 808	46
Telegraf- og Telefonforbundet.....	40	1 908	1 788	3 696	16
Transportarbeiderforbundet	298	6 279	489	6 768	144
Treindustriarbeiderforbundet	237	3 680	186	3 866	41
Tobakkarbeiderforbundet	16	227	557	784	9
I alt	4 901	152 230	45 081	197 311	2 016

Jernbaneforbundet	6 905	126	7 031	4 428
Kommuneforbundet	14 582	8 373	22 955	14 696
Lokomotivmannsforbundet	1 792	-	1 792	-
I alt	23 279	8 499	31 778	19 124

ved bedriftene.

Antall bedrifter som har oppgitt:

sal spisepl.	Spise- sal med garde- robe	Ingen spise- sal	Samlet spisetid for dagarbeidere				Oppdeling av arbeidstiden		Boliger for arbeiderne		Ferie- hytter	Div. sosiale tiltak
			Under 30 m.	30-60 m.	Over 60 m.	Ube- stemt	God	Mindre god	For alle	For en del		
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
24	7	67	5	127	41	8	135	6	4	7	-	1
2	5	174	108	103	1	45	179	2	-	2	1	3
8	7	171	12	195	33	6	200	2	-	3	-	2
3	1	55	3	66	7	1	67	-	-	-	-	1
4	1	106	2	123	64	2	150	-	1	2	-	-
2	-	126	14	107	31	8	145	2	-	-	1	-
3	1	142	2	128	30	16	167	-	9	11	1	-
2	1	22	-	37	9	-	37	1	2	4	-	1
1	-	27	2	30	-	-	29	-	-	-	-	-
14	14	544	70	534	191	43	743	16	1	7	2	4
3	1	121	4	164	1	34	182	3	-	2	2	1
7	1	31	-	91	85	1	155	1	-	7	1	1
44	15	147	4	321	86	4	343	8	3	16	4	12
17	9	52	7	172	61	5	200	10	7	35	5	18
-	5	54	1	52	49	1	95	-	1	2	-	-
1	1	31	2	36	-	1	39	-	-	-	-	-
-	-	11	-	12	7	-	17	-	-	-	-	-
-	1	2	2	1	-	1	3	-	-	-	-	-
14	8	87	2	168	99	10	236	8	-	14	2	10
13	-	11	2	29	53	1	78	2	2	29	-	12
2	-	17	3	11	-	11	17	7	-	-	-	-
2	-	33	3	41	17	-	55	-	1	1	1	-
-	-	6	-	9	6	-	9	-	-	-	-	-
4	-	35	1	33	20	-	54	-	-	1	-	4
4	-	13	-	43	34	-	60	-	2	-	-	-
1	-	22	1	42	26	-	59	1	2	11	1	4
2	-	21	5	28	4	1	29	3	-	1	-	5
10	6	133	3	158	105	9	238	14	1	3	3	4
7	1	182	5	128	92	4	201	1	2	1	-	1
1	-	6	-	12	3	-	12	-	-	-	-	-
195	85	2 449	263	3 001	1 155	212	3 934	87	38	159	24	84

Antall arbeidere som har oppgitt:

531	36	2 036	-	1 905	1 113	3 835	3 484	178	81	1 800	1 194	100
2 956	34	4 638	4 058	12 621	4 204	1 204	19 699	385	765	1 270	714	1 523
-	-	863	-	-	-	1 638	605	424	-	279	39	-
3 487	70	7 537	4 058	14 526	5 317	6 677	23 788	987	846	3 349	1 947	1 623

Tabell 2 a.

De sosiale forhold

	Antall bedrifter i prosenter				
	Spisesal eller spiseplass		Spise-sal med garderobe	Ingen spise-sal	Samlet
	For alle arb. 1	For en-del arb. 2			Under 30 m. 5
Arbeidsmannsforbundet	42.5	12.4	3.6	34.7	2.6
Baker- og Konditorforbundet	32.4	0.7	1.7	60.6	37.6
Beklædningsarbeiderforbundet	24.6	3.1	2.7	66.8	4.7
Bokbinder- og Kartonnasjearb. forb.	25.3	3.8	1.3	69.6	3.8
Bygningsarbeiderforbundet	36.1	2.1	0.5	55.5	1.0
Centralforeningen for Boktrykkere..	23.8	1.2	—	73.3	8.1
Elektriker- og Kraftstasjonsforb. ...	15.2	1.5	0.5	72.1	1.0
Formnerforbundet	45.7	4.3	2.2	47.8	—
Gullsmedarbeiderforbundet	12.1	3.0	—	81.8	6.1
Handels- og Kontorfunksj. Forbund.	31.7	1.6	1.6	61.2	7.9
Hotell- og Restaurantarb.forbundet.	43.0	1.3	0.4	51.1	1.7
Høvleriarbeiderforbundet	78.2	3.9	0.6	17.3	—
Jern- og Metallarbeiderforbundet ..	49.6	10.6	3.6	35.3	1.0
Kjemisk Industriarbeiderforbund ...	68.2	6.7	3.5	20.4	2.7
Kjøttindustriarbeiderforbundet	47.0	—	4.3	46.2	0.9
Litografisk og Kjemigrafisk Forb. ..	17.5	2.5	2.5	77.5	5.0
Murerforbundet	35.0	—	—	55.0	—
Musikerforbundet	12.5	—	12.5	25.0	25.0
Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb.	61.6	4.8	2.7	29.8	0.7
Papirindustriarbeiderforbundet	71.6	14.8	—	12.5	2.3
Postforbundet	33.3	6.7	—	56.7	10.0
Skinn- og Lærarbeiderforbundet	43.5	3.2	—	53.2	4.8
Skog- og Landarbeiderforbundet....	53.3	—	—	40.0	—
Skotøyarbeiderforbundet	30.4	7.1	—	62.5	1.8
Stenindustriarbeiderforbundet	69.5	4.9	—	15.9	—
Tekstilarbeiderforbundet	66.7	1.4	—	31.9	1.4
Telegraf- og Telefonforbundet	40.0	5.0	—	52.5	12.5
Transportarbeiderforbundet	48.3	3.4	2.0	44.6	1.0
Treindustriarbeiderforbundet	17.3	3.0	0.4	76.8	2.1
Tobakkarbeiderforbundet	56.3	6.3	—	37.5	—
I alt	41.1	4.0	1.7	50.0	5.4

Antall arbeidere i prosenter

Jernbaneforbundet	63.0	7.6	0.5	29.0	—
Kommuneforbundet	64.0	12.9	0.1	20.2	17.7
Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	48.2	—
I alt	60.2	11.0	0.2	23.7	12.8

ved bedriftene.

som har oppgitt:

spisetid for dagarbeidere			Oppdeling av arb.tiden		Boliger for arbeiderne		Ferie-hytter	Div. sosiale tiltak
30-60 m.	Over 60 m.	Ubestemt	God	Mindre god	For alle	For en del		
6	7	8	9	10	11	12	13	14
65.8	21.2	4.1	69.9	3.1	2.1	3.6	—	0.5
35.9	0.3	15.7	62.4	0.7	—	0.7	0.3	1.0
76.2	12.9	2.3	78.1	0.8	—	1.2	—	0.8
83.5	8.9	1.3	84.8	—	—	—	—	1.3
64.4	33.5	1.0	78.5	—	0.5	1.0	—	—
62.2	18.0	4.7	84.3	1.2	—	—	0.6	—
65.0	15.2	8.1	84.8	—	4.6	5.6	0.5	—
80.4	19.6	—	80.4	2.2	4.3	8.7	—	2.2
90.9	—	—	87.9	—	—	—	—	—
60.1	21.5	4.8	83.6	1.8	0.1	0.8	0.2	0.4
69.2	0.4	14.3	76.8	1.3	—	0.8	0.8	0.4
50.8	47.5	0.6	86.6	0.6	—	3.9	0.6	0.6
77.0	20.6	1.0	82.3	1.9	0.7	3.8	1.0	2.9
67.5	23.9	2.0	78.4	3.9	2.7	13.7	2.0	7.1
44.4	41.9	0.9	81.2	—	0.9	1.7	—	—
90.0	—	2.5	97.5	—	—	—	—	—
60.0	35.0	—	85.0	—	—	—	—	—
12.5	—	12.5	37.5	—	—	—	—	—
57.5	33.9	3.4	80.8	2.7	—	4.8	0.7	3.4
33.0	60.2	1.1	88.6	2.3	2.3	33.0	—	13.6
36.7	—	36.7	56.7	23.3	—	—	—	—
66.1	27.4	—	88.7	—	1.6	1.6	1.6	—
60.0	40.0	—	60.0	—	—	—	—	—
58.9	35.7	—	96.4	—	—	1.8	—	7.1
52.4	41.5	—	73.2	—	2.4	—	—	—
60.9	37.7	—	85.5	1.4	2.9	15.9	1.4	5.8
70.0	10.0	2.5	72.5	7.5	—	2.5	—	12.5
53.0	35.2	3.0	79.9	4.7	0.3	1.0	1.0	1.3
54.0	38.8	1.7	84.8	0.4	0.8	0.4	—	0.4
75.0	18.8	—	75.0	—	—	—	—	—
61.2	23.6	4.3	80.3	1.8	0.8	3.2	0.5	1.7

som har oppgitt:

27.1	15.8	54.5	49.6	2.5	1.2	25.6	17.0	1.4
55.0	18.3	5.2	85.8	1.7	3.3	5.5	3.1	6.6
—	—	91.4	33.8	23.7	—	15.6	2.2	—
45.7	16.7	21.0	74.9	3.1	2.7	10.5	6.1	5.1

Tabell 3.

De hygieniske og sanitære forhold ved bedriftene.

	Antall bedr.	* Antall arbeidere			Antall bedrifter som bar oppgitt:																																				
					Førstehjelp. utstyr		Utdannet førstehjelp		Sikring mot ulykker		Sikring mot yrkessyk.		Læge- kontroll		Ute- ar- beid	Lyse arbeidslokaler			Belysning på arbeidsplassen			Ventilasjon av arbeidslokalene			Oppvarming av arbeidslokalene			Ikke oppv. av arb- lok.	Orden og renhold av arbeidslokalene			Klosett- forholdene			Klos. mgl. helt	Skifterom med skap		Bare skift- rom	Uten skift- rom	Dusj, bad hensiktsm. vaskerom	Kaldt og v. vann
		Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten	Meg. gode	Gode	Mind. gode		Meg. god	God	Mind. god	Meg. god	God	Mind. god	Meg. god	God	Mind. god	Meg. god	God	Mind. god		Meg. god	God	Mind. god	Meg. gode	Gode	Mind. gode		For alle arb.	For en d. arb.				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
Arbeidsmannsforbundet	193	30 396	883	31 279	92	91	25	158	42	82	38	86	9	172	116	2	30	16	2	33	16	2	29	21	2	30	16	1	2	34	18	-	65	56	20	12	11	8	135	40	-
Baker- og Konditorforbundet	287	2 113	610	2 723	66	207	28	231	73	132	65	140	6	263	-	30	209	18	30	200	20	29	191	23	28	185	21	-	31	211	22	29	222	28	-	118	8	74	74	132	13
Beklædningsarbeiderforbundet ..	256	1 433	7 240	8 673	100	153	70	174	46	138	43	141	1	249	-	10	173	19	10	172	35	10	150	46	10	159	32	-	10	177	46	5	189	53	-	16	6	22	203	33	22
Bokbinder- og Kartonn.arb.forb...	79	1 089	1 721	2 810	42	37	26	53	25	37	21	41	1	78	-	1	48	7	1	45	11	1	39	17	1	47	11	-	2	44	20	4	58	15	-	12	1	7	57	6	7
Bygningsarbeiderforbundet	191	6 694	88	6 782	80	109	30	155	67	84	57	94	3	184	52	2	78	22	1	81	33	2	67	30	2	69	32	6	2	74	42	-	129	52	2	16	2	2	159	12	9
Centralforeningen f. Boktrykkere	172	2 442	782	3 224	57	112	34	132	70	66	65	71	-	170	-	10	121	22	9	112	22	9	101	28	9	110	22	-	10	107	36	14	118	39	-	41	4	19	107	28	14
Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	197	2 475	71	2 546	44	153	37	153	63	88	57	94	5	186	70	3	68	18	3	71	18	3	66	18	3	70	20	-	3	72	21	17	126	23	-	20	3	1	153	34	12
Formerforbundet	46	1 873	7	1 880	29	17	23	23	12	31	13	30	1	45	-	-	18	18	-	21	21	-	11	31	-	15	26	-	-	15	25	1	22	22	-	13	3	2	27	15	-
Gullsmedarbeiderforbundet	33	491	120	611	13	18	14	18	15	11	14	12	-	32	-	3	19	2	3	18	5	3	18	5	4	18	5	-	3	21	6	6	22	4	-	9	3	-	20	5	4
Handels- og Kontorfunk. Forbund	889	6 807	5 652	12 459	200	673	146	687	121	476	115	482	7	849	-	61	678	54	62	680	48	62	652	63	62	650	86	5	72	681	54	74	669	93	-	95	12	53	663	141	76
Hotell- og Restaurantarb.forb. ..	237	1 487	3 463	4 950	94	138	60	168	70	94	67	97	9	220	-	11	164	17	11	160	18	11	149	37	11	160	24	-	13	169	18	9	196	25	-	92	19	23	93	103	7
Høvleriarbeiderforbundet	179	7 136	102	7 238	98	80	47	128	97	58	91	64	2	176	7	2	104	19	3	111	28	3	98	23	2	94	16	35	3	107	23	4	116	54	-	12	5	-	157	13	4
Jern- og Metallarbeiderforbundet	417	33 199	2 174	35 373	258	159	164	248	173	172	161	184	4	412	12	8	196	97	8	189	124	8	160	145	9	153	153	10	11	190	142	23	256	130	-	119	35	14	233	100	35
Kjemisk Industriarbeiderforbund	255	13 120	3 037	16 157	175	76	114	133	134	84	115	103	13	241	15	8	128	43	9	124	56	10	117	63	9	119	57	-	10	132	59	12	169	71	-	69	20	17	140	106	8
Kjøttindustriarbeiderforbundet ..	117	1 195	408	1 603	48	67	27	86	47	41	44	44	4	109	-	8	86	7	7	86	9	8	84	11	8	76	17	-	10	85	7	12	86	14	-	23	8	14	62	29	12
Litografisk og Kjemigr. Forbund	40	862	625	1 487	20	19	17	23	13	16	10	19	-	39	-	1	28	3	1	26	7	1	24	8	1	26	7	-	1	23	15	2	30	8	-	7	2	7	23	3	3
Murerforbundet	20	224	-	224	4	16	1	18	6	5	5	6	-	19	13	-	-	4	-	4	-	1	5	-	-	-	5	-	-	-	4	-	3	13	-	-	-	-	20	-	-
Musikerforbundet	8	36	-	36	2	3	2	3	-	3	-	3	-	4	-	1	5	-	1	5	-	1	4	3	1	5	-	-	4	2	-	1	7	-	-	1	-	-	1	4	-
Nærings- og Nydelsesmid.arb.forb.	292	7 248	7 031	14 279	181	107	123	165	157	103	147	113	42	243	-	21	192	18	19	183	30	19	180	33	17	174	45	-	24	200	25	24	212	49	-	92	13	19	154	133	5
Papirindustriarbeiderforbundet ..	88	11 598	965	12 563	65	22	55	32	50	25	44	31	1	86	4	2	37	19	1	40	21	1	37	28	1	35	31	-	1	47	22	4	49	34	-	10	13	1	60	48	3
Postforbundet	30	1 145	58	1 203	5	24	5	23	3	17	3	17	2	27	-	2	18	5	3	16	6	2	16	9	2	18	6	-	2	19	6	2	21	6	-	1	4	1	24	18	1
Skin- og Læarbeiderforbundet.	62	1 229	815	2 044	33	29	17	44	29	21	27	23	-	62	-	-	41	7	1	33	18	-	30	18	-	37	15	-	-	37	19	2	39	19	-	10	1	3	47	9	5
Skog- og Landarbeiderforbundet.	15	300	4	304	8	7	2	13	6	8	6	8	-	15	1	-	4	3	-	5	4	-	5	3	-	3	1	7	-	4	6	-	10	4	-	-	1	14	1	-	
Skotøyarbeiderforbundet	56	1 808	1 767	3 575	41	15	37	18	37	14	37	14	-	56	-	-	44	5	-	29	17	-	27	12	-	35	10	-	-	36	10	4	37	14	-	4	2	7	43	4	3
Stenindustriarbeiderforbundet ...	82	1 366	-	1 366	27	54	-	79	15	40	11	44	-	77	45	-	11	7	-	12	9	-	12	9	-	11	7	-	-	12	10	-	25	23	8	4	1	1	65	1	-
Tekstilarbeiderforbundet	69	2 370	4 438	6 808	48	19	41	27	33	25	30	28	1	67	-	5	36	17	5	27	24	5	26	23	5	29	20	-	6	33	19	8	37	24	-	16	5	2	43	22	2
Telegraf- og Telefonforbundet ..	40	1 908	1 788	3 696	23	17	9	29	14	18	13	19	2	37	6	2	26	1	2	26	1	2	25	-	2	26	2	-	2	25	2	2	29	4	-	9	4	-	26	19	2
Transportarbeiderforbundet	298	6 279	489	6 768	99	196	45	247	89	144	78	155	3	290	90	2	119	22	2	128	32	3	118	29	3	113	23	16	4	131	26	5	160	55	18	44	14	7	219	46	9
Treindustriarbeiderforbundet	237	3 680	186	3 866	83	153	40	190	114	73	105	82	-	235	-	6	143	46	7	136	56	6	111	71	7	130	68	-	5	131	68	7	162	62	-	17	1	9	206	25	3
Tobakkarbeiderforbundet	16	227	557	784	12	4	8	8	8	5	7	6	-	16	-	3	9	4	3	9	2	3	9	1	3	9	3	-	3	8	4	3	11	2	-	3	-	-	12	5	1
I alt	4 901	152230	45081	197311	2047	2775	1247	3466	1629	2111	1489	2251	116	4659	431	204	2833	540	204	2778	696	204	2557	813	202	2606	781	80	234	2827	775	274	3275	996	48	885	200	314	3240	1135	260

* Heri er også i alle tabeller medregnet funksjonærene.

Antall arbeidere som har oppgitt:

Jernbaneforbundet	6 905	126	7 031	6183	848	5537	1419	2730	2840	2565	3005	3632	3399	1305	—	2207	3256	—	2005	2197	—	1859	3455	—	2067	2086	—	—	2173	3462	51	4029	3138	—	1232	1455	30	4291	2192	56
Kommuneforbundet	14 582	8 373	22 955	15990	6602	13908	8299	11214	7457	10545	8126	5972	16360	2509	830	14324	2074	823	14340	2368	823	14020	2851	823	14164	2453	878	14821	2018	1126	16881	2408	171	8124	3170	163	10628	13025	735	
Lokomotivmannsforbundet	1 792	—	1 792	1142	650	933	859	779	689	735	733	1429	363	—	—	—	400	—	—	530	—	—	—	824	—	—	—	—	1033	—	593	174	—	594	603	—	595	1422	—	
I alt	23279	8499	31778	23315	8100	20378	10577	14723	10986	13845	11864	11033	20122	3814	830	16531	5730	823	16345	5095	823	15879	7130	823	16231	5363	878	16994	6513	1177	21503	5720	171	9950	5228	193	15514	16639	791	

Tabell 3 a.

De hygieniske og sanitære forhold ved bedriftene.

	Antall bedrifter i prosenter som har oppgitt:																																					
	Førstehjelps utstyr		Utdannet førstebjelp		Sikring mot ulykker		Sikring mot yrkessyk.		Læge-kontroll		Ute-ar-beid	Lyse arbeidslokaler			Belysning på arbeidsplassen			Ventilasjon av arbeidslokalene			Oppvarming av arbeidslokalene			Ikke opp-var-ming av lo-kalene	Orden og renhold av arbeidslokalene			Klosett-forholdene			Klos. mang-ler helt	Skifterom med skap		Kun skifte-rom	Uten skifte-rom	Dusj, bad, hensiktsm. vaskerom	Koldt og v. vann	
	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten		Meget gode	Gode	Mindr. gode	Meget god	God	Mindr. god	Meget god	God	Mindr. god	Meget god	God	Mindr. god		Meget god	God	Mindr. god	Meget gode	Gode	Mindr. gode		Alle arb.	Eudel arb.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37		
Arbeidsmannsforbundet	47.7	47.1	13.0	81.9	21.8	42.5	19.7	44.6	4.7	89.1	60.1	1.0	15.5	8.3	1.0	17.1	8.3	1.0	15.0	10.9	1.0	15.5	8.3	0.5	1.0	17.6	9.3	—	33.7	29.0	10.4	6.2	5.7	4.1	69.9	20.7	—	
Baker- og Konditorforbundet	23.0	72.1	9.8	80.5	25.4	46.0	22.6	48.8	2.1	91.6	—	10.5	72.8	6.3	10.5	69.7	7.0	10.1	66.6	8.0	9.8	64.5	7.3	—	10.8	73.5	7.7	10.1	77.4	9.8	—	41.1	2.8	25.8	25.8	46.0	4.5	
Beklædningsarbeiderforbundet	39.1	59.8	27.3	68.0	18.0	53.9	16.8	55.1	0.4	97.3	—	3.9	67.6	7.4	3.9	67.2	13.7	3.9	58.6	18.0	3.9	62.1	12.5	—	3.9	69.1	18.0	2.0	73.8	20.7	—	6.3	2.3	8.6	79.3	12.9	8.6	
Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb.	53.2	46.8	32.9	67.1	31.6	46.8	26.6	51.9	1.3	98.7	—	1.3	60.8	8.9	1.3	57.0	13.9	1.3	49.4	21.5	1.3	59.5	13.9	—	2.5	55.7	25.3	5.1	73.4	19.0	—	15.2	1.3	8.9	72.2	7.6	8.9	
Bygningsarbeiderforbundet	41.9	57.1	15.7	81.2	35.1	44.0	29.8	49.2	1.6	96.3	27.2	1.0	40.8	11.5	0.5	42.4	17.3	1.0	35.1	15.7	1.0	36.1	16.8	3.1	1.0	38.7	22.0	—	67.5	27.2	1.0	8.4	1.0	1.0	83.2	6.3	4.7	
Centralforeningen for Boktrykkere	33.1	65.1	19.8	76.7	40.7	38.4	37.8	41.3	—	98.8	—	5.8	70.3	12.8	5.2	65.1	12.8	5.2	58.7	16.3	5.2	64.0	12.8	—	5.8	62.2	20.9	8.1	68.6	22.7	—	23.8	2.3	11.0	62.2	16.3	8.1	
Elektriker- og Kraftstasjonsforb...	22.3	77.7	18.8	77.7	32.0	44.7	28.9	47.7	2.5	94.4	35.5	1.5	34.5	9.1	1.5	36.0	9.1	1.5	33.5	9.1	1.5	35.5	10.2	—	1.5	36.5	10.7	8.6	64.0	11.7	—	10.2	1.5	0.5	77.7	17.3	6.1	
Formerforbundet	63.0	37.0	50.0	50.0	26.1	67.4	28.3	65.2	2.2	97.8	—	—	39.1	39.1	—	45.7	45.7	—	23.9	67.4	—	32.6	56.5	—	—	32.6	54.3	2.2	47.8	47.8	—	28.3	6.5	4.3	58.7	32.6	—	
Gullsmedarbeiderforbundet	39.4	54.5	42.4	54.5	45.5	33.3	42.4	36.4	—	97.0	—	9.1	57.6	6.1	9.1	54.5	15.2	9.1	54.5	15.2	12.1	54.5	15.2	—	9.1	63.6	18.2	18.2	66.7	12.1	—	27.3	9.1	—	60.6	15.2	12.1	
Handels- og Kontorfunk. Forbund	22.5	75.7	16.4	77.3	13.6	53.5	12.9	54.2	0.8	95.5	—	6.9	76.3	6.1	7.0	76.5	5.4	7.0	73.3	7.1	7.0	73.1	9.7	0.6	8.1	76.6	6.1	8.3	75.3	10.5	—	10.7	1.3	6.1	74.6	15.9	8.5	
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	39.7	58.2	25.3	70.9	29.5	39.7	28.3	40.9	3.8	92.8	—	4.6	69.2	7.2	4.6	67.5	7.6	4.6	62.9	15.6	4.6	67.5	10.1	—	5.5	71.3	7.6	3.8	82.7	10.5	—	38.9	8.0	9.7	39.2	43.5	3.0	
Høvleriarbeiderforbundet	54.7	44.7	26.3	71.5	54.2	32.4	50.8	35.8	1.1	98.3	3.9	1.1	58.1	10.6	1.7	62.0	15.6	1.7	54.7	12.8	1.1	52.5	8.9	19.6	1.7	59.8	12.8	2.2	64.8	30.2	—	6.7	2.8	—	87.7	7.3	2.2	
Jern- og Metallarbeiderforbundet..	61.9	38.1	39.3	59.5	41.5	41.2	38.6	44.1	1.0	98.8	2.9	1.9	47.0	23.3	1.9	45.3	29.7	1.9	38.4	34.8	2.2	36.7	36.7	2.4	2.6	45.6	34.1	5.5	61.4	31.2	—	28.5	8.4	3.4	55.9	24.0	8.4	
Kjemisk Industriarbeiderforbund .	68.6	29.8	44.7	52.2	52.5	32.9	45.1	40.4	5.1	94.5	5.9	3.1	50.2	16.9	3.5	48.6	22.0	3.9	45.9	24.7	3.5	46.7	22.4	—	3.9	51.8	23.1	4.7	66.3	27.8	—	27.1	7.8	6.7	54.9	41.6	3.1	
Kjøttindustriarbeiderforbundet ...	41.0	57.3	23.1	73.5	40.2	35.0	37.6	37.6	3.4	93.2	—	6.8	73.5	6.0	6.0	73.5	7.7	6.8	71.8	9.4	6.8	65.0	14.5	—	8.5	72.6	6.0	10.3	73.5	12.0	—	19.7	6.8	12.0	53.0	24.8	10.3	
Litografisk og Kjemigr. Forbund..	50.0	47.5	42.5	57.5	32.5	40.0	25.0	47.5	—	97.5	—	2.5	70.0	7.5	2.5	65.0	17.5	2.5	60.0	20.0	2.5	65.0	17.5	—	2.5	57.5	37.5	5.0	75.0	20.0	—	17.5	5.0	17.5	57.5	7.5	7.5	
Murerforbundet	20.0	80.0	5.0	90.0	30.0	25.0	25.0	30.0	—	95.0	65.0	—	—	20.0	—	—	20.0	—	5.0	25.0	—	—	25.0	—	—	—	—	20.0	—	15.0	65.0	—	—	—	100.0	—	—	
Musikerforbundet	25.0	37.5	25.0	37.5	—	37.5	—	37.5	—	50.0	—	12.5	62.5	—	12.5	62.5	—	12.5	50.0	37.5	12.5	62.5	—	—	50.0	25.0	—	12.5	87.5	—	—	12.5	—	—	12.5	50.0	—	
Nærings- og Nydelsesmid.arb.forb.	62.0	36.6	42.1	56.5	53.8	35.3	50.3	38.7	14.4	83.2	—	7.2	65.8	6.2	6.5	62.7	10.3	6.5	61.6	11.3	5.8	59.6	15.4	—	8.2	68.5	8.6	8.2	72.6	16.8	—	31.5	4.5	6.5	52.7	45.5	1.7	
Papirindustriarbeiderforbundet ...	73.9	25.0	62.5	36.4	56.8	28.4	50.0	35.2	1.1	97.7	4.5	2.3	42.0	21.6	1.1	45.5	23.9	1.1	42.0	31.8	1.1	39.7	35.2	—	1.1	53.4	25.0	4.5	55.7	38.6	—	11.4	14.8	1.1	68.2	54.5	3.4	
Postforbundet	16.7	80.0	16.7	76.7	10.0	56.7	10.0	56.7	6.7	90.0	—	6.7	60.0	16.7	10.0	53.3	20.0	6.7	53.3	30.0	6.7	60.0	20.0	—	6.7	63.3	20.0	6.7	70.0	20.0	—	3.3	13.3	3.3	80.0	60.0	3.3	
Skin- og Lærarbeiderforbundet ..	53.2	46.8	27.4	71.0	46.8	33.9	43.5	37.1	—	100.0	—	—	66.1	11.3	1.6	53.2	29.0	—	48.4	29.0	—	59.7	24.2	—	—	59.7	30.6	3.2	62.9	30.6	—	16.1	1.6	4.8	75.8	14.5	8.1	
Skog- og Landarbeiderforbundet ..	53.3	46.7	13.3	86.7	40.0	53.3	40.0	53.3	—	100.0	6.7	—	26.7	20.0	—	33.3	26.7	—	33.3	20.0	—	20.0	6.7	46.7	—	26.7	40.0	—	66.7	26.7	—	—	—	—	6.7	93.3	6.7	—
Skotsøyarbeiderforbundet	73.2	26.8	66.1	32.1	66.1	25.0	66.1	25.0	—	100.0	—	—	78.6	8.9	—	51.8	30.4	—	48.2	21.4	—	62.5	17.9	—	—	64.3	17.9	7.1	66.1	25.0	—	7.1	3.6	12.5	76.8	7.1	5.4	
Stenindustriarbeiderforbundet	32.9	65.9	—	96.3	18.3	48.8	13.4	53.7	—	93.9	54.9	—	13.4	8.5	—	14.6	11.0	—	14.6	11.0	—	13.4	8.5	—	—	14.6	12.2	—	30.5	28.0	9.8	4.9	1.2	1.2	79.3	1.2	—	
Tekstilarbeiderforbundet	69.6	27.5	59.4	39.1	47.8	36.2	43.5	40.6	1.4	97.1	—	7.2	52.2	24.6	7.2	39.3	34.8	7.2	37.7	33.3	7.2	42.0	29.0	—	8.7	47.8	27.5	11.6	53.6	34.8	—	23.2	7.2	2.9	62.3	31.9	2.9	
Telegraf- og Telefonforbundet	57.5	42.5	22.5	72.5	35.0	45.0	32.5	47.5	5.0	92.5	15.0	5.0	65.0	2.5	5.0	65.0	2.5	5.0	62.5	—	5.0	65.0	5.0	—	5.0	62.5	5.0	5.0	72.5	10.0	—	22.5	10.0	—	65.0	47.5	5.0	
Transportarbeiderforbundet	33.2	65.8	15.1	82.9	29.9	48.3	26.2	52.0	1.0	97.3	30.2	0.7	39.9	7.4	0.7	43.0	10.7	1.0	39.6	9.7	1.0	37.9	7.7	5.4	1.3	44.0	8.7	1.7	53.7	18.5	6.0	14.8	4.7	2.3	73.5	15.4	3.0	
Treindustriarbeiderforbundet	35.0	64.6	16.9	80.2	48.1	30.8	44.3	34.6	—	99.2	—	2.5	60.3	19.4	3.0	57.4	23.6	2.5	46.8	30.0	3.0	54.9	28.7	—	2.1	55.3	28.7	3.0	68.4	26.2	—	7.2	0.4	3.8	86.9	10.5	1.3	
Tobakkarbeiderforbundet	75.0	25.0	50.0	50.0	50.0	31.3	43.8	37.5	—	100.0	—	18.8	56.3	25.0	18.8	56.3	12.5	18.8	56.3	6.3	18.8	56.3	18.8	—	18.8	50.0	25.0	18.8	68.8	12.5	—	18.8	—	—	75.0	31.3	6.3	
I alt	41.8	56.6	25.4	70.7	33.2	43.1	30.4	45.9	2.4	95.1	8.8	4.2	57.8	11.0	4.2	56.7	14.2	4.2	52.2	16.6	4.1	53.2	15.9	1.6	4.8	57.7	15.8											

Antall arbeidere i prosenter som har oppgitt:																																					
Jernbaneforbundet	87.9	12.1	78.7	20.2	38.8	40.4	36.5	42.7	51.7	48.3	18.6	—	31.4	46.3	—	28.5	31.2	—	26.4	49.1	—	29.4	29.7	—	—	30.9	49.2	0.7	57.3	44.6	—	17.5	20.7	0.4	61.0	31.2	0.8
Kommuneforbundet	69.7	28.8	60.6	36.2	48.9	32.5	45.9	35.4	26.0	71.3	10.9	3.6	62.4	9.0	3.6	62.5	10.3	3.6	61.1	12.4	3.6	61.7	10.7	—	3.8	64.6	8.8	4.9	73.5	10.5	0.7	35.4	13.8	0.7	46.3	56.7	3.2
Lokomotivmannsforbundet	63.7	36.3	52.1	47.9	43.5	38.4	41.0	40.9	79.7	20.3	—	—	—	22.3	—	—	30.0	—	—	—	—	—	46.0	—	—	—	57.6	—	33.1	9.7	—	33.1	33.6	—	33.2	79.4	—
I alt	73.4	25.5	64.1	33.3	46.3	34.6	43.6	37.3	34.7	63.3	12.0	2.6	52.0	18.0	2.6	51.4	16.0	2.6	50.0	22.4	2.6	51.1	16.9	—	2.8	53.5	20.5	3.7	67.7	18.0	0.5	31.3	16.5	0.6	48.8	52.4	2.5

